

PREDLOG

ZAKON O PROSTOVOLJSTVU

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Uvod

Prostovoljsko delo ima v Sloveniji dolgo tradicijo in je v časih zaostrenih ekonomskih in družbenih razmer še pomembnejše. Prispeva k zniževanju revščine, višji zaposljivosti prebivalstva, razvoju demokracije ter spodbujanju aktivnega državljanstva. V zadnjem obdobju postaja prostovoljsko delo vedno bolj pomembno tudi na področju dopolnjevanja storitev države in preskrbe s socialnimi storitvami, s čimer omogoča nižje stroške ter večjo dostopnost prebivalstva do le-teh. Prostovoljsko delo tako pomembno prispeva k družbeni blaginji, zato se vedno bolj izpostavlja nujnost njegovega sistemskega urejanja.

Pri tem je potrebno poudariti, da zakonsko urejanje prostovoljskega dela v modernih družbah ni potrebno zgolj z namenom reguliranja odnosov vseh vključenih akterjev, temveč predvsem zaradi priznanja pomembnosti tega področja za družbo ter vzpostavitve stimulatívne okolja za njegov hitrejši razvoj.

Za dodatno spodbujanje prostovoljstva ter izkoriščenje vseh potencialov je potrebno sprejeti zakon, ki opredeljuje prostovoljsko delo, omogoča statistično spremljanje in ocenjevanje njegove dodane vrednosti ter spodbuja delo prostovoljskih organizacij.

Ocena stanja

Število in oris prostovoljcev v Sloveniji

V Sloveniji doslej ni bilo opravljenih celovitih raziskav s področja prostovoljskega dela, ki bi podale oceno o obsegu opravljenih prostovoljskih ur, vrstah dela, ki ga opravljajo prostovoljci in njihovih izvajalcih. Na podlagi pregleda nekaterih analiz in raziskav je tako mogoče podati le okvirno oceno, ki indikativno ponazarja obseg prostovoljskega dela in njegov prispevek k višji kakovosti življenja državljanov.

Raziskava *Velikost, obseg in vloga zasebnega neprofitnega sektorja v Sloveniji*¹ tako ugotavlja, da je bilo pri nas v letu 2004 aktivnih med 280.000 in 350.000 prostovoljcev, ki so opravili za 1.239.756 delovnih ur, kar predstavlja obseg dela 7.125 polno zaposlenih

¹ Z. Kolarič, A. Črnak-Meglič, L. Rihter, R. Boškič, T. Rakar: Velikost, obseg in vloga zasebnega neprofitnega sektorja v Sloveniji. FDV.2006

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

delavcev. V povprečju so v posamezni organizaciji prostovoljci opravili mesečno 149 ur, kar znaša okvirno 84 % dela polno zaposlenega delavca. Najpogosteje prostovoljci sodelujejo pri delu in izvajanju aktivnosti nevladnih organizacij tj. društev, zavodov in ustanov. Omenjeno ne preseneča, če vemo, da kar 80,6 % nevladnih organizacij nima niti enega zaposlenega in torej delujejo izključno kot volonterske organizacije. Prostovoljci v nevladnih organizacijah v pomembnem delu dopolnjujejo oziroma nadomeščajo delo redno zaposlenih in predstavljajo gonilno silo nevladnega sektorja v Sloveniji. V svoje delo prostovoljce vključuje kar 88,00 % nevladnih organizacij. Vedno bolj pa se prostovoljci vključujejo tudi v izvajanje aktivnosti javnih zavodov.

Po drugi strani je študija Slovenske Filantropije, opravljena v letu 2008, ki je pridobila podatke 54-ih nevladnih organizacij in 39-ih javnih zavodov evidentirala nekoliko nižje število prostovoljcev tj. 183.025, ki pa so, po ocenah anketiranih nevladnih organizacij v letu 2008 opravili kar za 14.694.588 prostovoljskih ur².

V zvezi s številom prostovoljcev je tako na ravni Evropske unije kot tudi v Sloveniji opazen trend povečevanja števila aktivnih prostovoljcev.

Kljub zavidljivemu številu aktivnih prostovoljcev pa študija o prostovoljstvu v Evropski Uniji ugotavlja³, da je za Slovenijo značilna relativno nizka raven vključevanja v prostovoljsko delo, saj je v prostovoljske aktivnosti vključenih le od 10 – 19 % odraslih oseb. Najvišje stopnje prostovoljskega dela so značilne za Avstrijo, Nizozemsko in VB, kjer se v prostovoljske aktivnosti vključuje več kot 40 % odraslih oseb.⁴

Med prostovoljci prevladujejo zaposleni z višjo stopnjo izobrazbe. Pomembno skupino prostovoljcev predstavljajo tudi dijaki in študentje ter upokojenci. Večjo koncentracijo prostovoljcev je zaslediti v večjih mestih.

Spolna struktura prostovoljcev v Sloveniji pokaže, da je večina prostovoljcev moškega spola (58,7 %) ⁵, kar je mogoče razložiti z visokim odstotkom nevladnih organizacij, ki delujejo na področju športa. Po drugi strani, pa Raziskava med mladimi prostovoljci v Sloveniji ugotavlja, da med mladimi prostovoljci prevladujejo ženske, ki 75 % vseh mladih prostovoljcev.

² S.Š.Vrbica, A.Matoz Ravnik: Raziskava CIVICUS , Prostovoljstvo – Ali prostovoljstvo prispeva k družbeni blaginji, PIC. 2009;

³ Study on Volunteering in the European Union, Final Report,
<http://ec.europa.eu/citizenship/eyv2011/doc/Volunteering%20in%20the%20EU%20Final%20Report.pdf>

⁴ Podatki so, kot opozarja študija, zaradi uporabe različnih metodoloških orodij pri pridobivanju, primerljivi le delno primerljivi.

⁵ Z. Kolarič, A. Črnak-Meglič, L. Rihter, R. Boškič, T. Rakar: Velikat, obseg in vloga zasebnega neprofitnega sektorja v Sloveniji. FDV.2006

⁶ Study on Volunteering in the European Union, Final Report,
<http://ec.europa.eu/citizenship/eyv2011/doc/Volunteering%20in%20the%20EU%20Final%20Report.pdf>

⁷ http://www.sodeluj.net/pic-ceetrust/images/stories/projekti/prostovoljstvo/primerjalnopravna_analiza-pic.pdf

⁸ Study on Volunteering in the european Union, Final Report,
<http://ec.europa.eu/citizenship/eyv2011/doc/Volunteering%20in%20the%20EU%20Final%20Report.pdf>

⁹ *Recommendations on support for volunteering*
<http://www.worldvolunteerweb.org/fileadmin/docdb/pdf/2002/a56r038-e.pdf>

Slovenski prostovoljci opravljajo prostovoljsko delo na najrazličnejših področjih od področja varovanja okolja, civilne zaščite, varstva pred požari in drugimi naravnimi nesrečami, kulture, sociale in so vključeni v izvajanje tako administrativnih kot visoko strokovnih del.

Natančne ocene prispevka prostovoljskega dela v bruto domačem proizvodu ni mogoče podati, ocene variirajo od 0,08% do 5 %⁶. Študija o prostovoljstvu v EU, v kateri je bila ocena pripravljena z uporabo metode nadomestitvene vrednosti, navaja, da prispevek prostovoljskega dela v BDP v Sloveniji ne dosega 1%, kar jo uvršča v skupino držav z nizkim prispevkom prostovoljskega dela v BDP. V najbolj razvitih državah tj. Avstrija, Nizozemska in Švedska ta namreč dosega od 3 – 5%.

V zvezi z izvajanjem prostovoljskega dela je v zadnjih letih zaznati precej sprememb na področju vključevanja v prostovoljno delo, saj se povečuje predvsem delež t.i. kratkoročnega oziroma projektne prostovoljstva, delež starejših prostovoljcev ter potreba po večjem številu prostovoljcev za zagotavljanje javnih storitev. Omenjeno od prostovoljskih organizacij zahteva več managerskih znanj za upravljanje s prostovoljci ter večje število mentorjev za zagotovitev ustrezne usposobljenosti prostovoljcev.

Povečujejo se tudi zahteve glede poslovanja prostovoljskih organizacij, povečane zahteve glede poročanja o poslovanju, računovodenju ter nestabilnost finančnih virov za delovanje.

Poglavitni problemi oziroma vprašanja na področju urejanja ter razlogi, ki utemeljujejo potrebo po predpisu

- (1) Na deklarativni ravni država prepoznava prispevek prostovoljskega dela k družbeni blaginji, vendar področje ni celovito sistemsko urejeno. Nekatero oblike prostovoljskega dela ter pravice prostovoljcev so sicer na posameznih področjih že urejene z veljavno zakonodajo, vendar pri tem ne gre za celovito urejanje prostovoljskega dela, temveč parcialno in neenakomerno ureditev. Za področje prostovoljskega dela tako ni opredeljena celovita strategija prostovoljstva, temveč je značilna razpršenost urejanja med različnimi področji in resorji.
- (2) Prostovoljsko delo v nobenem zakonu ni opredeljeno kot posebna oblika dejavnosti, ki se izvaja v javno dobro in prispeva k blaginji države. Umanjkanje sistemske ureditve dopušča njegovo izkoriščanje in onemogoča razvoj ukrepov za večanje njegove prepoznavnosti in stimulativnega okolja za hitrejši razvoj.
- (3) Naraščanje števila prostovoljskih organizacij, povečevanje števila prostovoljcev ter naraščanje obsega javnih storitev, ki se zagotavljajo s prostovoljskim delom zahteva jasno določitev pravic in dolžnosti vseh udeleženih v procesu prostovoljskega dela. Zakonodajni okvir zagotavlja pravno varstvo pravic udeležencev, predvsem prostovoljcev pa tudi uporabnikov prostovoljskega dela in prostovoljskih organizacij.
- (4) Izvajanje prostovoljskega dela terja zagotavljanje določenih pravic iz naslova opravljanja tovrstnega dela, ki jih brez zakonske podlage ni mogoče urediti. S tem se odpravljajo negotovosti glede pravic do povračil stroškov, zavarovanja prostovoljcev in prostovoljskih organizacij ipd.
- (5) S prostovoljskim delom se zagotavlja hiter in učinkovit odziv na številne družbene

probleme, na katere se država in lokalne skupnosti ne odzivajo oziroma je ta odziv počasnejši, zato je potrebno zagotoviti stabilnejše pogoje za delovanje prostovoljskih organizacij ter priznati nematerialno prostovoljsko delo kot materialni vložek pri izvedbi prostovoljskih aktivnosti.

- (6) Kljub opaznemu prispevku prostovoljskega dela k višji kakovosti življenja prebivalcev Slovenije, njegovega prispevka, zaradi odsotnosti sistematičnega spremljanja in vrednotenja, ni mogoče natančno določiti. Prostovoljsko delo je zato potrebno začeti sistematično evidentirati in spremljati ter vrednotiti njegov doprinos k razvitosti družbe.

Predpisi, ki urejajo področje

Slovenski pravni red

Kljub odsotnosti sistemskega urejanja, v slovenskem pravnem redu obstaja nabor predpisov in drugih dokumentov, ki vsebujejo določbe v zvezi s prostovoljskim delom oziroma pravicami prostovoljcev. Predpisi in predvidene rešitve so podane v nadaljevanju⁷:

- **Zakon o socialnem varstvu** (Uradni list RS št. 3/2007-UPB2) že v splošnih določbah in sicer v 2. členu vpeljuje prostovoljsko delo na področju socialnega varstva in zavezuje državo, da zagotavlja in razvija ter podpira in spodbuja razvoj samopomoči, dobrotelosti, oblik neodvisnega življenja invalidov in drugih oblik prostovoljskega dela na področju socialnega varstva. Nadalje določa, da lahko posamezne socialno varstvene storitve opravljajo pod vodstvom strokovnih delavcev s prostovoljnimi in nepoklicnimi delom tudi laični delavci, za katere strokovna izobrazba ni posebej predpisana (72. člen). Zakon določa tudi nekakšen prisilen mehanizem za angažiranje brezposelnih oseb v času prejemanja denarne socialne pomoči za začasno ali občasno humanitarno ali drugo podobno delo, ki ga ponudi ali posameznika nanj napoti Zavod za zaposlovanje (36a. člen). Socialna zbornica, ki je ustanovljena na podlagi tega zakona, največ vsebine prostovoljnemu delu posveča v svojem statutu (h kateremu mora dati soglasje Vlada Republike Slovenije - Uradni list RS št. 59/2002, 108/2007) kjer določa, da Socialna zbornica podpira in razvija prostovoljno delo v socialnem varstvu. Kodeks etičnih načel v socialnem varstvu (Uradni list RS št. 59/2002), ki ga sprejme skupščina socialne zbornice, določa enakopravnost prostovoljnega dela (točka 5), pri čemer prostovoljci prevzemajo konkretne delovne naloge na osnovi usposobljenosti in izkušenj ter Kodeksa etičnih načel. Prostovoljno delo poteka v okviru sprejetega dogovora med izvajalci in uporabniki pomoči ter odgovornim organizatorjem prostovoljnega dela. Prostovoljcem pa je potrebno omogočiti usposabljanje in supervizijo. Socialno varstvene ustanove zavezuje k odprtosti za prostovoljce. Določena je odprtost ustanov za delo prostovoljcev. Zakon v 36a. členu določa tudi nekakšen prisilen mehanizem za angažiranje brezposelnih oseb v času prejemanja denarne socialne pomoči za začasno ali občasno humanitarno ali drugo podobno delo, ki ga ponudi ali posameznika nanj napoti Zavod za zaposlovanje. Pri tem je primerno začasno ali občasno humanitarno ali drugo podobno delo v 36c. členu definirano kot »aktivnosti na področju nepridobitnih dejavnosti na delih, ki niso del rednega delovnega procesa in se izvajajo v splošno korist z namenom izboljšanja socialne integracije in zaposlitvenih možnosti upravičenca do denarne socialne pomoči in so določene s

programom ukrepov aktivne politike zaposlovanja. Delovna aktivnost se lahko izvaja v obsegu najmanj 8 tedensko in največ 56 ur mesečno.«. Odklonitev takega dela ima lahko posledice tudi za izbris iz registra brezposelnih oseb (70. člen **Zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti**).

- **Zakon o invalidskih organizacijah** (Uradni list RS št. 108/2002, 61/2006 –Zdru-1) se dotika prostovoljskega dela v pomembni točki in sicer invalidske organizacije med svojimi nalogami izvajajo tudi usposabljanje prostovoljcev za delo z invalidi (6. točka 10. člena). Opredelitev te naloge v temeljnem aktu organizacije je tudi eden izmed pogojev za pridobitev statusa invalidske organizacije.
- **Zakon o humanitarnih organizacijah** (Uradni list RS št. 98/2003, 61/2006 –Zdru-1) kot eno izmed meril oziroma pogojev za pridobitev statusa humanitarne organizacije v 18. členu določa tudi prostovoljnost in sicer »merilo prostovoljnosti izpolnjuje organizacija, ki svojo dejavnost v celoti ali pretežno opravlja s prostovoljci, ki delo opravljajo po svobodni odločitvi in brez plačila. Za plačilo se ne šteje nadomestilo materialnih stroškov prostovoljcu. Šteje se, da organizacija dejavnost izvaja s prostovoljci, če je večina izvajalcev prostovoljcev.«
- **Zakon o Rdečem križu Slovenije** (Uradni list RS št. 7/1993) v 2. členu določa, da je Rdeči križ Slovenije sestavni del mednarodnega gibanja Rdečega križa in Rdečega polmeseca, pri katerem je prostovoljnost eno od sedmih temeljnih načel.
- **Zakon o preskrbi s krvjo** (Uradni list RS št. 104/2006) opredeljuje posebno vrsto prostovoljcev – krvodajalce. Krvodajalstvo je posebna dejavnost, ki se opravlja po načelu prostovoljnega brezplačnega krvodajalstva (2. in 23. člen), krvodajalec pa je tisti, ki prostovoljno da kri (3. člen).
- **Zakon o delovnih razmerjih** (Uradni list RS št. 42/2002, 103/2007) se s prostovoljskim delom ne ukvarja, razen v 124. členu, kjer govori o volonterskem pripravništvu, ki je možno le, če tako določa poseben zakon. Glede volonterskega opravljanja pripravništva se uporabljajo določbe tega zakona o delovnem času, odmorih, počitkih, o posebnem varstvu delavcev, ki še niso dopolnili 18 let starosti ter določbe o odškodninski odgovornosti (214. člen).
- **Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno** (Uradni list RS št. 12/2007-UPB1, 29/2010) v 7. členu humanitarno, karitativno, prostovoljno in dobrodelno delo izvzema iz dela na črno, pri čemer opredeljuje humanitarno, karitativno in prostovoljno delo kot brezplačno opravljanje dela za organizacije, ki so registrirane kot humanitarne ali karitativne ter organizirano prostovoljno delo v okviru drugih nevladnih organizacij, za dobrodelno delo pa se šteje brezplačno opravljanje dela, ki je namenjeno varovancem v vzgojno-varstvenih zavodih, šolarjem, dijakom in študentom v izobraževalnih zavodih, bolnikom v bolnišnicah ter osebam v domovih za ostarele (11. člen).
- **Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami** (Uradni list RS št. 51/2006-UPB1) v 10. in 17. členu določa, da je vsak državljan ob naravni ali drugi nesreči dolžan pomagati, predvideva pa tudi sodelovanje prostovoljcev v Civilni zaščiti.

- **Zakon o gasilstvu** (Uradni list RS št. 113/2005-UPB1) določa, da naloge gasilstva lahko opravljajo tudi prostovoljci, ki so za to usposobljeni in so v skladu z 21. členom lahko organizirani v prostovoljne enote. Gasilsko društvo je humanitarna organizacija, v kateri občani prostovoljno sodelujejo in opravljajo naloge na področju gasilstva, varstva pred požarom ter druge aktivnosti, ki so pomembne za razvoj in delo gasilstva (20. člen). Prostovoljnemu gasilcu med intervencijo in usposabljanjem na poziv pristojnega organa pripada nadomestilo plače. Nadomestilo plače izplača delodajalec v breme lokalne skupnosti. Če traja intervencija več kot štiri ure, imajo udeleženci pravico do brezplačne prehrane. Prostovoljnega gasilca delodajalec zaradi udeležbe na intervenciji ali na usposabljanju ne sme odpustiti, razporediti na drugo delovno mesto ali ga kako drugače oškodovati (25. člen) Prostovoljci so med intervencijo in usposabljanjem tudi zavarovani po predpisih o zdravstvenem, pokojninskem in invalidskem zavarovanju za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni (26. člen). Prostovoljnemu gasilcu, ki ni zaposlen ali za katerega je to ugodneje, pripada nadomestilo za čas zadržanosti od dela zaradi take poškodbe pri delu v višini 100% povprečne mesečne plače na zaposlenega delavca v državi v zadnjem mesecu pred nastankom poškodbe. Če pa je prostovoljni gasilec med intervencijo ali med strokovnim usposabljanjem izgubil življenje, imajo njegovi družinski člani pravico do pokojnine v skladu s predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, enkratne denarne pomoči in povračila stroškov prevoza in pogreba. Če se prostovoljni gasilec med intervencijo ali med strokovnim usposabljanjem poškoduje brez svoje krivde, tako da je njegov organizem okvarjen najmanj za 20%, ima pravico do enkratne denarne pomoči po predpisih o vojaških invalidih, ki ne sme biti manjša od 12 povprečnih plač zaposlenih v državi v zadnjih šestih mesecih. Gasilska organizacija mora zavarovati operativne člane svoje gasilske enote za primer smrti, trajne izgube splošne delovne zmožnosti in prehodne nezmožnosti za delo, nastale v nesreči pri gašenju in reševanju, na vajah ali med šolanjem.
- **Zakon o varnosti cestnega prometa** (Uradni list RS št. 56/2008-UPB5, 58/2009, 36/2010) v 91. členu omogoča, da šole, organizirane skupine staršev, organizacije za varnost cestnega prometa ali druge institucije organizirajo in izvajajo varnost otrok v cestnem prometu. Zakon zahteva, da morajo biti osebe, ki varujejo otroke pri prečkanju vozišča stare najmanj 21 let, oblečene v oblačila živo rumene barve z vdelanimi odsevnimi trakovi bele barve in morajo uporabljati predpisani prometni znak »ustavi«. Zakon omogoča, da prostovoljci z znakom »ustavi« ustavijo prometni tok in omogočijo otrokom varno prečkanje ceste.
- **Zakon o varstvu kulturne dediščine** (Uradni list RS št. 16/2008, 123/2008) v 102. členu posebej opredeljuje prostovoljce v javni službi varstva. V javni službi varstva tako lahko kot prostovoljci delajo ljudje z ustrezno izobrazbo oziroma kvalifikacijo. Po zaključku prostovoljnega dela izda izvajalec javne službe potrdilo o pridobitvi delovnih izkušenj ali kvalifikacij, razen če zakon ne določa drugače. Prostovoljci lahko pri izvajalcu javne službe varstva opravljajo pripravništvo kot volonterji pripravniki, pridobivajo delovne izkušnje za naziv ali opravljajo druga dela. V javni službi za področje varstva delujejo tudi prostovoljci – zaupniki. Njihova naloga je razvijanje zavesti javnosti o dediščini, informiranje in neformalni nadzor nad stanjem varstva na terenu. Razmerje prostovoljca in izvajalca javne službe varstva se ureja s

pogodbo. Merila za denarne nagrade prostovoljcev bodo urejena s posebnim predpisom.

- **Zakon o tujcih** (Uradni list RS št. 64/2009-UPB6) je v 30. členu pomemben z vidika tujca, ki bi v Sloveniji opravljal prostovoljno delo v okviru mednarodne izmenjave prostovoljcev. V primeru takega bivanja tujca, ki traja več kot 90 dni, je mogoče pridobiti dovoljenje za začasno prebivanje. Vendar pa mora imeti tujec veljavno potno listino, katere veljavnost je najmanj tri mesece daljša od nameravanega prebivanja v Republiki Sloveniji, ustrezno zdravstveno zavarovanje in zadostna sredstva za preživljanje oziroma mu mora biti preživljanje kako drugače zagotovljeno v času prebivanja, mesečno najmanj v višini, kolikor znaša znesek minimalnega dohodka v Republiki Sloveniji (27. člen).
- **Zakon o zaposlovanju in delu tujcev** (Uradni list RS št. 76/2007-UPB2) sicer prostovoljcev ne omenja, je pa pomemben za delo tujih prostovoljcev v Sloveniji. V 3. členu je navedeno, da se zakon med drugim ne uporablja za tujce, ki nepridobitno opravljajo delo v okviru organiziranih mladinskih taborov in drugih občasnih oblik sodelovanja mladih na mednarodni ravni, ki jih organizirajo pooblaščenice organizacije, šole, institucije, ministrstva ali lokalne skupnosti in tujce, ki opravljajo duhovniški poklic v okviru ustanovljenih verskih skupnosti in tujce, ki organizirajo oziroma vodijo karitativno in humanitarno dejavnost v okviru registriranih organizacij in verskih skupnosti.
- **Zakon o političnih strankah** (Uradni list RS št. 100/2005-UPB1, 103/2007) omenja prostovoljno delo, ko govori o premoženju političnih strank. V skladu s 34. členom se za lastna sredstva namreč šteje članarina, prostovoljni prispevki fizičnih oseb in tudi prostovoljno delo.
- **Zakon o vojnih grobiščih** (Uradni list RS št. 65/2003, 72/2009) navaja, da se sredstva za financiranje vojnih grobišč lahko zagotavljajo tudi s prispevki občinskih društev in drugih organizacij, s prispevki donatorjev in iz drugih virov, ti prispevki pa so lahko tudi v materialu in v obliki prostovoljnega dela.
- **Zakon o vojaški dolžnosti** (Uradni list RS št. 108/2002 – UPB1) določa, da se po 30.6.2004, ko se je prenehalo izvajanje obveznega služenja vojaškega roka, omogoči služenje vojaškega roka na podlagi prostovoljne odločitve - prostovoljno služenje vojaškega roka (62č. člen). Vojak ima med prostovoljnim služenjem vojaškega roka pravico do prejemkov, povračil, izredne odsotnosti ter drugih pravic in dolžnosti, v skladu z zakonom, podrobneje pa obseg teh pravic ureja Uredba o prostovoljnem služenju vojaškega roka (Uradni list RS št. 81/2003, 116/2007). Prostovoljno služenje vojaškega roka se vštevava v pokojninsko dobo. Navedena uredba v 9. členu predvideva sklenitev pogodbe o prostovoljnem služenju vojaškega roka, vojakom prostovoljcem pa Ministrstvo za obrambo v skladu s 15. členom v času služenja zagotavlja zdravstveno varstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje za ožji obseg pravic ter nezgodno zavarovanje. V času prostovoljnega služenja vojaškega roka prejemajo vojaki prostovoljci mesečne prejemke, določene v % minimalne plače v Republiki Sloveniji, v primeru uspešno opravljenega služenja pa še enkratni znesek (19. in 20. člen). Prav tako imajo pravico do povrnitve prevoznih stroškov (21. člen).

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

Evropska unija

Na ravni Evropske unije prostovoljsko delo ni sistematično urejeno, kljub temu da se od leta 1997 prostovoljstvo opredeljuje kot ena izmed pomembnih vrednot, ki prispeva k razvoju družbene solidarnosti. V tem letu je bila namreč medvladni konferenci sprejeta Deklaracija 38 o prostovoljstvu⁸, ki prepoznava pomen prostovoljskega dela pri razvoju družbene solidarnosti in je bila priložena Amsterdamski pogodbi. Po sprejetju deklaracije je bilo prostovoljsko delo omenjeno tudi v številnih drugih dokumentih EU, vendar področje ni celovito urejeno in regulirano.

Kljub temu na ravni Evropske unije obstaja nekaj programov in iniciativ, ki s finančnimi sredstvi spodbujajo prostovoljsko delo, pri čemer prevladuje predvsem podpora prostovoljskemu delu mladih, podpora prostovoljskemu delu na področju športa ter na področju spodbujanja aktivnega državljanstva.

Na mednarodnem področju je potrebno omeniti še vlogo Organizacije združenih narodov, ki je ob koncu mednarodnega leta prostovoljstva 2001 sprejela Resolucijo generalne skupščine (A/RES/56/38)⁹ v kateri je prepoznala pomen prostovoljskega dela za zniževanje svetovne revščine ter navedla številna priporočila, s katerimi lahko države spodbujajo in podpirajo prostovoljsko delo.

Priprava Zakona o prostovoljskem delu

Urad RS za mladino je že v letu 1996 skupaj z nekaj nevladnimi organizacijami pripravil teze za zakon o organizaciji in posredovanju prostovoljnega dela.

V letu 2003 so s pripravo predloga zakona nadaljevale nevladne organizacije, ki so do septembra 2004 pripravile končni osnutek in ga posredovale Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, ki so ga, z upoštevanjem Resolucije o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2006-2010, ki med ukrepi za izvajanje strategij za doseg ciljev predvideva tudi sprejem zakona o prostovoljskem delu, večkrat pozvale k pripravi dokončnega osnutka zakona in njegovo posredovanje v zakonodajno proceduro.

Dodatno so nevladne organizacije na 6. vseslovenskem kongresu prostovoljstva (januar 2008) oblikovale delovno skupino za sistemska vprašanja prostovoljstva, ki je posodobila predlog zakona.

Decembra 2008 je Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve prenovljeni predlog Zakona o prostovoljskem delu predalo Ministrstvu za javno upravo, kot pristojnemu za pripravo in oblikovanje končnega predloga zakona.

V februarju 2010 je bila na Ministrstvu za javno upravo oblikovana medresorska delovna skupina za pripravo zakona o prostovoljskem delu, v katero so bili vključeni tudi predstavniki nevladnih organizacij, ki so aktivno sooblikovali končni predlog zakona.

Predlog Zakona o prostovoljskem delu je bil v javno razpravo posredovan

(Bo dopolnjeno po opravljeni javni razpravi)

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: *prostovoljstvo@gov.si*

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Glavni cilj izboljšanja stanja prostovoljstva v Republiki Sloveniji je sprejetje systemskega zakona o prostovoljstvu, ki določa minimalne pogoje za prostovoljce in prostovoljske organizacije za organiziranje in opravljanje prostovoljskega dela. Besedilo zakona določa osnove za sistematično vrednotenje in razvoj prostovoljskega dela, evidentiranja, vlogo države pri promociji, razvoju in sistemski podpori prostovoljstva.

2.2 Načela

Zakon o prostovoljstvu sledi osnovnim ustavnim in splošno družbeno sprejetim načelom, ki zagotavljajo:

- nediskriminatornost posameznikov in organizacij, ki se ukvarjajo s prostovoljstvom,
- varstvo uporabnikov prostovoljskega dela,
- prepoved izkoriščanja prostovoljcev,
- varstvo otrok, mladoletnih oseb in oseb, ki jim je delno ali v celoti odvzeta poslovna sposobnost,
- nezdržljivost in brezplačnost prostovoljstva in
- nadnacionalnost prostovoljskega dela.

2.3 Poglavitne rešitve

Zakon o prostovoljstvu v svojih členih sistematično opredeljuje:

- temeljne pojme, ki opredeljujejo prostovoljca in prostovoljsko organizacijo,
- načela,
- pogoje opravljanja organiziranega prostovoljskega dela,
- pravice in obveznosti prostovoljca in prostovoljske organizacije
- spodbujanje razvoja in spremljanja organiziranega prostovoljstva ter

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: *prostovoljstvo@gov.si*

- pristojnost za izvajanje in nadzor nad izvajanjem zakona.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Osnutek Zakona o prostovoljstvu ima za finančno posledico ureditev nagrad in priznanj zaslužnim prostovoljcem in prostovoljskim organizacijam, ureditev stroškov, ki jih bodo s svojim delom imeli člani Odbor RS za podelitev državnih priznanj in stroške, ki jih bo imel proračun s plačilom zbira podatkov o prostovoljskem delu organu za javnopravne evidence in storitve. Predvidena proračunska poraba ne bo presegala 40.000,00 EUR na letni ravni.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

- sredstva so zagotovljena v sprejetem državnem proračunu v okviru naslednjih proračunskih postavk,
- sredstva bodo zagotovljena s prerazporeditvijo v okviru sprejetega državnega proračuna iz postavke na postavko,
- sredstva bodo zagotovljena z rebalansom oziroma spremembami državnega proračuna.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Ureditev v drugih pravnih sistemih

HRVAŠKA

V letu 2007 je hrvaški sabor sprejel zakon o prostovoljskem delu. Kot opravljanje prostovoljskega dela šteje prostovoljno vlaganje osebnega časa, truda, znanja in veščin, s katerimi se opravljajo usluge in aktivnosti za dobrobit druge osebe ali za splošno dobrobit, izvajajo pa jih osebe na način, določen z zakonom, brez pogojevanja s plačilom denarne nagrade ali druge premoženjske koristi. Zakon definira tudi dolgoročno opravljanje prostovoljskega dela in sicer je to tisto prostovoljsko delo, ki se opravlja najmanj 20 ur tedensko in najmanj tri mesece brez prekinjanja. Našteva več vrst prostovoljskega dela, ki so izvzete iz režima zakona:

- prostovoljno delo, ki nasprotuje ustavi, drugim predpisom in prevzetim mednarodnim obveznostim;
- opravljanje uslug in aktivnosti, za katere obstaja pogoj plačila ali druge premoženjske koristi, pa se sicer zanj ne obstaja obveza sklenitve delovnega razmerja;
- opravljanje dela, za katerega se mora sicer skleniti pogodba o zaposlitvi;
- strokovno usposabljanje brez da bi se sklenila pogodba o zaposlitvi;

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

- delo, ki ga je ena pogodbeni stranka dolžna nuditi drugi pogodbeni stranki na podlagi sklenjene pogodbe;
- delo, ki ga je oseba dolžna nuditi po zakonu ali drugem prepisu;
- izvrševanje obvez po sodnih odločbah;
- izvajanje uslug in aktivnosti, ki so običajne v družinskih, prijateljskih in sosedskih odnosih.

Prostovoljec je poslovno sposobna oseba, ki opravlja prostovoljsko delo v Republiki Hrvaški ali v tujini skladno z obstoječimi nacionalnimi in mednarodnimi predpisi, mladoletni prostovoljec pa je oseba, mlajša od 18. let, ki opravlja prostovoljsko delo v Republiki Hrvaški.

Posebej je definirana prostovoljska organizacija, to je organizacija, ki organizira prostovoljsko delo in je lahko vsaka pravna oseba, ki je registrirana po nekaterih zakonih, pa tudi verska skupnost, javna ustanova, turistična skupnost in druga neprofitna pravna oseba. Državna telesa in lokalne skupnosti pa le, kadar tako določa zakon. Uporabnik volonterskih uslug je lahko fizična ali pravna oseba, ki prejme usluge prostovoljca.

Temeljna načela so:

- načelo prepovedi diskriminacije prostovoljcev in uporabnikov prostovoljskega dela, ki določa dostopnost za vse;
- načelo zaščite uporabnika prostovoljskih uslug: organizatorji prostovoljskega dela so dolžni posvetiti posebno pozornost izbiri in usposabljanju prostovoljcev, ki delajo z otroci, invalidi, osebami z težavami v razvoju, starimi in nemočnimi, bolnimi ali osebami, ki jim je popolnoma ali delno odvzeta poslovna sposobnost. Prepovedano je, da bi z navedenimi skupinami delale osebe, ki imajo določen varnostni ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja ali zdravljenja od odvisnosti ali prepoved opravljanja dejavnosti, ki je v zvezi s prostovoljskim delom in osebe, ki so bile pravnomočno obsojene za kaznivo dejanje zoper življenje in telo, zoper splošno nedotakljivost in osebam, ki jim je izrečen prekršek glede na zakon o zaščiti pred nasiljem v družini;
- načelo prepovedi izkoriščanja prostovoljcev: prepovedano je prostovoljsko delo za delo, za katero bi se morali zaposliti ali so zaposleni delavci, prostovoljsko delo, ki traja več kot 40 ur tedensko v obdobju daljšem od 6 mesecev brez prekinitve, ki mora trajati najmanj 6 mesecev; prav tako je prepovedano prostovoljce izkoriščati za pridobivanje ali povečevanje dobička;
- načelo zaščite mladoletnih prostovoljcev: za mladoletnega prostovoljca velja, da mora dogovor o prostovoljskem delu skleniti ob pisnem soglasju zakonitega zastopnika, narava prostovoljskega dela za mladoletne pa mora biti primerna njihovi starosti, psihični in moralni stopnji razvoja in ne predstavlja rizika za njegovo zdravje, razvoj in šolski uspeh. Obvezen je nadzor in podpora organizatorja prostovoljskega dela, zakonitih zastopnikov in drugih odraslih oseb, za mladoletnike pa je prepovedano opravljanje prostovoljskega dela izven Hrvaške in dolgoročno opravljanje prostovoljskega dela;
- vzgoja za prostovoljstvo: mladoletna oseba mlajša od 15 let je lahko vključena v vzgojno izobraževalne prostovoljske aktivnosti kot aktivnosti, ki so usmerjene k splošnemu dobrem in vzgoji za prostovoljstvo, vendar samo z namenom vzgoje in izobraževanja na način, ki doprinese njenemu razvoju in socializaciji, pod pogojem da je organizator

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

prostovoljstva vzgojno izobraževalna ustanova, ustanova socialnega varstva ali druga ustanova, ali druga organizacija, ki izvaja dejavnost vzgoje in izobraževanja ob soglasju pristojnih teles. Organizator pa mora v vsakem primeru pridobiti soglasje zakonitih zastopnikov;

- načelo zaščite oseb, ki jim je delno ali popolnoma odvzeta poslovna sposobnost: taka oseba lahko opravlja prostovoljsko delo le v delu preostale poslovne sposobnosti ob pisnem soglasju skrbnika in pristojnega centra za socialno delo. Oseba, ki ji je popolnoma odvzeta poslovna sposobnost, ne sme opravljati prostovoljskega dela;
- načelo brezplačnosti: prostovoljec ne more prostovoljskega dela pogojevati z izpolnitvijo nekega dejanja (dajanjem, opustitvijo ali trpljenjem) ali s pridobivanjem premoženja, denarne nagrade ali koristi. Kot denarna nagrada prostovoljcu pa se ne štejejo nadomestila stroškov prostovoljskega dela, ki jih zakon našteva. Večinoma gre za stroške, ki jih mora prostovoljec izkazati z računom (za delovno obleko in sredstva varnosti pri delu, stroški potovanja, nastanitve in prehrane, stroške medicinskih uslug in cepljen za namen opravljanja prostovoljskega dela, stroške izobraževanja izven šolskega sistema za namene opravljanja prostovoljskega dela, drugi stroški, ki nastanejo s prostovoljskim delom, stroški za premije zavarovanja za primer smrti, telesne okvare ali poklicne bolezni med prostovoljstvom ali za zavarovanje odgovornosti proti organizatorju ali uporabniku prostovoljskega dela, stroški za pridobitev dokumentov, potrebnih za izvajanje prostovoljskega dela), poleg navedenih pa je še žepnina za potovanje, pod pogojem, da ta ne znaša več kot znaša dnevnic za državne uslužbence in denarna nagrada za dobitnike Državne nagrade za prostovoljstvo (to je najvišje priznanje, ki ga Republika Hrvaška dodeljuje za prostovoljstvo doprinos k razvoju prostovoljstva, ki se podeli prostovoljcu in prostovoljskim organizacijam kot letna nagrada; kriterije in postopek za podelitev predpiše minister pristojen za medgeneracijsko sodelovanje);
- načelo prostovoljnosti in solidarnosti: opravljanje dela je prostovoljno in solidarno izvajanje aktivnosti in uslug po svobodni volji prostovoljca;
- načelo transnacionalnosti: državljani Hrvaške, ki opravljajo prostovoljsko delo v tujini imajo vse pravice iz tega zakona in organizator prostovoljskega dela mora dogovoriti vse navedene pravice. Tujci in azilanti lahko opravljajo prostovoljsko delo v Republiki Hrvaški skladno s tem zakonom in zakoni za tujce in azilante. Dogovor o prostovoljskem delu, ki ga sklene tuj prostovoljec v pisni obliki velja kot dokazilo za pridobitev pravice do začasnega bivališča.

Zakon določa pristojno telo za izvajanje zakona in svetovalno telo in sicer je to ministrstvo pristojno za medgeneracijsko sodelovanje, ki skrbi za izvajanje tega zakona in izvaja nadzor nad izvajanjem, spremlja stanje na področju prostovoljstva in predlaga ukrepe, zbira podatke o številu organizatorjev prostovoljskega dela in prostovoljcih na podlagi poročil prostovoljskih organizacij. To telo skliče tudi prvo zasedanje nacionalnega odbora za razvoj prostovoljskega dela. Ta odbor pa je svetovalno telo vlade, ki izvaja naloge usmerjene v promocijo in razvoj prostovoljstva. Ima 19 članov (1 iz pristojnega ministrstva, 1 iz Urada za združenja, 1 iz Urada za človekove pravice, 1 iz Nacionalnega organa za razvoj civilne družbe, 1 iz ministrstva pristojnega za izobraževanje, 1 iz ministrstva pristojnega za socialno varstvo, 7 predstavnikov prostovoljskih organizacij iz civilne družbe, 6 neodvisnih strokovnjakov, ki se ukvarjajo s prostovoljskim delom in civilno družbo in sicer 3 na predlog organizacij civilne družbe, 3 na predlog lokalnih in regionalnih skupnosti), ki se imenujejo za 2 leti. Kriterije za imenovanje in način imenovanja določi vlada. Odbor ima svoj poslovnik in akcijski načrt za čas trajanja mandata. Za svoje delo ne dobivajo nagrade. Odbor določa

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

način in postopek sprejemanja Etičnega kodeksa prostovoljstva, ki mora biti javen, kodeks pa se objavi v Uradnem listu. Vsaka prostovoljska organizacija lahko sprejme svoja etična načela, ki pa ne smejo biti v nasprotju z "nacionalnim" etičnim kodeksom, tem zakonom in mednarodnimi pravili, ki urejajo prostovoljstvo. Odbor tudi določa o podelitvi državne nagrade.

Posebno poglavje je namenjeno dogovoru o prostovoljstvu, ki ga skleneta prostovoljska organizacija in prostovoljec v ustni ali pisni obliki. V pisni obliki je obvezen če gre za povečane rizike za življenje in zdravje prostovoljca, če gre za prostovoljsko delo tujcev, za prostovoljsko delo v tujini, dolgotrajno prostovoljsko delo, prostovoljsko delo za otroke, invalide, osebe s težavami v razvoju, starimi in nemočnimi, bolnimi ali osebami, ki jim je v celoti ali deloma odvzeta poslovna sposobnost ali kadar prostovoljec to zahteva. Če pa gre za ustno sklenitev, je prostovoljska organizacija dolžna dati pisno potrdilo. Bistvene sestavine dogovora so:

- podatki o strankah dogovora,
- kraj opravljanja prostovoljskega dela,
- vrsta prostovoljskega dela
- specifične pravice in obveznosti prostovoljca,
- usposabljanje za prostovoljsko delo,
- določila o osebni varnosti tekom prostovoljskega dela, prihodu in odhodu, in tekom usposabljanja,
- način zagotavljanja pravic prostovoljca,
- obliki prenehanja dogovora,
- izjava s overjenim podpisom prostovoljca, da ne obstajajo okoliščine, ki mu onemogočajo ali bistveno omejujejo prostovoljsko delo ali ogrožajo osebe, s katerimi bi prišel ob prostovoljskem delu v kontakt,
- če gre za delo z, v zakonu navedenimi občutljivimi skupinami, mora prostovoljec priložiti izpis iz kazenske evidence in druge dokaze, ki izkazujejo, da ne obstajajo okoliščine, ki po zakonu prostovoljcu prepovedujejo delo s temi skupinami ljudi.

Dogovor preneha veljati z dnem pravnomočnosti odločitve, s katero se prostovoljcu odvzame poslovna sposobnost v celoti, v primeru delnega odvzema pa če prostovoljsko delo presega preostalo poslovno sposobnost prostovoljca, z dnem smrti prostovoljca, z dnem prenehanja delovanja prostovoljske organizacije, z iztekom roka, z katerega je dogovor sklenjen, z dnem sporazumne prekinitve, iz drugih razlogov dogovorjenih v dogovoru. Prostovoljec ali zakoniti zastopnik mladoletnega prostovoljca lahko kadarkoli enostransko prekineta dogovor, razen če bi to povzročilo neposredno trenutno škodo organizaciji ali uporabnikom. Prostovoljska organizacija pa lahko prekine dogovor, če prenehajo potrebe po prostovoljskem delu, če ne more zagotoviti pogojev za opravljanje prostovoljskega dela, če ugotovi, da prostovoljec ne izpolnjuje svojih obvez, v primeru kršitve etičnega kodeksa ali v drugih primerih, če so dogovorjeni z dogovorom.

Taksativno so določene pravice prostovoljcev in sicer:

- pravica do potrdila o prostovoljskem delu,
- do sklenitve dogovora o prostovoljskem delu v pisni obliki,
- do seznanitve s Kodeksom prostovoljskega dela in etičnimi pravili za posamezno obliko dela,

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

- do primerne usposabljanja,
- do strokovne pomoči in podpora tekom prostovoljskega dela,
- do seznanitve s pogoji opravljanja prostovoljskega dela in z nevarnostmi specifične oblike prostovoljskega dela,
- do povrnitve dogovorjenih stroškov v zvezi z opravljanjem prostovoljskega dela,
- do primernih in varnih pogojev dela in do zaščitne opreme,
- do dnevnega odmora,
- do varstva osebnosti in osebnih podatkov,
- do sodelovanja pri odločanju o vprašanih, ki se tičejo prostovoljskega dela.

Opravičena odsotnost prostovoljca ne more biti razlog, da bi se katera pravica omejila. Dodatne pravice pa se lahko dogovorijo v dogovoru. Dolžnost prostovoljca je opravljati prostovoljsko delo v skladu s predpisi in etičnimi pravili ter po navodilih prostovoljske organizacije (razen če bi bila navodila nevarna za življenje in zdravje prostovoljca ali drugih oseb, za prostovoljca moralno nesprejemljive, v nasprotju z dogovorom; če pa bi lahko navodila povzročila škodo, mora prostovoljec organizacijo na to opozoriti) in varovati poslovno skrivnost in osebne in zaupne podatke o prostovoljski organizaciji ali uporabniku. Če prostovoljec namerno ali iz velike malomarnosti povzroči škodo uporabniku, prostovoljski organizaciji ali tretjim osebam je dolžan povrniti škodo skladno z obligacijskimi pravili. Prostovoljska organizacija za škodo, ki jo povzroči prostovoljec uporabniku ali tretji osebi tem odgovarja objektivno, razen če dokaže, da obstajajo razlogi, ki izključujejo njegovo odgovornost. V primeru plačila škode lahko zahteva povrnitev, če se dokaže da je prostovoljec škodo povzročil namerno ali iz velike malomarnosti.

Prostovoljska organizacija je dolžna:

- spoštovati pravice prostovoljca in izpolniti svoje dolžnosti do njega,
- zagotoviti pogoje za spoštovanje pravic prostovoljca,
- izdati pisno potrdilo o opravljenem prostovoljskem delu,
- priskrbeti sredstva potrebna za opravljanje prostovoljskega dela,
- izplačati dogovorjene stroške opravljanja prostovoljskega dela,
- zagotoviti prostovoljcu varovanje njegovih osebnih podatkov in varovati njegovo zasebnost,
- zavarovati prostovoljca za primer poklicne bolezni in posledice nesreče pri delu, če gre za prostovoljsko delo v nevarnih pogojih za življenje in zdravje in kadar je tako dogovorjeno,
- pristojnemu ministrstvu poročati o opravljenem prostovoljskem delu, na način in v rokih kot to določi ministrstvo.

Zakon določa tudi nekatere prekrške, ki se nanašajo na organizatorje prostovoljskega dela, inšpekcijski nadzor pa izvajajo pristojne inšpekcije.

MAKEDONIJA

V letu 2007 je bil tudi v Makedoniji sprejet zakon o prostovoljstvu. Prostovoljsko delo je definirano kot prostovoljno osebno nudenje uslug, znanja in spretnosti v korist druge osebe ali organizacije, brez plačila. Prostovoljec, ki je lahko tudi tujec, je fizična oseba, ki nudi

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

usluge, spretnosti in znanje drugim osebam ali organizacijam prostovoljno brez kakšne finančne ali druge osebne koristi. Za prostovoljsko delo mladoletne osebe in za sklenitev dogovora o prostovoljskem delu za take osebe je potrebno pisno soglasje zakonitih zastopnikov. Za prostovoljce med 15. in 18. letom smiselno velja zakon, ki ureja delovna razmerja. Tujci lahko opravljajo prostovoljsko delo v Makedoniji na podlagi predhodnega soglasja ministrstva za delo. Prepovedano je angažirati prostovoljce, da bi se izognilo sklenitvi pogodbe o zaposlitvi.

Prostovoljske organizacije so lahko predvsem nevladne organizacije, verske skupnosti, pa tudi javni subjekti. Organizator prostovoljskega dela mora imeti program prostovoljstva, s katerim določi potrebo po angažiranju prostovoljcev, vrsto prostovoljskega dela ter predvidi kako se bo to izvajalo in zavarovalo. Nezakonito je angažirati prostovoljca, da bi se izognilo sklenitvi pogodbe o zaposlitvi in prepovedana diskriminacija prostovoljcev. Določene so naslednje pravice prostovoljcev:

- do pisnega opisa predvidenega prostovoljskega dela,
- do usposabljanja,
- do varstva osebnih podatkov,
- do dnevnega počitka,
- do opravičene odsotnosti,
- do povračila stroškov povezanih z opravljanjem prostovoljskega dela (za prehrano, potne stroške, potovanja in usposabljanje – vse v višini, kot velja pri organizatorju prostovoljskega dela za njegove delavce),
- tuji prostovoljci pa imajo pravico tudi do povrnitve strokov nastanitve, zdravstvenega zavarovanja in potnih stroškov za njihov prihod in vrnitev.

Dolžnost prostovoljca je, da seznanj organizatorja z morebitno boleznijo ali drugimi okoliščinami, ki bi lahko predstavljale oviro za opravljanje prostovoljskega dela, da se udeleži usposabljanja in da varuje zaupne podatke v zvezi s prostovoljsko organizacijo in delom. Določena je tudi medsebojna odškodninska odgovornost med prostovoljcem in prostovoljsko organizacijo za povzročeno škodo.

Prostovoljske organizacije so dolžne zagotoviti pogoje in sredstva za opravljanje prostovoljskega dela, zavarovanje za nesrečo pri delu, če je tako dogovorjeno ter izdati prostovoljcu potrdilo o opravljenem prostovoljskem delu. Prostovoljcu mora prostovoljska organizacija tudi preskrbeti kartico, s katero se identificira kot prostovoljec za čas prostovoljskega dela. Prav tako mora pokriti stroške zavarovanja za poškodbo pri delu ali poklicno bolezen v času prostovoljskega dela, če je tako dogovorjeno, pa ga tudi prijaviti v pokojninsko, invalidsko in zdravstveno za varovanje. O prostovoljskem delu mora organizacija voditi evidenco in poročati na način, ki ga predpiše minister pristojen za delo. Ta predpiše tudi obliko in vsebino prostovoljske knjižice, kamor se vpisuje prostovoljsko delo, prav tako pa ministrstvo za delo izvaja nadzor nad izvajanjem zakona, prekrški, določeni v zakonu pa so v pristojnosti inšpektorja za delo.

Zakon določa, da so prihodki prostovoljca, ki predstavljajo povrnitev stroškov izvezeti iz obdavčenja. Brezposelna oseba, ki opravlja prostovoljsko delo zaradi tega ne izgubi pravic iz zavarovanja za primer brezposelnosti. S prostovoljskim delom ne smejo biti ogrožene pravice prostovoljca iz zavarovanja za primer brezposelnosti.

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

Prostovoljska organizacija in prostovoljec skleneta dogovor, ki mora biti v pisni obliki, če traja prostovoljsko delo več kot 40 ur mesečno ali če gre za dogovor s prostovoljcem-tujcem. Dogovor vsebuje:

- navedbo strank,
- vrsto, vsebino kraj in trajanje prostovoljskega dela,
- posebne pravice in obveznosti,
- dogovorjene stroške,
- način prenehanja dogovora.

Dogovor preneha s potekom časa, s sklenitvijo sporazuma, s prenehanjem delovanja prostovoljske organizacije, z dnem odvzema poslovne sposobnosti prostovoljcu, z iztekom dovoljenja za bivanje v Makedoniji. Prostovoljec lahko kadarkoli enostransko pisno prekine dogovor, razen če bi to povzročilo škodo organizatorju ali drugi osebi. Prostovoljska organizacija pa lahko pisno prekine dogovor predčasno če ni več potreb po prostovoljskem delu, če ne more več zagotavljati pogojev potrebnih za opravljanje prostovoljskega dela, če prostovoljec ne izpolnjuje svojih dolžnosti ali krši etična načela.

Prilagojenost ureditve pravnemu redu Evropske unije

Na področju prostovoljstva ne obstajajo direktive ali uredbe Evropske unije.

Ureditev v nekaterih državah članicah EU

ČEŠKA

Češka je v letu 2002 sprejela Zakon o prostovoljskem delu, ki je stopil v veljavo naslednje leto. Zakon je posledica aktivnosti, ki so se v letu 2000 začele v okviru programa za zmanjšanje socialnih razlik, po katerem država nudi finančno podporo prostovoljskim projektom, ki vključujejo nezaposlene. Ti s prostovoljskim delom ne izgubijo pravic iz naslova brezposelnosti in drugih socialnih pravic. Zakon navaja področja, na katerih prostovoljec dela in sicer gre za pomoč nezaposlenim, socialno šibkim, drugače prizadetim, pomoč ob naravnih nesrečah, pri izboljševanju okolja, varstvu kulturne dediščine ter sodelovanje pri izvajanju razvojnih in mednarodnih programov. Zakon iz prostovoljnih aktivnosti izključuje aktivnosti, ki zadovoljujejo osebni interes, plačane aktivnosti in aktivnosti, ki se izvajajo v okviru zaposlitvene pogodbe ali članske pogodbe. Državni organi in organi lokalnih oblasti lahko koristijo prostovoljsko delo, če se to izvaja na področjih, ki jih opredeljuje zakon.

Prostovoljec je lahko oseba nad 15. letom, če se izvaja prostovoljsko delo v domovini in oseba nad 18. letom, če gre za prostovoljsko delo v tujini. Tuji prostovoljci morajo imeti delovno dovoljenje. Zakon loči kratkotrajno in dolgotrajno prostovoljsko delo (nad tri mesece) ter prostovoljsko delo v državi in v tujini (mednarodno). Pri rekrutiranju prostovoljcev velja princip enake obravnave oziroma enakega dostopa, razen, če narava prostovoljskega dela tega ne dopušča. Prepovedano je, da bi prostovoljsko delo nadomeščalo plačano delo.

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

Prostovoljsko delo se izvaja na podlagi pogodbe, sklenjene s pošiljajočo organizacijo. V primeru dolgotrajnega prostovoljstva ali dela v tujini, mora biti pisna. Zakon navaja obvezne sestavine pogodbe:

- osebni podatki prostovoljca
- sporazum o obveznem usposabljanju pred začetkom dela, o policijskem potrdilu, ki ne sme biti starejše od treh mesecev, da zoper prostovoljca ne poteka nobena preiskava zaradi kaznivega dejanja, o zdravniškem potrdilu, ki izkazuje katerih del prostovoljec ne more opravljati zaradi svojega zdravstvenega stanja, o dokazilu, da je bil prostovoljec seznanjen z vsemi nevarnostmi (bolezni, malarija) na področju, kamor odhaja,
- opis dela, kraja dela in obsega delovnih ur,
- določilo glede povrnitve stroškov,
- določilo glede povrnitve stroškov investiranih v prostovoljca, če ta predčasno prekine prostovoljsko delo,
- za dolgotrajno prostovoljsko delo se lahko sklene tudi pokojninsko zavarovanje za minimalno osnovo.

Zakon definira tudi pošiljajočo in gostiteljsko prostovoljsko organizacijo. Pošiljajoča organizacija je organizacija, ki rekrutira, zbira in usposablja prostovoljce, gostiteljska organizacija pa je organizacija v korist katere se opravlja prostovoljsko delo. Obe morata skleniti medsebojni dogovor. Pošiljajoče prostovoljske organizacije so registrirane pri Ministrstvu za notranje zadeve in sicer na podlagi predloga akreditacijskega odbora, ki je posvetovalno telo, sestavljeno iz predstavnikov različnih ministrstev, med katerimi je tudi predstavnik vladnega sveta za nevladne organizacije. Registrira se lahko pošiljajoča organizacija, ki izpolnjuje določene pogoje in je zmožna organizirati in izpeljati prostovoljsko delo. Registracija velja tri leta. Pošiljajoča organizacija mora prostovoljca zdravstveno zavarovati, prav tako ga zavarovati tudi za primer povzročitve škode. Pošiljajoča organizacija mora z gostiteljsko organizacijo skleniti tudi pogodbo, v kateri so podrobno določeni pogoji prostovoljskega dela. V kolikor pošiljajoča organizacije na zmore več izpolnjevati zahtevanih pogojev, se jo lahko izbriše iz registra. Ministrstvo za notranje zadeve pošiljajoči organizaciji nudi finančno podporo pri zavarovalnih premijah, delu stroškov za usposabljanje in pri plačilu pokojninskega zavarovanja za dolgotrajno prostovoljsko delo. Tekom koledarskega leta so ti zneski dani pošiljajoči organizaciji vnaprej, ob koncu leta pa jih obračuna glede na dejanske stroške. Zakon sam neposredno spreminja tudi nekatere druge zakone in sicer v členih, ki se nanašajo na položaj prostovoljcev glede socialnega, zdravstvenega in pokojninskega zavarovanja ter davčnega sistema.

ITALIJA

V Italiji obstaja širok pravni okvir, ki regulira prostovoljsko delo in sicer Zakon o prostovoljstvu iz leta 1991, Zakon o socialnem sodelovanju iz leta 1991, Zakon o medsebojnem sodelovanju in razvoju prostovoljskih organizacij iz leta 1987, Zakon o javnih institucijah iz leta 2000 in Zakon o civilnem služenju vojaškega roka.

Obstajata dva koncepta prostovoljstva:

- plačano prostovoljstvo (razvojni prostovoljci), ki se odvija v obliki sodelovanja v mednarodnih programih in

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

- kratkoročno prostovoljstvo, ki pomeni spontano delovanje prostovoljcev v neprofitne namene, za podporo nevladnim organizacijam v svojem prostem času s svojim delom brez namena pridobivanja dobička. Slednji običajno delujejo na lokalnem nivoju.

Vlada prepoznava tudi pomen nevladnih organizacij pri organiziranju mednarodnega prostovoljskega dela, predvsem v državah tretjega sveta. Takega prostovoljskega dela se lahko udeležijo italijanski državljani starejši od osemnajst let z ustreznimi kvalifikacijami in traja dve leti. Predhodno morajo opraviti usposabljanje, prostovoljsko delo pa je plačano.

Zakon o prostovoljstvu podaja definicijo prostovoljskega dela in opredeljuje prostovoljske organizacije ter postavlja pravila za opravljanje takega dela, ne ureja pa pravic in dolžnosti posameznih prostovoljcev. Prostovoljsko delo opredeljuje kot delo, ki ga oseba opravlja svobodno in brez plačila. Gre za opravljanje dela nekaj ur na teden, s ciljem pomagati socialno ogroženim. Prostovoljci imajo tudi pravico do povračila stroškov in so zavarovani za primere nesreče pri delu. Po tem zakonu so prostovoljci oproščeni plačila davkov za prejeta povračila stroškov, posebej pa je tudi poudarjeno, da prostovoljci ne smejo imeti nikakršne druge povezave z organizacijo, kjer opravljajo prostovoljsko delo oziroma z njo ne smejo biti v delovnem razmerju. Prostovoljne organizacije imajo tudi omejitev glede zaposlovanja, saj lahko zaposlijo le toliko delavcev, kolikor je potrebno za njihovo normalno delovanje in doseganje ciljev. Prostovoljcev se ne obravnava kot zaposlene delavce, kar posledično pomeni, da jim organizacije, kjer delajo, niso dolžne plačevati socialnih prispevkov, mora pa prostovoljska organizacija za svoje prostovoljce zagotoviti zdravstveno zavarovanje. Prostovoljci, ki opravljajo delo v tujini pod okriljem državnih programov, dobijo za svoje delo nagrado, višina plačila pa je odvisna od njihove vloge in države kjer delajo. Gre za evropske države, s katerimi mora Italija skleniti dvostranske mednarodne pogodbe. Delo v povprečju traja dve leti, obvezen pa je predhodni tečaj. V tem času prostovoljecem morebiten status brezposelnega in s tem povezane pravice ne ugasnejo.

Prostovoljci, ki delujejo izven postavljenih pravnih okvirjev so praktično nezaščiteni in se morajo glede zavarovanj sami dogovarjati z organizacijo, kjer delajo. Če teh organizacija ne nudi, lahko neko stopnjo zaščite prostovoljec dobi preko programa Evropska prostovoljna služba, če je seveda vključen v ta program.

Zakon o socialnem sodelovanju ureja zagotavljanje dela za dalj časa brezposelne, mlade brez izkušenj, ljudi, ki niso dokončali šol in za invalide. Delo jim posredujejo posebna združenja, katerih namen je vključevanje državljanov v razne dejavnosti za doseg socialne blaginje. Prostovoljci lahko delujejo tudi v samih združenjih, a največ do polovice vseh delavcev, poleg nekaterih davčnih olajšav pa imajo tudi pravico do povrnitve stroškov in so zavarovani za primer nesreče pri delu.

MADŽARSKA

V letu 2005 sprejet Zakon o prostovoljskih aktivnostih v javnem interesu ureja prostovoljsko delo, ki ga prostovoljci izvajajo v okviru ali za določene organizacije. Iz zakona so izvzeti prostovoljski gasilci, krvodajalci in naravovarstveniki. Na poseben način je definirano tudi prostovoljsko delo v javnem interesu. Gre za prostovoljsko delo v korist gostiteljskih organizacij, brez nagrade, v okviru aktivnosti, ki so posebej navedene, pri tem pa ne gre za delo posameznika v lastno dobro ali v dobro sorodnika oziroma prostovoljsko delo na podlagi zakona ali odločbe organa ali v okviru pogodbenega razmerja. Prostovoljec je lahko

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

poslovno sposobna oseba ali omejeno poslovno sposobna oseba ali mladoletnik, starejši od 10 let. Mladoletne osebe in osebe z omejeno poslovno sposobnostjo lahko opravljajo prostovoljsko delo, ki je skladno z njihovimi sposobnostmi (fizično, psihično in moralno) in ne predstavlja rizika za zdravje in izpolnjevanje drugih, predvsem šolskih obveznosti. Mladoletni pod 16 let tudi ne smejo opravljati prostovoljskega dela v tujini, prav tako imajo časovno omejitvev (3 ure na dan v 12 urah med počitnicami, 6 ur na teden med šolo, pri tem le 2 uri na dan na šolske dneve in 3 ure na dan, ko ni šole), mlajši od 18 let pa ne smejo opravljati prostovoljskega dela med 18. in 6. uro. Med 16. in 18. letom je prostovoljsko delo omejeno na 4,5 ure na dan in 18 ur na teden z vmesnim počitkom najmanj 14 ur.

Gostiteljske organizacije so lahko: organizacije državne in lokalne ter manjšinskih oblasti, cerkvene organizacije, institucije s pravno osebnostjo, ki imajo dovoljenje državne ali lokalne oblasti za delovanje in izvajajo storitve v javnem interesu ali so podpora tem storitvam na področju zdravstva, socialnega varstva, izobraževanja, javnih muzejev in razstav, javnih knjižnic in podobno. Pri tem je posebej določeno, da dela, za katera je z zakonom ali drugim predpisom določeno, da so naloge organizacije in za katere morajo te imeti zaposlene, ni dovoljeno opravljati s prostovoljci. Prav tako posameznik, ki je zaposlen pri gostiteljski organizaciji ali kako drugače zanjo opravlja delo na podlagi plačila, ne sme prostovoljsko opravljati tistih del, ki bi sicer sodila v okvir njegovega plačanega dela. Prav tako študentje ne smejo opravljati prostovoljskega dela za šolo, kjer študirajo, kar ne velja za posebne socialne aktivnosti, tabore in podobno.

Kot nagrada prostovoljcu v skladu z zakonom ne šteje delovno oblačilo, stroški prevoza, nastanitve in prehrane, če so nujni za opravljanje prostovoljskega dela, stroški cepljenja, stroški potrebnega usposabljanja, stroški hranjenja in oskrba prostovoljčeve živali, če je ta potrebna za izvajanje prostovoljskega dela, enako velja za prostovoljčeva orodja ali naprave, če so potrebne za prostovoljsko delo, nadalje življenjsko in zdravstveno zavarovanje ter zavarovanje za primer nesreče pri delu ali smrti, prav tako zavarovanje za odgovornost za morebitno škodo, ki bi jo povzročil prostovoljec ter strošek dnevne žepnine za prostovoljsko delo v tujini, ki pa mesečno ne sme presegati 20% minimalne plače (če ima prostovoljec dogovor z več organizacijami, sme prejemati le en znesek te žepnine).

Prostovoljsko delo se opravlja na podlagi dogovora med gostiteljsko organizacijo in prostovoljcem, ki mora vsebovati opis vsebine dela, trajanje dela, kraj dela in ugodnosti v smislu povračila stroškov in drugih izdatkov navedenih v prejšnjem odstavku. Za posamezno področje prostovoljskega delovanja v javnem interesu so lahko tudi z zakonom določeni posebni pogoji ali ureditev prostovoljskega dela. Oseba z omejeno poslovno sposobnostjo lahko sklene dogovor le ob soglasju zakonitega zastopnika. Za mladoletno osebo brez poslovne sposobnosti sklene dogovor zakoniti zastopnik, prostovoljec pa mora s tem soglašati. Dogovor mora biti v pisni obliki, če gre za dogovor sklenjen za nedoločen čas ali vsaj za 10 dni (za mladoletne ali poslovno omejeno sposobne vsaj 2 dni), če je prostovoljec deležen ugodnosti, ki jih določa zakon, če je prostovoljec udeležen pri delu, ki zahteva gradbeno dovoljenje, če tako želi prostovoljec ali nalaga zakon, če gre za prostovoljsko delo v tujini ali če je prostovoljec državljan države, ki ni članica Evropske skupnosti. Dogovor se lahko prekine v primeru smrti prostovoljca, prenehanja gostiteljske organizacije, s končanjem prostovoljskih del, s potekom časa ali s sporazumom. Vsaka stran lahko tudi kadarkoli prekine dogovor s takojšnjo veljavnostjo, razen če ni v dogovoru drugače dogovorjeno. Oseba z omejeno poslovno sposobnostjo in mladoletna oseba pod 16 leta lahko prekineta pogodbo s takojšnjo veljavnostjo in te pravice ni možno omejiti.

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

Gostiteljska organizacija je dolžna:

- zagotoviti varnost pri delu,
- omogočiti počitek,
- seznaniti prostovoljca z vsebino in načinom izvajanja prostovoljskega dela ter prostovoljca usposobiti,
- spremljati in strokovno nadzirati prostovoljsko delo mladoletnih in oseb z omejeno sposobnostjo.

Če v dogovoru o prostovoljskem delu ni drugače določeno, je gostiteljska organizacija dolžna tudi zagotoviti prevoz, nastanitev in prehrano potrebno za opravljanje prostovoljskega dela, če gre za delo v tujini, plačati zavarovanja, ki jih določa zakon. Gostiteljska organizacija se mora vnaprej registrirati po posebnem postopku pri pristojnem ministrstvu, če pa to zaradi okoliščin ni možno, pa se mora prijaviti najkasneje v roku 15 dni po začetku izvajanja prostovoljskega dela. Če pristojne inšpekcije ali ministrstvo samo ugotovi, da prostovoljsko delo ne poteka v skladu z zakonom, lahko prepove nadaljnje izvajanje tega. Vsaka prostovoljska organizacija mora tudi voditi evidenco prostovoljcev z osebnimi podatki in podatki o naravi, času in kraju opravljanja prostovoljskega dela ter ugodnostih in stroških. Podatke mora hraniti 5 let.

Prostovoljec je dolžan opravljati prostovoljsko delo osebno, skrbno, skladno z zakonom in etičnimi pravili ter varovati osebne podatke ter poslovne skrivnosti, za katere izve pri delu. Ima pa pravico zavrniti delo, ki bi ogrožalo njegovo zdravje ali življenje, ali zdravje in življenje drugih, oziroma bi bilo nemoralno ali bi povzročalo škodo.

Prostovoljska organizacija odgovarja tretjim za škodo, ki jo je povzroči prostovoljec. Če jo je ta povzročil zavestno, lahko gostiteljska organizacija zahteva povrnitev izplačane škode od njega.

V končnih določbah zakon neposredno spreminja posamezne člene drugih zakonov in tako usklajuje te ureditve z zakonom, ki ureja prostovoljsko delo.

6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Administrativne in druge posledice

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Ministrstvo, pristojno za javno upravo bo za potrebe spremljanja prostovoljstva vzpostavilo elektronski razvid prostovoljskih organizacij in ga objavilo na spletni strani ministrstva.

Strokovna in administrativna dela za Odbor RS za podelitev državnih priznanj na področju prostovoljstva bo izvajalo ministrstvo, pristojno za javno upravo.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

/

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

6.2 Presoja posledic na okolje, ki vključuje tudi prostore in varstvene vidike

/

6.3 Presoja posledic na gospodarstvo

Zakon o prostovoljstvu ne posega na področje gospodarstva. Pri opredelitvi pojma prostovoljske organizacije je v Zakonu o prostovoljstvu točno navedeno, da je njihovo delovanje nepridobitno ter posledično ne posegajo na delovanje profitnega sektorja.

6.4 Presoja posledic na socialnem področju

Že v uvodnem delu je v Zakonu o prostovoljstvu pri opredelitvi pojma prostovoljstvo navedeno, da prostovoljsko delo prispeva k izboljšanju kakovosti življenja posameznikov in družbenih skupin ter k razvoju solidarne, humane in enakopravne družbe. Zakon s tem, ko določi kdo so prostovoljske organizacije, kaj je prostovoljsko delo, pravice in obveznosti prostovoljcev in prostovoljskih organizacij, vzpostavlja preglednost delovanja prostovoljcev in prostovoljskih organizacij in je posledično podlaga za dejansko oceno in vpliv na vseh področjih družbenega delovanja.

6.5 Presoja posledic na dokumente razvojnega načrtovanja

Prostovoljske organizacije so le segment nevladnih organizacij, katerih učinki delovanja so usmerjeni navzven. Razvoj nevladnih organizacij je sestavni del programa Vlade RS ter koalicijskega sporazuma. Sredstva so tako zagotovljena v državnem proračunu, nekaj pa se jih pridobi s črpanjem sredstev iz strukturnih skladov Evropske unije.

Priprava Zakona o prostovoljstvu se veže na nedavno sprejet odgovor Vlade RS na Memorandum nevladnih organizacij, v katerem le te opozarjajo na nujnost pravne ureditve prostovoljstva.

6.6 Izvajanje sprejetega predpisa

Na Ministrstvu za javno upravo načrtujemo javne medijske predstavitve ter spletno predstavitev osnutka zakona.

Osnutek zakona imamo namen predstaviti ciljnim skupinam na najmanj eni konferenci na nacionalni ravni in na vsaj dveh regijskih posvetih, ki bodo organizirani v sodelovanju z nevladnimi organizacijami, katerih dejavnost vključujejo prostovoljstvo.

6.7 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

II. BESEDILO ČLENOV

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

ZAKON O PROSTOVOLJSTVU

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (namen zakona)

Ta zakon določa pojem in pomen prostovoljstva, temeljna načela prostovoljstva, pogoje opravljanja organiziranega prostovoljstva, pravice in obveznosti prostovoljcev in prostovoljskih organizacij ter vlogo države, lokalnih skupnosti, prostovoljskih in nepridobitnih organizacij, ki delujejo na področju prostovoljstva, pri spremljanju ter spodbujanju in razvoju organiziranega prostovoljstva.

2. člen (opredelitev prostovoljstva)

(1) Prostovoljstvo je družbeno koristna aktivnost posameznikov in prostovoljskih organizacij, ki s svojim delom, znanjem in izkušnjami prispevajo k izboljšanju kakovosti življenja posameznikov in družbenih skupin ter k razvoju solidarne, humane in enakopravne družbe. Prostovoljstvo je proces vseživljenjskega učenja.

(2) Prostovoljstvo krepi medsebojno solidarnost ljudi, spodbuja razvoj človeških potencialov, zagotavlja družbeno povezanost in sodelovanje ljudi pri reševanju družbenih problemov.

3. člen (spodbujanje organiziranega prostovoljstva)

S tem zakonom se vzpostavljajo pogoji za zagotavljanje enakopravnosti, varnosti in preglednosti delovanja vseh posameznikov in organizacij, ki so vključeni v prostovoljstvo in, ob upoštevanju njegove avtonomije, določajo ukrepi za spodbujanje in razvoj prostovoljstva kot pomembne družbene vrednote.

4. člen (uporaba izrazov)

V zakonu uporabljeni izrazi, zapisani v moški spolni slovnični obliki, se uporabljajo kot nevtralni za ženske in moške.

5. člen

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

(subsidiarna veljavnost zakona)

Ta zakon velja za urejanje vseh vprašanj prostovoljstva, v kolikor poseben zakon posameznih vprašanj prostovoljstva, obveznosti države in lokalne skupnosti ne ureja drugače.

II. OPREDELITEV POJMOV

6. člen (prostovoljsko delo)

(1) Prostovoljsko delo je delo, ki ga posameznik po svoji svobodni volji in brez pričakovanja neposrednih ali posrednih materialnih koristi zase, opravlja v dobro drugih ali v splošno korist.

(2) Za prostovoljsko delo se ne šteje brezplačno opravljanje:

- dela, za katero je pogoj plačilo, druga premoženjska korist, oprostitev materialne obveznosti ali nagrada,
- dela, ki je namenjeno zgolj zadovoljevanju osebnih interesov in potreb članov v članski organizaciji in ni v splošno družbeno korist,
- dela, za katero je glede na naravo dela potrebno skleniti pogodbo o zaposlitvi,
- dela, če obveznost opravljanja temelji na pravnem poslu, ki ga ne določa ta zakon ali pa ga je ena oseba dolžna izvajati za drugo osebo na temelju zakona ali drugega predpisa ali na podlagi sodne odločbe,
- dela, ki je običajno v sorodstvenih ali prijateljskih odnosih,
- dela z namenom strokovnega usposabljanja, brez sklenitve pogodbe o zaposlitvi (volontersko pripravništvo), v skladu zakonom, ki ureja delovna razmerja ali drugim zakonom.

7. člen (prostovoljec ali prostovoljka)

(1) Posameznik, ki opravlja prostovoljsko delo, je prostovoljec ali prostovoljka (v nadaljnjem besedilu: prostovoljec).

(2) Prostovoljec je lahko vsakdo, razen v primerih, ki jih določa ta zakon.

8. člen (organizirano prostovoljstvo)

(1) Organizirano prostovoljstvo je prostovoljsko delo, ki se skladno z določbami tega zakona opravlja v okviru prostovoljskih organizacij, kot jih opredeljuje 10. člen tega zakona in ga posameznik izvaja redno, najmanj 24 ur letno.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka tega člena se lahko na podlagi posebnih prostovoljskih programov, ki pomenijo dopolnitev rednega programa javne službe, organizirano prostovoljstvo izvaja tudi v osebah javnega prava ali osebah zasebnega prava, ki so za opravljanje storitev javne službe pridobile koncesijo. Prostovoljstvo se v teh osebah opravlja v okviru posebnih prostovoljskih programov, ki pomenijo dopolnitev redne dejavnosti javne službe in ne smejo posegati v pristojnosti in obveznosti organizacije, določene s posebnim zakonom ali drugim predpisom. Posebni prostovoljski programi se določijo z notranjim aktom organizacije, pri izvajanju programa pa imajo te organizacije pravice in obveznosti prostovoljskih organizacij v okviru katerih se organizirano prostovoljstvo izvaja.

9. člen

(dolgotrajno prostovoljstvo)

Dolgotrajno prostovoljstvo je organizirano prostovoljstvo, ki ga prostovoljec opravlja v obsegu najmanj 20 ur tedensko brez presledka, v časovnem obdobju, ki traja najmanj šest mesecev.

10. člen

(prostovoljske organizacije)

(1) Prostovoljske organizacije so pravne osebe zasebnega prava, priglašene v razvid prostovoljskih organizacij iz 39. člena tega zakona, katerih delovanje je z zakonom opredeljeno kot nepridobitno in katerih primarna dejavnost ni v nasprotju z opredelitvijo prostovoljstva določeno v 2. členu tega zakona, ki zagotavljajo in usposablajo prostovoljce za prostovoljsko delo ali v katerih se prostovoljsko delo izvaja v splošno korist .

(2) Če sta pri izvajanju prostovoljskega dela udeleženi organizacija, ki zagotavlja in usposablja prostovoljce ter organizira prostovoljsko delo in organizacija, v okviru katere se prostovoljsko delo opravlja, morata skleniti pisni dogovor o izvrševanju pravic in obveznosti do prostovoljca in uporabnikov prostovoljskega dela, kot jih določa ta zakon.

(3) Prostovoljske organizacije ne morejo biti politične stranke, sindikalne organizacije, združenja delodajalcev, poklicna in strokovna združenja ter registrirane cerkve in druge verske skupnosti.

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

(4) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka so prostovoljske organizacije tudi sestavni deli cerkva in drugih verskih skupnosti, ki imajo pravno osebnost na podlagi Zakona o verski svobodi in izpolnjujejo pogoje iz prvega odstavka tega člena.

III. NAČELA

11. člen (prepoved diskriminacije)

(1) Prostovoljska organizacija posameznika, ki želi opravljati prostovoljsko delo, pri sprejemu in med izvajanjem prostovoljskega dela ne sme postavljati v neenakopraven položaj glede na osebne okoliščine, kot na primer spola, rase ali etničnega porekla, barve kože, starosti, zdravstvenega stanja oziroma invalidnosti, verskega, političnega ali drugega prepričanja, nacionalnega in socialnega porekla, družinskega statusa, premoženjskega stanja, spolne usmerjenosti ali druge osebne okoliščine.

(2) Prostovoljska organizacija in prostovoljec morata v razmerju do fizičnih oseb, ki jim je prostovoljsko delo namenjeno, postopati po načelu enakih možnosti za vse, ne glede na osebne okoliščine, kot na primer spol, raso ali etnično poreklo, barvo kože, starost, zdravstveno stanje oziroma invalidnost, versko, politično ali drugo prepričanje, nacionalno in socialno poreklo, družinski status, premoženjsko stanje, spolno usmerjenost ali druge osebne okoliščine.

(3) Prostovoljska organizacija usmerja prostovoljce v prostovoljsko delo skladno s svojimi cilji in dejavnostjo, potrebami uporabnikov prostovoljskega dela, željami prostovoljca ter naravo in zahtevnostjo prostovoljskega dela.

12. člen (načelo varstva uporabnikov prostovoljskega dela)

(1) Prostovoljske organizacije so dolžne pri izbiri, usposabljanju in usmerjanju prostovoljcev v prostovoljsko delo z osebami s posebnimi potrebami in drugimi ranljivimi skupinami, kot so invalidi, osebe z motnjami v razvoju, starejše in nemočne osebe, osebe mlajše od 15 let, bolniki ter osebe, ki jim je bila delno ali v celoti odvzeta poslovna sposobnost, zagotoviti, da prostovoljci imajo ali predhodno pridobijo posebna znanja, izkušnje in sposobnosti za prostovoljsko delo z navedenimi skupinami ljudi in drugimi osebami, ki se v skladu s posebnimi predpisi, štejejo za osebe s posebnimi potrebami oziroma na podlagi posebnih predpisov spadajo med ranljive skupine prebivalstva..

(2) Prostovoljskega dela s skupinami ljudmi iz prejšnjega odstavka ne smejo opravljati osebe:

- ki jim je bil izrečen varnostni ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja ali obveznega zdravljenja odvisnosti ali prepovedi opravljanja poklica, dela ali dolžnosti ki je v zvezi s področjem opravljanja prostovoljskega dela ter
- zoper katere je bil uveden kazenski postopek ali so bile pravnomočno obsojene za kaznivo dejanje zoper življenje in telo, spolno nedotakljivost ali za protipravno pridobitev premoženjske koristi.

13. člen

(načelo prepovedi izkoriščanja prostovoljcev)

Prepovedano je izkoriščanje ali zloraba prostovoljcev z namenom pridobivanja ali povečanja premoženjske koristi.

14. člen

(načelo varstva otrok, mladoletnih oseb in oseb, ki jim je delno ali v celoti odvzeta poslovna sposobnost)

(1) Otroci do dopolnjenega 15. leta lahko, samo pod nadzorom mentorja ali mentorice (v nadaljnjem besedilu: mentor), opravljajo le prostovoljsko delo, ki prispeva k njihovi vzgoji in osebnostnemu razvoju ter ne ogroža njihovega zdravja, razvoja ali jih ovira pri izpolnjevanju šolskih obveznosti.

(2) Mladoletne osebe in osebe, ki jim je delno ali v celoti odvzeta poslovna sposobnost lahko opravljajo prostovoljsko delo le pod nadzorom mentorja. Opravljajo lahko le tisto prostovoljsko delo, ki je primerno njihovi starosti in psihofizičnim zmožnostim.

15. člen

(načelo nezdružljivosti in brezplačnosti prostovoljstva)

Prostovoljskega dela ni mogoče opravljati na delih in nalogah, za katere ima posameznik sklenjeno pogodbo o zaposlitvi pri tej organizaciji.

16. člen

(načelo nadnacionalnosti prostovoljskega dela)

(1) Prostovoljci, ki so napoteni na opravljanje organiziranega prostovoljskega dela v tujino, imajo vse pravice in obveznosti določene s tem zakonom in prevzetimi mednarodnimi obveznostmi.

(2) Prostovoljska organizacija, ki organizira izvajanje prostovoljstva v tujini, je prostovoljcem

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

iz prejšnjega odstavka tega člena dolžna zagotoviti pravice in obveznosti določene s tem zakonom.

(3) Tujci in osebe, ki jim je bila na podlagi posebnega zakona priznana pravica do azila, lahko opravljajo prostovoljsko delo v Republiki Sloveniji v skladu zakonom in drugimi predpisi, ki urejajo položaj tujcev v Republiki Sloveniji, in s prevzetimi mednarodnimi obveznostmi.

IV. POGOJI OPRAVLJANJA ORGANIZIRANEGA PROSTOVOLJSKEGA DELA

17. člen

(dogovor o organiziranem prostovoljskem delu)

(1) Organizirano prostovoljsko delo (v nadaljnjem besedilu: prostovoljsko delo) se opravlja na podlagi sklenjenega dogovora s katerim prostovoljec in prostovoljska organizacija dogovorita medsebojne pravice in obveznosti ter morebitne druge posebnosti, ki jih je potrebno dogovoriti za konkretno prostovoljsko delo.

(2) K sklenitvi dogovora iz prejšnjega odstavka lahko pristopijo tudi druge pogodbene stranke, ki imajo zaradi varstva svojih pravic ali obveznosti, posebne interese za specifično obliko prostovoljskega dela.

18. člen

(obličnost dogovora o prostovoljskem delu)

(1) Dogovor o prostovoljskem delu je sklenjen v pisni obliki. Če se s tem strinjata obe stranki dogovora in če to ne nasprotuje določbam tega zakona je dogovor lahko sklenjen tudi ustno.

(2) Sklenitev dogovora v pisni obliki je obvezna:

- če to zahteva prostovoljec, njegov zakoniti zastopnik ali skrbnik ali prostovoljska organizacija
- v primerih prostovoljskega dela slovenskih državljanov v tujini,
- v primerih dolgotrajnega prostovoljstva,
- v primerih prostovoljskega dela otrok do dopolnjenega 15. leta in mladoletnih oseb ter oseb, ki jim je delno ali v celoti odvzeta poslovna sposobnost, v skladu s štirinajstim členom tega zakona ter

19. člen

(vsebina dogovora o prostovoljskem delu)

(1) Bistvene sestavine dogovora o prostovoljskem delu so:

- podatki o strankah dogovora, njihovem prebivališču oziroma sedežu,
- določitev kraja in časa trajanja prostovoljskega dela, če gre za prostovoljsko delo v tujini ali zunaj kraja bivanja prostovoljca pa tudi podatki o nastanitvi ter načinu zagotavljanja drugih pogojev za opravljanje prostovoljskega dela,
- opis prostovoljskega dela,
- določitev pravice do dnevnega in tedenskega počitka,
- določitev specifičnih pravic in obveznosti prostovoljca ter obveznost spoštovanja etičnega kodeksa prostovoljske organizacije,
- določitev usposabljanja za prostovoljsko delo in mentorstva,
- določitev načina zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu,
- določitev načina zagotavljanja varnosti v času usposabljanja za prostovoljsko delo, v času opravljanja prostovoljskega dela in v času prihoda ter odhoda s kraja opravljanja tega dela, če se to delo opravlja v okoliščinah, ki bi lahko ogrožale varnost, življenje ali zdravje prostovoljca,
- določitev upravičenih stroškov vezanih na opravljanje prostovoljskega dela in načinu njihove povrnitve prostovoljcu,
- ugotovitev, da na strani prostovoljca ne obstajajo zdravstvene ali druge okoliščine, ki bi mu onemogočale ali bistveno oteževale izpolnjevanje obveznosti ali bi lahko ogrozile njegovo zdravje ali življenje in zdravje oseb, s katerim med opravljanjem prostovoljskega dela prihaja v stik,
- ugotovitev o urejenosti obveznega zdravstvenega zavarovanja prostovoljca
- določitev načina izvajanja medsebojnih pravic in dolžnosti ter
- določitev načina prenehanja dogovora.

(2) Obvezna sestavina dogovora s prostovoljcem, ki opravlja prostovoljsko delo z osebami s posebnimi potrebami in drugimi ranljivimi skupinami, je tudi izjava prostovoljca, da pri njemu niso podane okoliščine iz drugega odstavka 12. člena tega zakona. Prostovoljska organizacija lahko od prostovoljca zahteva tudi predložitev potrdila iz kazenske ali druge ustrezne uradne evidence, ki to dokazujejo.

(3) V primerih sklepanja dogovora o prostovoljskem delu z osebo, kateri je v celoti odvzeta poslovna sposobnost, sklene dogovor v njenem imenu skrbnik ali zakoniti zastopnik, ob pogoju, da se navedena oseba s tem strinja.

(4) V primerih sklepanja dogovora o prostovoljskem delu z otrokom do dopolnjenega 15. leta ali mladoletno osebo in osebo, kateri je delno odvzeta poslovna sposobnost je obvezna sestavina dogovora soglasje skrbnika ali zakonitega zastopnika, v skladu s predpisi, ki urejajo poslovno sposobnost navedenih oseb.

(5) Dogovor o prostovoljskem delu lahko vsebuje tudi druge sestavine, ki so pomembne za opravljanje prostovoljskega dela.

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

20. člen
(subsidiarna uporaba)

Za oblike prostovoljstva in razmerja iz dogovora o prostovoljskem delu, ki s tem zakonom niso urejena, se subsidiarno uporabljajo splošni predpisi, ki veljajo za obligacijska razmerja.

21. člen
(omejitev pogodbene svobode dogovora o prostovoljskem delu)

(1) Pri sklenitvi dogovora o prostovoljskem delu morajo prostovoljske organizacije upoštevati omejitve glede največje tedenske delovne obremenitve ter dnevnega in tedenskega počitka in varstva počitka otrok, mlajših od 15 let, kot to določa zakon, ki ureja delovna razmerja.

(2) Omejitve iz prejšnjega odstavka ne veljajo, če se prostovoljsko delo izvaja v obliki sobivanja z osebami, ki jim je prostovoljsko delo namenjeno in če ima prostovoljec pravico in možnost, da soodloča o razporejanju dela.

(3) Dogovor sklenjen v nasprotju z določbami prejšnjih dveh odstavkov je ničen.

22. člen
(prenehanje dogovora o prostovoljskem delu)

Dogovor o prostovoljskem delu preneha veljati:

- s potekom časa, za katerega je bil sklenjen,
- sporazumno ali z odpovedjo ene od strank,
- z dnem dokončnosti odločbe o omejitvi ali odvzemu poslovne sposobnosti prostovoljca, če dogovorjeno prostovoljsko delo presega obseg poslovne sposobnosti prostovoljca ali če zakoniti zastopnik ali pristojni center za socialno delo ne poda pisno soglasje za nadaljevanje prostovoljskega dela,
- z dnem nastopa okoliščin iz drugega odstavka 12. člena tega zakona,
- z dnem prenehanja delovanja prostovoljske organizacije, ki nima pravnega naslednika,
- iz drugih razlogov, ki so z dogovorom o prostovoljskem delu dogovorjeni ter
- v drugih primerih določenih s tem zakonom.

23. člen

(prekinitev dogovora o prostovoljskem delu)

(1) Prostovoljec oziroma njegov skrbnik ali zakoniti zastopnik lahko kadarkoli odpove dogovor o prostovoljskem delu, če to v roku, ki ga določa dogovor, sporoči prostovoljski organizaciji. Brez upoštevanja dogovorjenega odpovednega roka lahko prostovoljec dogovor odpove v primeru, če prostovoljska organizacija krši dogovorjene obveznosti.

(2) Prostovoljska organizacija lahko predčasno odpove dogovor, če preneha potreba po prostovoljskem delu, če prostovoljec krši dogovor, če ne izpolnjuje dogovorjenih obveznosti ali če prostovoljska organizacija ne more več zagotavljati pogojev za opravljanje prostovoljskega dela.

24. člen

(evidenca prostovoljcev in prostovoljskega dela)

(1) Prostovoljska organizacija, ki zagotavlja in usposablja prostovoljce ter organizira prostovoljsko delo, vodi evidenco prostovoljcev in opravljenega prostovoljskega dela tako, da za vsakega prostovoljca vzpostavi in vodi evidenčni list prostovoljca in opravljenega prostovoljskega dela.

(2) Evidenčni list prostovoljca in opravljenega prostovoljskega dela vsebuje naslednje podatke:

- naziv in sedež prostovoljske organizacije ter datumu vzpostavitve evidenčnega lista,
- osebno ime prostovoljca ter naslov stalnega ali začasnega prebivališča,
- datum rojstva,
- spol,
- državljanstvo,
- status prostovoljca (učenec, dijak, študent, zaposlen, brezposeln, upokojenec, drugo),
- datum oziroma časovno obdobje, v katerem je prostovoljec delo opravil, ter podatek o kraju opravljanja prostovoljskega dela,
- podatek o tem, v kateri organizaciji je bilo opravljeno prostovoljsko delo,
- vrsta prostovoljskega dela, ki je lahko organizacijsko, vsebinsko ali ostalo delo.
- področje prostovoljskega dela po razvidu, določenim s predpisom iz sedmega odstavka tega člena ,
- kratko navedbo morebitnih spretnosti in znanj, ki jih je prostovoljec pridobil z usposabljanjem za prostovoljsko delo ali s prostovoljskim delom,
- število opravljenih prostovoljskih ur po vrsti in področju prostovoljskega dela in
- podpis odgovorne osebe.

(3) Podatek iz enajste alineje drugega odstavka tega člena prostovoljska organizacija vpiše, na zahtevo prostovoljca oziroma, če je tako dogovorjeno z dogovorom o prostovoljskem delu.

(4) Prostovoljska organizacija vodi evidenco v elektronski ali fizični obliki na način, da je

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

zagotovljeno varstvo osebnih podatkov.

(5) Prostovoljska organizacija ali druga pravna oseba, v okviru katere je bilo prostovoljsko delo opravljeno, mora prostovoljski organizaciji iz prvega odstavka tega člena najmanj enkrat letno sporočiti podatke o opravljenem prostovoljskem delu. Roke in način posredovanja podatkov organizaciji dogovorita z dogovorom iz drugega odstavka 10. člena.

(6) Organizacijsko delo iz devete alineje drugega odstavka tega člena pomeni opravljanje aktivnosti vodenja projektov in programov, njihove organizacije ali organizacije njenega dela in opravljanje mentorstva prostovoljcem. Vsebinsko delo iz devete alineje drugega odstavka tega člena pomeni opravljanje prostovoljskih del, za izvajanje katerih so potrebna posebna znanja in veščine ali pa gre za osnovno prostovoljsko delo posameznega programa ali projekta. Posebna znanja in veščina lahko prostovoljec pridobi v šolsko-izobraževalnem sistemu ali na usposabljanju prostovoljske organizacije. Ostalo delo iz devete alineje drugega odstavka tega člena pomeni opravljanje prostovoljskih aktivnosti, ki imajo ali naravo pomožnih del za podporo prostovoljskemu programu ali projektu ali za opravljanje katerih ni potrebno posebno usposabljanje.

(7) Razvid področij prostovoljskega dela in podrobnejšo vsebino evidenčnega lista iz drugega odstavka tega člena določi minister, pristojen za javno upravo.

25. člen (potrdilo)

(1) Ne glede na obliko dogovora je prostovoljska organizacija na zahtevo prostovoljca dolžna izdati prostovoljcu potrdilo o opravljenem prostovoljskem delu.

(2) Potrdilo iz prejšnjega odstavka mora vsebovati naziv in sedež prostovoljske organizacije, osebno ime, rojstne podatke in naslov stalnega ali začasnega prebivališča prostovoljca, podatke o trajanju in količini opravljanega prostovoljskega dela, kratek opis prostovoljskega dela ter, če prostovoljec to želi, navedbo morebitnih spretnosti in znanj, ki jih je prostovoljec pridobil z usposabljanjem za prostovoljsko delo ali mentorstvo ali s prostovoljskim delom.

(3) Potrdilo iz prvega odstavka tega člena mora vsebovati podpis pooblaščenice osebe za zastopanje prostovoljske organizacije.

(4) Potrdilo iz prvega odstavka tega člena dokazuje sklenitev ustnega dogovora o prostovoljskem delu.

(5) Državljanom Republike Slovenije, ki opravljajo prostovoljsko delo v tujini, je dolžna izdati potrdilo o opravljenem prostovoljskem delu prostovoljska organizacija s sedežem v Republiki Sloveniji, ki je prostovoljsko delo v tujini organizirala ali soorganizirala.

(6) Prostovoljska organizacija vodi evidenco izdanih potrdil.

V. PRAVICE IN OBVEZNOSTI PROSTOVOLJCEV IN PROSTOVOLJSKIH

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

ORGANIZACIJ

26. člen

(pravice prostovoljca)

(1) Prostovoljec ima pravico do:

- predhodne seznanitve z organizacijo, vsebino in pogoji prostovoljskega dela ter s pravicami in obveznostmi, ki mu kot prostovoljcu pripadajo po tem ali posebnem zakonu, oziroma na podlagi splošnih aktov prostovoljske organizacije,
- seznanitve z morebitnimi nevarnostmi opravljanja prostovoljskega dela,
- sklenitve pisnega dogovora o prostovoljskem delu, če to zahteva,
- potrdila o opravljenem prostovoljskem delu, če to zahteva,
- seznanitve z etičnim kodeksom organizacije in drugimi etičnimi normami, ki so pomembne za posamezne oblike prostovoljskega dela,
- ustreznega usposabljanja za prostovoljsko delo in drugega usposabljanja v zvezi s prostovoljskim delom,
- mentorja, ki mu med trajanjem prostovoljskega dela nudi strokovno pomoč in podporo,,
- zagotovitve varnosti in zdravja pri delu,
- dnevnega in tedenskega počitka v dogovorjenem obsegu,
- aktivnega sodelovanja pri odločanju v zadevah, ki vplivajo na prostovoljsko delo,
- odklonitve dela, ki se mu zdi moralno nesprejemljivo ali je v nasprotju z določili tega ali drugih zakonov,
- povrnitve dogovorjenih stroškov, ki jih je imel v zvezi z opravljanjem prostovoljskega dela,
- vložitev zahteve za izpolnitev obveznosti ali prenehanja kršitve pravic na pristojni organ upravljanja,
- varstva osebnih podatkov v skladu z zakonom o varstvu osebnih podatkov.

(2) V primeru sklenitve ustnega dogovora o prostovoljskem delu mora prostovoljec prostovoljski organizaciji podati pisno izjavo, da je bil seznanjen s pravicami in obveznostmi iz prve, druge in pete alineje prejšnjega odstavka tega člena.

(3) Opravičena odsotnost prostovoljca s prostovoljskega dela ne vpliva na pravice iz prvega odstavka tega člena.

27. člen

(zavarovanje za primer brezposelnosti)

(1) Prostovoljcu s statusom brezposelne osebe zaradi opravljanja prostovoljskega dela ne

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: *prostovoljstvo@gov.si*

prenehajo pravice iz zavarovanja za primer brezposelnosti, ki so mu bile priznane v skladu z zakonom, ki ureja zaposlovanje in zavarovanje za primer brezposelnosti.

(2) Prostovoljec iz prejšnjega odstavka tega člena je dolžan o opravljanju prostovoljskega dela v skladu s tem zakonom pisno obvestiti pristojno službo Zavoda RS za zaposlovanje, ki to okoliščino ustrezno upošteva pri izpolnjevanju obveznosti prostovoljca po zakonu, ki ureja zaposlovanje in zavarovanje za primer brezposelnosti.

28. člen

(obveznosti prostovoljca)

(1) Obveznosti prostovoljca so:

- izpolnjevanje obveznosti prevzetih s sklenjenim dogovorom o prostovoljskem delu,
- skrbno opravljanje prostovoljskega dela, v skladu s strokovnimi standardi in etičnimi pravili, ter prejetimi navodili prostovoljske organizacije, ki prostovoljsko delo organizira,
- spoštovanje pravil delovanja prostovoljske organizacije in
- varovanje zaupnih poslovnih podatkov, ki jih kot take določi prostovoljska organizacija ter osebnih in drugih podatkov s katerimi so se seznanili ob opravljanju prostovoljskega dela
- vodenje evidence in poročanje o opravljenem prostovoljskem delu

(2) Ne glede na določbo druge alineje prejšnjega odstavka ima prostovoljec pravico odkloniti izvajanje navodil prostovoljske organizacije, če bi bilo opravljanje prostovoljskega dela v skladu z navodili nevarno za življenje ali zdravje prostovoljca ali drugih oseb ali v neskladju z veljavnimi predpisi. Opravljanje prostovoljskega dela lahko odkloni tudi v primeru, če meni, da bi bilo izvajanje za njega moralno ali etično nesprejemljivo ali v nasprotju s sklenjenim dogovorom o prostovoljskem delu.

(3) Če bi izvajanje navodil prostovoljske organizacije, ki prostovoljsko delo organizira, lahko povzročilo škodo prostovoljcu, uporabnikom prostovoljskega dela ali tretjim osebam, je obveznost prostovoljca prostovoljsko organizacijo na to pisno opozoriti. V nujnih primerih, je izjemoma opozorilo lahko tudi ustno.

29. člen

(obveznosti prostovoljske organizacije)

(1) Obveznosti prostovoljske organizacije so:

- spoštovanje in zagotavljanje pravic prostovoljca iz 26. člena tega zakona,
- izvrševanje obveznosti do prostovoljca prevzetih s sklenjenim dogovorom o prostovoljskem delu,
- zagotavljanje pogojev za spoštovanje pravic prostovoljca,

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

- izdajanje pisnih potrdil o prostovoljskem delu z vsebino, kot je določena v 25. členu tega zakona,
- zagotavljanje materialnih pogojev in sredstev za izvajanje prostovoljskega dela,
- zagotavljanje povračil dogovorjenih stroškov prostovoljcu,
- zagotavljanje spoštovanja varstva osebnih podatkov in pravice do zasebnosti prostovoljca,
- zagotavljanje drugih pogojev in pravic določenih s tem zakonom in
- vodenje evidence prostovoljcev in opravljenega prostovoljskega dela iz 23. člena tega zakona.

(2) Prostovoljska organizacija mora nezgodno zavarovati prostovoljca za čas opravljanja prostovoljskega dela za primer:

- opravljanja prostovoljskega dela v pogojih, ki pomenijo nevarnost za zdravje ali življenje prostovoljca in
- če je tako dogovorjeno z dogovorom o prostovoljskem delu.

30. člen

(odgovornost za nastalo škodo)

(1) Za škodo, ki jo povzroči prostovoljec uporabniku prostovoljskega dela ali tretjim osebam odgovarja po načelu objektivne odgovornosti prostovoljska organizacija, v skladu s predpisi, ki urejajo obliigacijska razmerja.

(2) Če se dokaže, da je bila škoda povzročena namerno ali zaradi hude malomarnosti prostovoljca, ima prostovoljska organizacija, ki je škodo poravnala v skladu s prejšnjim odstavkom, pravico do regresnega zahtevka za poplačilo celotne izplačane odškodnine.

(3) Prostovoljska organizacija lahko zavaruje svojo odgovornost za ravnanje prostovoljcev do tretjih oseb.

31. člen

(povračilo stroškov)

(1) Prostovoljska organizacija mora, če je z dogovorom o prostovoljskem delu tako dogovorjeno, prostovoljcu povrniti naslednje stroške, ki so nastali v zvezi z izvajanjem prostovoljskega dela:

- potne stroške, stroške prehrane in nastanitve,
- stroške prevoza in druge stroške povezane s potjo in bivanjem v tujini, če gre za prostovoljsko delo v tujini,

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

- nadomestilo za uporabo lastnih sredstev, ko gre za sredstva, ki so značilna, nujna in običajna za opravljanje določenega prostovoljskega dela in so kot taka določena v predpisih, ki urejajo delovna razmerja ali v posebnih predpisi in internih aktih prostovoljske organizacije

(2) Potne stroške, stroške prehrane in nastanitve, stroške prevoza in druge stroške povezane s potjo ter stroške povezane z bivanjem v tujini, organizacija prostovoljcu povrne v skladu s predpisi, ki urejajo povračila teh stroškov v delovno pravnih razmerjih.

(3) Nadomestilo za upravičeno uporabo lastnih sredstev se obračuna po dejanskih stroških, če so ti izkazani z dokazili ali v pavšalnem znesku. Pavšalni znesek nadomestila se določi na podlagi izračuna realnih stroškov, vendar na letni ravni ne sme presegati 15 % višine povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji za januar preteklega koledarskega leta.

(4) Tujcu, ki je bil v Republiko Slovenijo napoten na opravljanje organiziranega prostovoljskega dela, mora prostovoljska organizacija izplačati tudi nadomestilo za osebne stroške, če je bilo s tujo prostovoljsko organizacijo, ki je tujca v Republiko Slovenijo napotila, tako dogovorjeno in če je slednja za tako izplačilo zagotovila potrebna sredstva. Nadomestilo za osebne stroške lahko organizacija prostovoljcu izplača mesečno ali v enkratnem znesku.

32. člen

(usposabljanje prostovoljca)

(1) Usposabljanje prostovoljca za prostovoljsko delo je dolžna zagotoviti prostovoljska organizacija v okviru svojih možnosti in je za prostovoljca brezplačno.

(2) Usposabljanje prostovoljca zajema:

- teoretično in praktično seznanitev prostovoljca z vsebino in načinom opravljanja prostovoljskega dela,
- seznanitev prostovoljca s prostovoljsko organizacijo, ki prostovoljsko delo organizira in organizacijo v okviru katere bo prostovoljsko delo opravljal, njenim delovanjem in njenimi splošnimi akti ter z etičnim kodeksom organizacije,
- seznanitev prostovoljca z njegovimi pravicami in obveznostmi v zvezi z opravljanjem prostovoljskega dela.

33. člen

(mentorstvo)

(1) Prostovoljska organizacije je dolžna zagotoviti mentorstvo in skrbeti za usposabljanje mentorjev prostovoljskega dela (v nadaljnjem besedilu: mentor).

(2) Mentorstvo obsega aktivnosti organizacije prostovoljskega dela in izvajanje podpore

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

prostovoljcem pri opravljanju prostovoljskega dela. Naloga mentorstva je skrb za kakovostno izvajanje prostovoljskega dela. Mentorstvo se lahko izvaja tudi kot oblika prostovoljskega dela.

(3) Mentor je lahko le opravilno sposobna polnoletna oseba, ki po prostovoljskih izkušnjah presega izkušnje oseb, ki se želijo vključiti v prostovoljsko delo.

34. člen

(obravnavanje zahteve prostovoljca)

(1) Prostovoljec lahko zahtevo iz trinajste alineje 26. člena tega zakona vloži v roku 30 dni od dneva kršitve pravic ali neizpolnitve obveznosti.

(2) Pristojni organ prostovoljske organizacije je dolžan odločiti o zahtevi prostovoljca v 30 dneh od prejema zahteve, kršitev odpraviti oziroma obveznost izpolniti.

(3) Prostovoljec ima pravico organu iz prejšnjega odstavka tudi osebno predstaviti okoliščine, zaradi katerih meni, da so bile kršene njegove pravice.

(4) V primeru, da obveznost iz drugega odstavka tega člena v danem roku ni izpolnjena oziroma kršitev ni odpravljena lahko prostovoljec uveljavi sodno varstvo pred pristojnim okrajnim sodiščem.

35. člen

(nagrada za izjemne dosežke)

Prostovoljska organizacija lahko prostovoljcu podeli letno nagrado za izjemne dosežke, če ima v splošnem aktu vnaprej določena merila, ki opredeljujejo izjemne dosežke, ter postopek in kriterije za izbor.

VI. SPODBUJANJE RAZVOJA IN SPREMLJANJE ORGANIZIRANEGA PROSTOVOLJSTVA

36. člen

(trajnostni razvoj)

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

Prostovoljstvo se kot družbeno vrednoto vključuje v vzgojno izobraževalni sistem na podlagi meril in kriterijev, ki jih določajo predpisi na področju vzgoje in izobraževanja.

37. člen (strategija razvoja prostovoljstva)

- (1) Z namenom spodbujanja prostovoljstva Vlada Republike Slovenije sprejme strategijo razvoja prostovoljskega dela (v nadaljnjem tekstu: Strategija).
- (2) Strategija določa temeljne politike in ukrepe spodbujanja prostovoljskega dela.
- (3) Strategija se sprejme za obdobje petih let.
- (4) Strategijo pripravi ministrstvo pristojno za javno upravo, v sodelovanju z ministrstvi, v pristojnosti katerih sodijo naloge s področja prostovoljskega dela.
- (5) Za izvedbo nalog iz prejšnjega odstavka in spremljanje izvajanja Strategije Vlada Republike Slovenije, na predlog ministrstva pristojnega za javno upravo, imenuje delovno telo sestavljeno iz predstavnikov ministrstev in prostovoljskih organizacij.

38. člen (spodbujanje prostovoljstva)

- (1) Na podlagi Strategije ministrstva in drugi organi državne uprave načrtujejo in izvajajo ukrepe za spodbujanje in razvoj prostovoljstva. Pri načrtovanju ukrepov morajo sodelovati s prostovoljskimi organizacijami.
- (2) Pri dodeljevanju sredstev iz državnega proračuna na delovnih področjih, na katerih delujejo tudi prostovoljske organizacije, je izvajanju projektov in programov prostovoljskih organizacij, ki vključujejo prostovoljsko delo ali pa so namenjeni razvoju prostovoljstva, namenjenih najmanj 10% razpisanih sredstev javnega razpisa.
- (3) Ne glede na prejšnji odstavek, se sredstva lahko dodelijo subjektom, ki niso prostovoljske organizacije, če na javni razpis ni bilo predloženo zadostno število vlog prostovoljskih organizacij in bi zato sredstva ostala neporabljena.
- (4) Lokalne skupnosti, na način in v okviru namena ter najmanj v enakem obsegu kot je določeno v prvem in drugem odstavku tega člena, lahko določijo projekte in programe ter zagotovijo sredstva za njihovo izvajanje.
- (5) Če se za pridobitev sredstev na javnih razpisih zahteva zagotovitev lastnega deleža sofinanciranja, organi, ki dodeljujejo sredstva državnega ali lokalnih proračunov, razen v primerih, ko je z drugim zakonom ali mednarodno pogodbo določeno drugače, prostovoljsko delo upoštevajo kot lastni materialni vložek prostovoljskih organizacij. Višina lastnega materialnega vložka se določi na podlagi evidentiranega dela in ocenjene vrednosti ure prostovoljskega dela, določene s predpisom iz sedmega odstavka 43. člena.

(6) Pri dodeljevanju sredstev iz državnega proračuna se pri izvajanju projektov in programov prostovoljskih organizacij, ki vključujejo prostovoljsko delo, stroški vodenja, usklajevanja in mentorstva prostovoljcev priznavajo kot upravičeni stroški sofinanciranja projektov in programov.

39. člen

(povezovanje prostovoljskih organizacij)

(1) Za lažje doseganje skupnih ciljev se lahko prostovoljske organizacije povezujejo v mreže prostovoljskih organizacij.

(2) Mreže prostovoljskih organizacij iz prejšnjega odstavka niso pravne osebe. Izkazujejo se s formaliziranim pristopom posamezne prostovoljske organizacije k mreži. Njena organizacija, način dela in pristojnosti so določene s pooblastilnim razmerjem prostovoljskih organizacij, ki so vanjo vključene.

40. člen

(razvid prostovoljskih organizacij)

(1) Za potrebe spremljanja prostovoljstva in uveljavljanje pravic in obveznosti prostovoljcev in prostovoljskih organizacij ministrstvo, pristojno za javno upravo, na podlagi pisne priglasi tve pravne osebe zasebnega prava, katere delovanje je z zakonom opredeljeno kot nepridobitno, za vpis v razvid, vzpostavi elektronski razvid prostovoljskih organizacij in ga objavi na spletni strani ministrstva.

(2) Razvid prostovoljskih organizacij vsebuje naslednje podatke:

- matično številko pravne osebe,
- naziv in sedež pravne osebe,
- statusna oblika pravne osebe,
- osebne podatke zakonitega zastopnika,
- dejavnost pravne osebe,
- datum vpisa v razvid,
- datum izbrisa iz razvida ter
- razlog izbrisa.

41. člen

(priglasitev v razvid)

(1) Pisna priglasitev vsebuje naslednje podatke:

- matično številko pravne osebe,
- naziv in sedež pravne osebe,
- statusna oblika pravne osebe,
- osebne podatke zakonitega zastopnika,
- dejavnost pravne osebe,
- izjavo, da pravna oseba izpolnjuje pogoje iz prvega odstavka 10. člena tega zakona,
- da ne gre za organizacijo iz tretjega odstavka 10 člena ter
- datum, žig in podpis zakonitega zastopnika.

(2) Minister, pristojen za javno upravo določi obrazec iz prejšnjega odstavka tega člena in ga objavi na spletni strani ministrstva.

42. člen (izbris in ponovna priglasitev v razvid)

- (1) Izbris prostovoljske organizacije iz razvida se izvrši, če:
- prostovoljska organizacija to pisno zahteva,
 - pravna oseba preneha obstajati,
 - prostovoljska organizacija iz prvega odstavka 24. člena tega zakona ne predloži poročila o prostovoljstvu iz prvega odstavka 43. člena tega zakona,
 - prostovoljska organizacija iz petega odstavka 24. člena ne sporoči podatkov o opravljenem prostovoljskem delu prostovoljski organizaciji iz prvega odstavka 24. člena tega zakona ter če
 - ne izpolnjuje več pogojev za vpis v razvid.

(2) Pravnim osebam iz druge, tretje in četrte alineje prejšnjega odstavka ponovna priglasitev za vpis v elektronski razvid prostovoljskih organizacij ni dovoljena pred potekom dveh let od izbrisa.

43. člen (poročila o prostovoljstvu)

(1) Prostovoljske organizacije iz prvega odstavka 24. člena tega zakona enkrat letno pripravijo poročilo o prostovoljstvu, ki vsebuje naslednje podatke za preteklo koledarsko leto:

- o številu, državljanstvu, spolu, starosti in delovno - pravnem statusu prostovoljcev,
- o kraju izvajanja prostovoljskega dela ter o prostovoljskih organizacijah in drugih pravnih osebah zasebnega ali javnega prava v okviru katerih je bilo prostovoljsko delo opravljeno, ter
- o skupnem številu opravljenih prostovoljskih ur ter številu opravljenih prostovoljskih ur glede na vrsto prostovoljskega dela, glede na starost, spol in delovno – pravni status prostovoljcev

(2) Podatki iz prejšnjega odstavka tega člena se izkazujejo po področjih prostovoljskega dela, v skladu z razvidom, določenim na podlagi sedmega odstavka 24. člena tega zakona.

(3) Poročilo o prostovoljstvu je priponka letnega poročila, ki ga organizacije pripravijo v skladu s predpisi, ki določajo vodenje poslovnih knjig in izdelavo računovodskih poročil, in se predloži hkrati z letnim poročilom preko spletnega portala organa za javno pravne evidence in storitve.

(4) Na podlagi poročil o prostovoljstvu pristojni organ za javno pravne evidence in storitve pripravi zbir podatkov o prostovoljskem delu v Republiki Sloveniji za preteklo koledarsko leto in ga, skupaj s seznamom prostovoljskih organizacij, ki so v skladu s tem zakonom zavezane za poročanje, posreduje ministrstvu, pristojnemu za javno upravo.

(5) Ministrstvo, pristojno za javno upravo, na podlagi zbira podatkov iz prejšnjega odstavka tega člena, pripravi skupno poročilo o prostovoljstvu v Republiki Sloveniji za preteklo koledarsko leto in ga predloži Vladi Republike Slovenije v seznanitev.

(6) Poročilo iz prejšnjega odstavka vsebuje zbir podatkov o prostovoljskih organizacijah in drugih pravnih osebah, v okviru katerih je bilo prostovoljsko delo opravljeno, podatke o številu prostovoljcev in opravljenem prostovoljskem delu ter ocenjeno vrednost prispevka prostovoljstva k družbeni blaginji. Skupno poročilo o prostovoljstvu se objavi na spletni strani ministrstva, pristojnega za javno upravo.

(7) Način izkazovanja in sporočanja podatkov iz prvega, drugega, tretjega in četrtega odstavka tega člena, ocenjeno vrednosti opravljenega prostovoljskega dela, glede na vrsto prostovoljskega dela iz devete alineje drugega odstavka 24. člena, vsebino in roke za predložitev zbira podatkov iz četrtega odstavka tega člena ter rok za predložitev skupnega poročila o prostovoljstvu v Republiki Sloveniji, predpiše minister, pristojen za javno upravo.

44. člen (državna priznanja)

(1) Prostovoljcem in prostovoljskim organizacijam se podeljuje Nagrada Republike Slovenije za prostovoljstvo (v nadaljnjem tekstu: Nagrada) in Priznanje Republike Slovenije za prostovoljstvo (v nadaljnjem besedilu: Priznanje) kot najvišji državni priznanji za izjemne dosežke na področju prostovoljstva, njegove promocije in razvoja.

(2) Zaslužnemu prostovoljcu se podeli Nagrada za življenjsko delo, če se je s svojim prostovoljskim delom izjemno uveljavil in z njim trajno prispeval k razvoju prostovoljstva in družbeni blaginji Republike Slovenije ali za enkratni izjemen dosežek, če ima ta izjemen vpliv na področju prostovoljstva.

(3) Zaslužni prostovoljski organizaciji se podeli Nagrada, če je s svojim delom dosegla izjemne in trajne dosežke na področju prostovoljstva na območju Republike Slovenije v časovnem obdobju daljšem od dvajset let.

(4) Priznanje se podeli za pomembne dosežke prostovoljcev in prostovoljskih organizacij v obdobju zadnjih dveh let.

(5) Nagrada in Priznanje se podeljujejo na podlagi naslednjih kriterijev :

- evidentirana leta prostovoljskega dela oziroma dela na področju prostovoljstva,
- število opravljenih prostovoljskih ur,
- pomen dejansko dosežene spremembe zaradi opravljanja prostovoljstva ali dela na področju prostovoljstva,
- število vključenih deležnikov,
- obseg vpliva opravljenega prostovoljskega dela prostovoljca ali opravljenega dela na področju prostovoljstva na vključevanje drugih posameznikov v prostovoljstvo in širitev ideje ter načel prostovoljstva ter
- izkazan vpliv na širjenje potenciala prostovoljskega dela - vzpostavljeni novi programi prostovoljskega dela.

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

(6) Kandidate za Nagrado in Priznanje lahko predlagajo posamezniki in pravne osebe.

45. člen
(podelitev Nagrade in Priznanja)

(1) Vsako leto se lahko zaslužnim prostovoljcem ali prostovoljskim organizacijam podeli največ ena Nagrada ter največ šest Priznanj. Podeljujejo se za vsa področja prostovoljstva.

(2) O podelitvi odloča Odbor Republike Slovenije za podelitev državnih priznanj na področju prostovoljstva (v nadaljnjem besedilu: Odbor) z najmanj dvotretjinsko večino vseh članov.

(3) Prostovoljcu se lahko podeli največ ena Nagrada in največ eno Priznanje.

(4) Nagrada in Priznanje se izkazujeta s finančno nagrado in posebno listino.

(5) Nagrado in Priznanje podeljuje vsako leto ob svetovnem dnevu prostovoljstva Odbor, izroči pa predsednik Odbora.

(6) Nagrada in Priznanje Republike Slovenije se ne moreta podeliti posmrtno ali organizaciji, ki je v času postopka ocenjevanja in podeljevanja iz kateregakoli razloga prenehala ali je v postopku prenehanja.

(7) Višino Nagrade in Priznanja tako, da je razmerje med njima 3:1, določi, na predlog Odbora, Vlada Republike Slovenije.

(8) Podrobnejšo ureditev Nagrade in Priznanj, podrobnejši način predlaganja kandidatov, obliko in vsebino javnega poziva iz drugega odstavka 47. člena, podrobnejše kriterije in merila za podelitev Nagrade in Priznanja, način podelitve Nagrade in Priznanja, način oblikovanja strokovnih komisij iz petega odstavka 46. člena ter pristojnosti in področja njihovega dela in vsebino ter roke za objavo poročila o delu iz drugega odstavka 47. člena določi Vlada Republike Slovenije.

46 člen
(Odbor)

(1) Odbor, na predlog ministra, pristojnega za javno upravo, imenuje Vlada Republike Slovenije. Ima devet članov. Sestavljen je tako, da člani v njem zastopajo vsa področja prostovoljskega dela.

(2) Štiri kandidate za člane Odbora predlagajo prostovoljske organizacije, enega kandidata predlaga urad predsednika Republike Slovenije, enega kandidata predlaga ministrstvo pristojno za javno upravo, tri kandidate pa predlagajo ministrstva tako, da se z njihovim

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

imenovanjem zagotovi zastopanost še manjkajočih področij prostovoljskega dela.

(3) Člani Odbora so imenovani za dobo štirih let tako, da se pri prvem imenovanju za štiri člane Odbora določi mandat dveh let, za ostale pa štiri leta. Mandat članov Odbora se lahko ponovi le enkrat.

(4) Predsednika Odbora in njegovega namestnika izvolijo člani izmed sebe.

(5) Za pomoč pri izbiri kandidatov za podelitev nagrad in priznanj lahko Odbor, po predhodnem soglasju ministrstva, pristojnega za javno upravo, vladi predlaga imenovanje posebne strokovne komisije za posamezna področja prostovoljskega dela, ki pripravijo strokovne ocene o posameznih predlogih.

47. člen (delo Odbora in strokovnih komisij)

(1) Delo Odbora in komisij je častno in brezplačno.

(2) Odbor zagotavlja javnost delovanja tako, da vsako leto objavi javni poziv za predlaganje kandidatov za Nagrado in Priznanje ter objavi sestavo imenovanih strokovnih komisij in poročilo o svojem delu.

(3) Odbor sprejme poslovnik, ki podrobneje določa način dela Odbora in strokovnih komisij.

(4) Poslovnik začne veljati, ko da k njemu soglasje Vlada Republike Slovenije in se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

(5) Strokovna in administrativna dela za Odbor opravlja ministrstvo pristojno za javno upravo.

48. člen (sredstva)

Sredstva za delovanje Odbora in strokovnih komisij ter sredstva za Nagrado in Priznanje se zagotavljajo v proračunu Republike Slovenija, v finančnem načrtu ministrstva, pristojnega za javno upravo.

49. člen (priznanja lokalne skupnosti)

Svet lokalne skupnosti lahko, v okviru svoje pristojnosti, z ustreznimi predpisi določi in uredi

nagrade in priznanja lokalne skupnosti za izjemne dosežke na področju prostovoljstva.

VII. PRISTOJNOST ZA IZVAJANJE IN NADZOR NAD IZVAJANEM ZAKONA

50. člen (pristojnost za izvajanje)

(1) Za izvajanje tega zakona je pristojno ministrstvo, pristojno za javno upravo.

(2) Ministrstvo pristojno za javno upravo spremlja stanje prostovoljstva v Republiki Sloveniji ter sodeluje pri pripravi, izvajanju in vrednotenju politik, predpisov in ukrepov, ki vplivajo na delovanje prostovoljcev in prostovoljskih organizacij in skrbi za izvajanje Strategije.

51. člen (nadzor)

(1) Nadzor nad izvajanjem posameznih določb tega zakona izvajajo:

- nad določbami drugega odstavka 18. člena, drugega, tretjega, četrtega in petega odstavka 19. člena, prvega in drugega odstavka 24. člena, prvega, drugega, petega in šestega odstavka 25. člena ter nad deveto alinejo prvega odstavka 29. člena tega zakona, Inšpektorat Republike Slovenije za javno upravo;

- nad določbami prvega in drugega odstavka 12. člena, nad določbami prvega in drugega odstavka 14. člena in prvega odstavka 21. člena tega zakona, Inšpektorat Republike Slovenije za delo ter

- nad določbami četrtega odstavka 24. člena tega zakona, Informacijski pooblaščenec Republike Slovenije.

(2) Inšpektorat Republike Slovenije za javno upravo, Inšpektorat Republike Slovenije za delo in Informacijski pooblaščenec Republike Slovenije izvršujejo pristojnosti iz prejšnjega odstavka kot prekrškovni organi.

VIII. KAZENSKÉ DOLOČBE

52 . člen

(1) Z globo od 100 do 500 evrov se za prekršek kaznuje prostovoljska organizacija, ki:

- ne sklene dogovora o prostovoljskem delu v pisni obliki (drugi odstavek 18. člena) ali ne izda potrdila o sklenitvi ustnega dogovora (prvi in peti odstavek 25. člena) ali ga sklene brez obveznih sestavin (drugi, tretji in četrti odstavek 19. člena);

- ne vodi evidence prostovoljcev in opravljenega prostovoljskega dela (drugi in četrti odstavek 24. člena) ali evidence izdanih potrdil (šesti odstavek 25. člena).

(2) V kolikor so prekrški iz prve in druge alineje prejšnjega odstavka tega člena storjeni proti mladoletni osebi ali osebi, ki ji je bila delno ali v celoti odvzeta poslovna sposobnost, se znesek globe podvoji.

(3) Z globo od 2.000 do 4.000 evrov se za prekršek kaznuje prostovoljska organizacija, ki opusti dolžnost (prvi odstavek 12. člena) ali dopusti opravljanje prostovoljskega dela osebi, ki ji dela s temi skupinami ljudi ni dovoljeno opravljati (drugi odstavek 12. člena);

(4) Z globo od 400 do 800 evrov se za prekršek kaznuje prostovoljska organizacija, ki z otrokom do dopolnjenega 15. leta ali mladoletno osebo ali osebo, ki ji je delno ali v celoti odvzeta poslovna sposobnost, sklene dogovor o opravljanju ali ji naloži opravljanje prostovoljskega dela, ki ni primerno njeni starosti in psihofizičnim zmožnostim ali pa ga dovoli opravljati brez nadzora mentorja (prvi, drugi in tretji odstavek 14. člena) in v času, ko takega dela ne bi smel opravljati (prvi odstavek 21. člena).

(5) Odgovorna oseba prostovoljske ali druge organizacije se kaznuje:

- z globo od 50 do 250 evrov za prekrške iz prvega odstavka tega člena,
- z globo od 1.000 do 2.000 evrov za prekršek iz tretjega odstavka tega člena ter
- z globo od 200 do 400 evrov za prekrške iz četrtega odstavka tega člena.

IX. POSEBNE IN KONČNE DOLOČBE

53. člen

(1) Vlada Republike Slovenije izda predpis iz sedmega in osmega odstavka 45. člena v roku štirih mesecev od dneva uveljavitve tega zakona.

(2) Minister, pristojen za javno upravo, izda predpis iz sedmega odstavka 24. člena, drugega odstavka 41. člena in šestega odstavka 43. člena, v štirih mesecih od uveljavitve tega zakona.

54 . člen

Vlada Republike Slovenije sprejme Strategijo iz 37. člena tega zakona v roku treh let od

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

dneva uveljavitve tega zakona.

55. člen

(1) Člane Odbora iz prvega odstavka 46. člena tega zakona Vlada Republike Slovenije imenuje v roku štirih mesecev od dneva uveljavitve tega zakona.

(2) Ministrstvo za javno upravo skliče prvo sejo Odbora v roku 30 dni od dneva imenovanja članov.

(3) Odbor na prvi seji izbere predsednika in njegovega namestnika ter sprejme poslovnik o delu iz tretjega odstavka 47. člena.

56. člen

Pooblaščen organizacija za obdelavo in posredovanje podatkov iz četrtega odstavka 43. člena tega zakona je Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve.

57. člen

(1) Prva poročila o prostovoljstvu in prvo skupno poročilo o prostovoljstvu v Republiki Sloveniji, v skladu z določbo prvega, drugega, tretjega in petega odstavka 43. člena tega zakona, prostovoljske organizacije in ministrstvo, pristojno za javno upravo, pripravijo v rokih določenih s tem zakonom in predpisom iz sedmega odstavka 43. člena v koledarskem letu, ki sledi letu uveljavitve tega zakona.

(2) Ne glede na določbo 43. člena tega zakona se za potrebe priprave prvega poročila o prostovoljstvu in prvega skupnega poročila o prostovoljstvu v Republiki Sloveniji po uveljavitvi tega zakona, kot obdobje poročanja, šteje obdobje od dneva uveljavitve tega zakona do izteka koledarskega leta v katerem je zakon stopil v veljavo.

58. člen

(uveljavitev zakona)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.
Ljubljana, dne
EPA:

Predsednik

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

Državnega zbora
Republike Slovenije
Dr. Pavel Gantar

III. OBRAZLOŽITEV

OBRAZLOŽITVE ČLENOV

K poglavju I. SPLOŠNE DOLOČBE (1. – 5. člen)

K 1. členu

Področje prostovoljstva se v zgodovini Republike Slovenije prvič celovito in sistemsko ureja, zato prvi člen natančno določa njegov namen. Glede na to, da si je predlagatelj zadal temeljni cilj, da z zakonom o prostovoljstvu sistemsko uredi prostovoljstvo, so v tem členu opredeljena področja urejanja zakona, ki slonijo na temeljnih načelih in dajejo ustrezno pravno podlago za vzpostavitev vzpodbudnega okolja za razvoj prostovoljstva ter prostovoljstvu zagotavljajo priznanje družbenega pomena, ki ga ta nesporno ima.

K 2. členu

Zaradi doseganja namena zakona, navedenega v obrazložitvi k prejšnjemu členu tega zakona, in za potrebe urejanje razlage zakona je zelo pomembno, da ta vsebina zakona ostane zapisana v posebnem 2. členu tega zakona. Tako se tudi na konkretni ravni prispeva prepoznavnosti družbene koristnosti prostovoljskega dela in njegovega prispevka k izboljšanju kakovosti življenja posameznikov in družbenih skupin, ter k razvoju solidarne, humane in enakopravne družbe. Družbeni pomen prostovoljskega dela in njegovi dolgoročni pozitivni učinki na izboljšanje kakovosti življenja posameznikov in celotne družbe so nesporni vendar na sistemski ravni ne dovolj poudarjeni.

Pomen prostovoljskega dela za družbeno blaginjo in njegov razvojni potencial opredeljuje tudi Resolucija, ki jo je leta 1970 sprejela Generalna skupščina OZN – Recommendations on support for volunteering (26/59), ta je bila do sedaj že večkrat dopolnjena, in ki članicam daje tudi smernice za spodbujanje razvoja prostovoljstva.

Enaka je tudi ena izmed ključnih ugotovitev raziskave v okviru projekta Indeks civilne družbe, ki je raziskovalni projekt, ki ocenjuje stanje civilne družbe v različnih državah sveta in ki jo je v Sloveniji izvedel Pravno Informacijski Center nevladnih organizacij, za segment prostovoljstva pod naslovom »Prostovoljstvo – ali prostovoljstvo prispeva k družbeni

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

blaginji?«. Projekt se izvaja v okviru organizacije CIVICUS, World Alliance for Citizen Participation, v Sloveniji pa njegovo izvedbo podprlo ministrstvo, pristojno za javno upravo. Iz dela raziskave, ki se nanaša na prostovoljstvo, izhaja, da ima v Sloveniji prostovoljstvo že dolgo tradicijo, da nedvomno prispeva k družbeni blaginji, vendar na nekako neopazen način.

K 3. členu

Kljub deklaratorni obliki je zelo pomembno, da ta vsebina zakona ostane zapisana. Tako se v najširšem pomenu nakazujejo strateški cilji zakona, priznavanje družbenega pomena organiziranega prostovoljstva v Republiki Sloveniji, ne da bi država posegala v njegovo avtonomijo. Slednja je za razvoj prostovoljstva, ki temelji na svobodni volji posameznika, ključnega pomena zato mora država pri urejanju prostovoljstva ves čas paziti, da v avtonomijo prostovoljstva poseže le toliko, kolikor je nujno potrebno za sistemsko ureditev področja. Določba na deklarativni ravni vzpostavlja osnovo za zagotavljanje enakopravnost posameznic in posameznikov in njihove varnosti pri opravljanju prostovoljskega dela kakor tudi osnovo za spodbujanje razvoja in celovitega spremljanja prostovoljskega dela ter priznavanja rezultatov prostovoljskega dela in prostovoljstva kot pomembne družbene vrednote. Konkretizacija tega člena je izpeljana skozi posamezne določbe zakona.

K 4. členu

Določba četrtega člena dosledno sledi načelu enakih možnosti in prepovedi diskriminacije s tem, da določa, da se v zakonu uporabljene izrazi, zapisani v moški spolni slovnični obliki, uporabljajo kot nevtralni za ženske in moške.

K 5. členu

Zaradi zagotavljanja skladnosti zakonodaje, ki posega na področje prostovoljstva, je bilo potrebno s tem členom izključiti urejanje posameznih pravic in obveznosti prostovoljcev, prostovoljskih in drugih organizacij ter obveznosti države in lokalne skupnosti, s tem zakonom, če so te, z določbami posebnega zakona urejene drugače.

K poglavju II. OPREDELITEV POJMOV (6. – 10. člen)

K 6. členu

Ni nujno, da je vsako brezplačno opravljanje dela prostovoljsko delo. Prav tako ni nujno, da je vsako delo, čeprav bi ga oseba lahko dejansko prostovoljno opravljala, prostovoljsko delo, katerega opravljanje bi želeli s tem zakonom spodbuditi. Zaradi navedenega je pojem prostovoljskega dela potrebno jasno opredeliti. Tako določba v prvem odstavku natančno določa, da je prostovoljsko delo samo tisto delo, za katerega se je oseba odločila po svoji svobodni volji in le v primeru, da zanj ne pričakuje in tudi ne pridobi nobene neposredne ali posredne materialne koristi, torej, da delo opravlja v dobro drugih ali v splošno družbeno korist. Navedeni pogoji morajo biti izpolnjeni kumulativno.

V drugem odstavku pa je natančno določeno katere vrste dela se, tudi, če bi bilo isto opravljeno brezplačno, po tem zakonu ne morejo šteti za prostovoljsko delo. Pri presoji, kaj ni prostovoljsko delo po tem zakonu, je pripravljalec zakona izhajal iz ocene kumulativne

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

izpoljenosti pogojev iz prejšnjega odstavka tega člena.

Tako za prostovoljsko delo ni moč šteti dela, za katero je pogoj plačilo, druga premoženjska korist, oprostitev materialne obveznosti ali nagrada, saj v tem primeru ni izpolnjen pogoj opravljanja dela brez pričakovanja ali pridobivanja neposredne ali posredne materialne koristi.

V kolikor je opravljanje dela, čeravno prostovoljno, namenjeno zgolj zadovoljevanju osebnih potreb in interesov članov v članski organizaciji, gre za lastne potrebe članov in ni v splošno družbeno korist, ga prav tako ni mogoče šteti za prostovoljsko delo.

Prostovoljsko delo prav tako ni delo, za katerega je glede na naravo dela potrebno skleniti pogodbo o zaposlitvi. Gre za delo, ki bi moralo biti plačano pa ni. Potrebno je namreč razmejiti med prostovoljskim delom in delom za katerega veljajo predpisi, ki urejajo delovno pravna razmerja. Na dejstvu, da neko delo ni plačano oziroma, da pogodba o zaposlitvi ni sklenjena, čeprav bi morala biti, namreč ni mogoče temeljiti prostovoljskega dela saj mu manjka tudi osnovna komponenta – volja. Iz enakih razlogov za prostovoljsko delo ni mogoče šteti tudi opravljanje neplačanega dela z namenom strokovnega usposabljanja, volontersko pripravništvo.

Zaradi odsotnosti volje posameznika za opravljanje brezplačnega dela pa se kot prostovoljsko delo prav tako ne šteje brezplačno delo, ki ga je ena oseba dolžna izvajati za drugo osebo na temelju zakona ali drugega predpisa ali na podlagi sodne odločbe.

Za prostovoljsko delo po tem zakonu prav tako ni moč šteti spontanega opravljanja brezplačnega dela, katerega opravljanje je običajno v sorodstvenih ali prijateljskih odnosih. Nesporno je tudi opravljanje tega dela družbeno koristno vendar voljnost za opravljanje izhaja iz nekih drugih medsebojnih razmerij in temelji na običajih, ki veljajo v nekaterih ožjih družbenih skupinah.

K 7. členu

V dveh odstavkih členov sta podani definiciji kdo je prostovoljka oziroma prostovoljec. Besedilo člena določa, da se za prostovoljko ali prostovoljca opredeli posameznica ali posameznik, ki opravlja prostovoljsko delo. Drugi odstavek sledi ustavnim določbam o enakosti pred zakonom in določa, da je prostovoljec lahko vsakdo, razen v primerih, ki jih določa ta zakon. Tako zakon določa izjeme v 12. in 14. členu tega zakona. V 12. členu je izjema določena zaradi varstva ranljivih skupin. V 14. členu pa določba zasleduje otrokove pravice in otrokom do 7. leta prepoveduje opravljanje prostovoljskega dela.

K 8. členu

Besedilo dveh odstavkov v zakon vpelje pojmovanje organiziranega prostovoljstva, ki za razliko od ostalega prostovoljskega dela, pomeni samo tisto prostovoljsko delo, ki ga prostovoljka ali prostovoljec opravlja na organiziran način, v okviru nepridobitnih pravnih oseb zasebnega prava, ki so priglase v razvid prostovoljskih organizacij, in traja najmanj 24 ur letno. Urna mejna postavka je postavljena skladno s predlogom nevladnih organizacij, ki ocenjujejo, da zajemanje podatkov o opravljenem prostovoljskem delu v manjšem obsegu ni smiselno. Manjši obseg prostovoljskega dela se po ocenah nevladnih organizacij opravlja priložnostno, gre za posamične akcije, običajno na podlagi ustno sklenjenih dogovorov. Predvsem pa prostovoljskega dela v tako majhnem letnem obsegu ni veliko.

Z namenom, da se v praksi že utečeno izvajanje prostovoljskega dela v organizacijah, ki

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

niso predmet določitve v 10. členu zakona, je v drugem odstavku navedena možnost opravljanja organiziranega prostovoljskega dela tudi na način, ki dopolnjuje redni program v osehah javnega prava ali osehah zasebnega prava, ki jim je država s koncesijo omogočila možnost opravljanja javne službe. Navedena določba daje ustrezno pravno podlago javnemu zavodu in koncesionarju, da načrtuje dopolnilne programe, ki niso financirani iz javnih sredstev, in se s prostovoljskimi organizacijami dogovorijo o načinu in pogojih opravljanja prostovoljskega dela v javnem zavodu ali pri koncesionarju. Le pri sklepanju dogovora imajo te organizacije pravice in obveznosti prostovoljske organizacije v okviru katere se prostovoljsko delo izvaja. Navedeno pomeni, da se lahko s prostovoljsko organizacijo dogovorijo, lahko tudi prevzemajo obveznosti, če imajo za to zagotovljena sredstva, ki niso proračunska in zato namenjena izvajanju redne dejavnosti, o načinu in pogojih opravljanja prostovoljskega dela. Določba razmejuje prostovoljsko delo od rednega dela v takih organizacijah, kjer prostovoljsko delo pomeni dopolnitev rednega dela, ne more pa ga nadomestiti; tudi izvajanje prostovoljskih programov mora biti urejeno z internimi akti teh organizacij. Prav tako določba razmejuje javne zavode in koncesionarje od prostovoljskih organizacij.

K 9. členu

Besedilo člena določa pojem dolgotrajnega prostovoljstva, ki pomeni opravljanje prostovoljske dela v obsegu, ki je enak ali daljši od 20 ur tedensko v obdobju šestih mesecev. Opredelitev pojma dolgotrajnega prostovoljstva je pomembna saj predlagatelj pričakuje, da se bodo na dolgotrajno prostovoljstvo lahko vezali tudi strateški razvojni ukrepi (na primer na področju šolstva in delovno pravnega področja) in posredno tudi odločanje o Nagradi in Priznanjih.

K 10. členu

Besedilo člena v prvem odstavku definira prostovoljske organizacije kot tiste nepridobitne pravne osebe zasebnega prava, katerih primarna dejavnost ni v nasprotju z opredelitvijo prostovoljstva določeno v 2. členu tega zakona, ki zagotavljajo in usposablajo prostovoljce za prostovoljsko delo ali v katerih se prostovoljsko delo izvaja v splošno korist in ki so priglase v razvid prostovoljskih organizacij iz 39. člena tega zakona.

Prostovoljske organizacije običajno zagotavljajo in usposablajo prostovoljce za prostovoljsko delo, ki v okviru teh organizacij prostovoljsko delo tudi izvajajo. Glede na sklenjene dogovore za mednarodno sodelovanje ali sodelovanje med prostovoljskimi organizacijami ali sklenjene dogovore med prostovoljsko organizacijo in javnim zavodom ali koncesionarjem pa je v realnosti mogoča tudi situacija, ko prostovoljska organizacija usposablja prostovoljce za prostovoljsko delo, ki ga ti, na podlagi dogovora, opravljajo v drugi prostovoljski organizaciji ali javnem zavodu ali pri koncesionarju. Predvidena je torej možnost soodvisnega delovanja dveh prostovoljskih organizacij, napotitvene, ki prostovoljca napoti na opravljanje prostovoljskega dela v drugo, gostiteljsko, organizacijo. V vsakem primeru morata organizaciji sprejeti medsebojni pisni dogovor, s katerim bosta uredili medsebojne pravice in obveznosti v odnosu do pravic in obveznosti prostovoljca, ki opravlja delo in koristnika prostovoljčevega dela.

Namen razvida prostovoljskih organizacij, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za javno upravo, je dati možnost organizacijam, da se opredelijo kot prostovoljske, če je njihova primarna dejavnost prostovoljstvo. Vpis v razvid je konstitutivne narave, saj se, ne glede na izpolnjevanje drugih pogojev tega člena, za prostovoljske organizacije štejejo le tiste, ki so v razvid vpisane. Vpis v razvid pa ne posega v siceršnji status prostovoljske organizacije, ki

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

kot nepridobitna oseba zasebnega prava deluje kot društvo, humanitarna organizacija, zasebni zavod, Vzpostavitev razvida zagotavlja, da so na enem mestu zbrani podatki o prostovoljskih organizacijah in s tem tudi potrebno transparentnost na tem področju.

V tretjem odstavku je podana definicija, s katero se opredeljujejo organizacije, ki po tem zakonu ne štejejo za prostovoljske organizacije in zato ne morejo biti vpisane v razvid prostovoljskih organizacij iz 40. člena tega zakona. To so politične stranke, sindikalne organizacije, združenja delodajalcev, poklicna in strokovna združenja, registrirane cerkve in verske skupnosti, ki kot svojo primarno opravljajo konfesijonarsko dejavnost. Skupno navedenim subjektom je dejstvo, da so ti ustanovljeni z namenom zadovoljevanja specifičnih potreb njihovih članov, ki so usmerjene v afirmacijo posamezne politične opcije, stroke, veroizpovedi ali pa v pridobitev boljšega položaja na trgu delovne sile. Zaradi navedenega teh organizacij, tudi, če se v njih opravlja brezplačno delo, ni mogoče šteti za prostovoljske organizacije.

Ne glede na izločitev registriranih cerkva in verskih skupnosti pa se kot prostovoljske organizacije štejejo sestavni deli registriranih cerkva in verskih skupnosti, ki imajo pravno osebnost na podlagi zakona o verski svobodi in ustrezajo opredelitvi prostovoljskih organizacij po tem členu. Tu gre predvsem za organizacije, ki imajo v Republiki Sloveniji že dolgoletno tradicijo na področju humanitarnih dejavnosti, sociale in podobno (npr. Slovenska Karitas in druge).

K III. Poglavlju NAČELA (11. – 16. člen)

K 11. členu

Dikcija člena sledi 14. členu ustavne določbe, s katero so vsakomur zagotovljene enake človekove pravice in temeljne svoboščine, ne glede na narodnost, raso, spol, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, gmotno stanje, rojstvo, izobrazbo, družbeni položaj, invalidnost ali katerokoli drugo osebno okoliščino. Vsi so pred zakonom enaki. Ker gre za občutljivo področje, je prepoved diskriminacije izvedena dosledno in sicer tako v odnosu do oseb, ki bi se v opravljanje prostovoljskega želele vključiti kakor tudi do oseb, ki so uporabniki storitev prostovoljskega dela. Prepoved diskriminacije velja tako za prostovoljsko organizacijo in tudi prostovoljca samega.

Ker gre za prostovoljsko delo, je opredelitev skladnosti volje, potreb uporabnikov, ciljev in zmožnosti prostovoljcev, iz tretjega odstavka tega člena, nujna za kakovostno opravljanje prostovoljskega dela.

K 12. členu

Drugo načelo, ki ga uvaja zakon o prostovoljstvu, je določeno v 12. členu, ki določa, da so prostovoljske organizacije prostovoljcu dolžne zagotoviti pridobivanje posebnih znanj, izkušenj in sposobnosti v primeru, da so koristniki prostovoljskega dela osebe s posebnimi potrebami in druge ranljive osebe, ki jih člen zakona natančno opredeli v skladu z nacionalnim programom socialnega varstva v Republiki Sloveniji. V dopolnilo načela varstva uporabnikov prostovoljskega dela pa drugi odstavek navaja osebe, ki jim ni dovoljeno opravljati prostovoljskega dela z osebami s posebnimi potrebami ali drugimi ranljivimi osebami. To so osebe, ki jim je bil izrečen varnostni ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja ali obveznega zdravljenja odvisnosti ali prepovedi opravljanja poklica, dela ali dolžnosti ki je v zvezi s področjem opravljanja prostovoljskega dela ter osebe zoper katere

je bil uveden kazenski postopek ali so bile pravnomočno obsojene za kaznivo dejanje zoper življenje in telo, spolno nedotakljivost ali za protipravno pridobitev premoženjske koristi. Ker gre v primerih, ko so koristniki prostovoljskega dela osebe s posebnimi potrebami in druge ranljive osebe, za osebe, ki iz različnih razlogov ne morejo učinkovito varovati svojih pravic v teh razmerjih, je ravno zaradi varstva istih taka omejitev nujno potrebna.

K 13. členu

Zakon v tem členu prepoveduje izkoriščanje prostovoljec z namenom pridobivanja ali povečanja premoženjskih koristi organizatorju prostovoljskega dela. Z načelom prepovedi se štiti prostovoljca pred delom na črno.

K 14. členu

Zakona je kot eno temeljnih načel uvedel načelo varstva otrok s posebnim ozirom na vse mednarodne konvencije, ki jih je podpisala Republika Slovenija, še posebej Konvencije o otrokovih pravicah. Načelo varstva velja za otroke, mladoletne osebe in osebe, ki jim je bila delno ali v celoti odvzeta poslovna sposobnost, ki jim pravice do združevanja in opravljanja prostovoljskega dela ni mogoče prepovedati je pa potrebno, zaradi njihovega varstva, z zakonom določiti varovala, ki onemogočajo njihovo zlorabo. Tako se otrokom do dopolnjenega 15 leta dovoli opravljanje prostovoljskega dela le, če tako delo pomeni prispevek k njihovem vzgojno-izobraževalnem procesu in ne ogroža njihovega zdravja, razvoja ali bi jih oviralo pri opravljanju šolskih obveznosti. Opravljanje prostovoljskega dela mladoletnim osebam, ki jim je bila delno ali v celoti odvzeta poslovna sposobnost, pa je dovoljena le pod nadzorstvom mentorja in če isto ne presega njihovih starostnih ali psihofizičnih zmoglosti.

K 15. členu

Dela, za katero ima posameznik sklenjeno veljavno pogodbo o zaposlitvi, ni moč opravljati kot prostovoljskega. S tem členom se izključuje možnost opravljanja prostovoljskega dela v tisti organizaciji, v kateri je posameznik zaposlen, na istih delih in nalogah za opravljanje katerih ima sklenjeno pogodbo o zaposlitvi, saj bi taka vrsta dela pomenila potencialno nevarnost izkoriščanja.

K 16. členu

Prostovoljstvo je aktivnost, ki jo izvajajo in spodbujajo tudi izven meja Republike Slovenije. Zaradi navedenega in narave prostovoljskega dela, ki temelji na medsebojni solidarnosti ljudi, spodbujanju razvoja človeških potencialov, zagotavljanju družbene povezanosti in sodelovanju ljudi pri reševanju družbenih problemov, se tudi prostovoljske organizacije med seboj povezujejo in med seboj izmenjujejo prostovoljce. Pri izvajanju poslanstva prostovoljstva zato meje niso pomembne. Ne glede na navedeno pa je potrebno prostovoljcem, ki so napoteni na prostovoljsko delo v tujino ali iz tujine v Slovenijo, zagotoviti pravice, ki jih ima po tem zakonu. Določilo člena zato opredeljuje dolžnosti prostovoljske organizacije in pravice prostovoljca, ki ga organizacija napoti na opravljanje prostovoljskega dela v tujino. Takemu prostovoljcu namreč mora prostovoljska organizacija, ki ga je v tujino napotila, dogovoriti vse pravice in obveznosti, ki so določene v tem zakonu. Prav tako besedilo tretjega odstavka tega člena omogoča, da lahko prostovoljsko delo v Republiki Sloveniji opravljajo tudi tujci in osebe, ki jim je priznana pravica do azila, skladno z veljavno zakonodajo in ob upoštevanju mednarodnih obveznosti, ki jih je prevzela Republika Slovenija. Slednjim pripadajo vse pravice in obveznosti, ki jih imajo prostovoljci po tem zakonu.

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

K IV. Poglavju: POGOJI OPRAVLJANJA ORGANIZIRANEGA PROSTOVOLJSKEGA DELA (17.- 25. člen)

K 17. členu

Navedena določba uvaja obveznost sklenitve dogovora o opravljanju organiziranega prostovoljskega dela, ki ga skleneta prostovoljec in prostovoljska organizacija. Z njim obe strani dogovorita medsebojne pravice in obveznosti ter druge posebnosti, značilne za opravljanje konkretnega prostovoljskega dela. Navedena določba uvaja transparentnost v odnose, ki nastajajo na področju prostovoljstva in s tem omogoča učinkovito varstvo pravic vseh, v prostovoljsko delo vpetih strani. V drugem odstavku pa je dana možnost, da k sklenitvi dogovora pristopijo tudi tretje osebe, če imajo za tak pristop utemeljen razlog. Omenjeno možnost je bilo potrebno zagotoviti predvsem za primere, ko prostovoljci ene prostovoljske organizacije opravljajo prostovoljsko delo v drugi organizaciji, v javnem zavodu ali pri koncesionarju. Ker v teh primerih prostovoljci opravljajo delo z njihovimi uporabniki, imajo te organizacije legitimen interes, da pri podpisu dogovora s katerim se pravice in obveznosti prostovoljcev in obeh organizacij dogovorijo, sodelujejo.

K 18. členu

Člen določa način sklenitve dogovora o prostovoljskem delu, ki mora biti sklenjen v pisni obliki in le izjemoma tudi v ustni, če se s tako obliko strinjata obe stranki dogovora, in če je sklenitev ustnega dogovora v skladu s tem zakonom sploh dopustna. Obličnost sklenitve dogovora zagotavlja transparentnost dogovorjenih pravic in obveznosti ter obema strankama dogovora nudi potrebno pravno varnost.

Drugi odstavek tega člena natančno določa primere, v katerih se mora skleniti dogovor v pisni obliki. To so primeri prostovoljskega dela slovenskih državljanov v tujini, primeri dolgotrajnega prostovoljstva in primeri prostovoljskega dela otrok do dopolnjenega 15. leta in mladoletnih oseb ter oseb, ki jim je delno ali v celoti odvzeta poslovna sposobnost ter primeri če to zahteva prostovoljec, njegov zakoniti zastopnik ali skrbnik ali prostovoljska organizacija. Sklenitev dogovora v pisni obliki je v teh primerih nujna, saj je prostovoljcem, zaradi narave prostovoljskega dela ali njihovega položaja, potrebno zagotoviti največjo stopnjo pravne varnosti.

K 19. členu

Vseh pravic in obveznosti, ki jih je v konkretnih primerih potrebno dogovoriti, z zakonom ni mogoče določiti. Kljub temu je potrebno že na tej ravni določiti vsaj obvezne in bistvene sestavine, ki zagotavljajo enakost strank, ki vstopajo v prostovoljska razmerja, pred zakonom, ne glede na stranke dogovora. Bistvene sestavine so podatki: o strankah dogovora, njihovem prebivališču oziroma sedežu, o določitvi kraja in časa trajanja prostovoljskega dela, če gre za prostovoljsko delo v tujini ali zunaj kraja bivanja prostovoljca pa tudi podatki o nastanitvi ter načinu zagotavljanja drugih pogojev za opravljanje prostovoljskega dela, o opisu prostovoljskega dela, o določitvi pravice do dnevnega in tedenskega počitka, o določitvi specifičnih pravic in obveznosti prostovoljca ter obveznost spoštovanja etičnega kodeksa prostovoljske organizacije, o določitvi usposabljanja za prostovoljsko delo in mentorstva, o določitvi načina zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu, o določitvi načina zagotavljanja varnosti v času usposabljanja za prostovoljsko delo, v času opravljanja prostovoljskega dela in v času prihoda ter odhoda s kraja opravljanja tega dela,

če se to delo opravlja v okoliščinah, ki bi lahko ogrožale varnost, življenje ali zdravje prostovoljca, o določitvi upravičenih stroškov vezanih na opravljanje prostovoljskega dela in načinu njihove povrnitve prostovoljcu, podatek o ugotovitvi, da na strani prostovoljca ne obstajajo zdravstvene ali druge okoliščine, ki bi mu onemogočale ali bistveno oteževale izpolnjevanje obveznosti ali bi lahko ogrozile njegovo zdravje ali življenje in zdravje oseb, s katerim med opravljanjem prostovoljskega dela prihaja v stik, nadalje ugotovitev ali je prostovoljec zdravstveno zavarovan ali ne ter določitev načina izvajanja medsebojnih pravic in dolžnosti ter določitev načina prenehanja dogovora.

Poleg bistvenih sestavin dogovora, z zakonom določamo tudi obvezne sestavine medsebojnega dogovora, ki zajemajo izjavo o okoliščinah, da osebi ni bil izrečen varnostni ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja ali zoper njega ali njo ni bil uveden kazenski postopek ali bi bil ali bila pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje zoper življenje ali telo, spolno nedotakljivost ali za protipravno pridobitev premoženjske koristi, v kolikor bi bili koristniki prostovoljskega dela ranljive osebe ali osebe s posebnimi potrebami.

Pri sklepanju dogovora o prostovoljskem delu je določeno tudi, da mladoletne osebe do dopolnjenega 15. leta zastopa skrbnik ali zakoniti zastopnik, kar je obvezna sestavina dogovora.

K 20. členu

Člen določa, da se subsidiarno uporabljajo določila iz splošnih obligacijskih razmerij za oblike dogovorov o prostovoljskem delu, v primerih, ki jih ta zakon ne ureja.

K 21. členu

Navedena določba sledi principu urejanja pravic iz delovno-pravne zakonodaje ne glede na dejstvo, da se prostovoljsko delo opravlja na podlagi svobodne volje, je potrebno zaradi preprečevanja izkoriščanja prostovoljcev in zagotavljanja potrebnega časa za regeneracijo njihovih moči tudi na normativni ravni urediti pravico in obveznost prostovoljcev do počitka. Besedilo člena tako z namenom ščitjenja pravic prostovoljcev omejuje svobodo sklepanja dogovorov o prostovoljskem delu, ki bi bil v neskladju z zakonom, ki ureja delovna razmerja. Ta omejitev pa ne velja za posebne oblike prostovoljskega dela, in sicer za primere sobivanja prostovoljca s koristniki prostovoljskega dela, kjer ima prostovoljec možnost, da soodloča o razporejanju dela.

K 22. in 23. členu

Zakona o prostovoljstvu v tem členu določa primere, ko sklenjen dogovor o prostovoljskem delu preneha veljati. Dogovor preneha veljati v naslednjih primerih: ko se izteče čas, za katerega je bil sklenjen, če se sporazumno ali z odpovedjo ene od strank prekine dogovor, z dnem dokončnosti odločbe o omejitvi ali odvzemu poslovne sposobnosti prostovoljca, če dogovorjeno prostovoljsko delo presega obseg poslovne sposobnosti prostovoljca ali če zakoniti zastopnik ali pristojni center za socialno delo ne poda pisno soglasje za nadaljevanje prostovoljskega dela, z dnem nastopa okoliščin iz drugega odstavka 12. člena tega zakona, z dnem prenehanja delovanja prostovoljske organizacije, ki nima pravnega naslednika, oziroma iz drugih razlogov, ki so z dogovorom o prostovoljskem delu dogovorjeni ter v drugih primerih določenih s tem zakonom.

Prav tako lahko prostovoljec oziroma njegov skrbnik ali zakoniti zastopnik kadarkoli odpove

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

dogovor o prostovoljskem delu, če to v roku, ki ga določa dogovor, sporoči prostovoljski organizaciji. Brez upoštevanja dogovorjenega odpovednega roka lahko prostovoljec dogovor odpove v primeru, če prostovoljska organizacija krši dogovorjene obveznosti, kakor tudi lahko prostovoljska organizacija predčasno odpove dogovor, če preneha potreba po prostovoljskem delu, če prostovoljec krši dogovor, če ne izpolnjuje dogovorjenih obveznosti ali če prostovoljska organizacija ne more več zagotavljati pogojev za opravljanje prostovoljskega dela.

K 24. členu

Novost, ki jo določba uvaja v pravni red na področju prostovoljstva v Republiki Sloveniji, je poenotenje in sistematično vodenje evidenc o prostovoljcih in opravljenem prostovoljskem delu. Tako mora prostovoljska organizacija, ki zagotavlja in usposablja prostovoljce ter organizira prostovoljsko delo, voditi evidenco prostovoljcev in opravljenega prostovoljskega dela tako, da za vsakega prostovoljca vzpostavi in vodi evidenčni list prostovoljca in opravljenega prostovoljskega dela. Evidenčni list prostovoljca in opravljenega prostovoljskega dela vsebuje naslednje podatke: naziv in sedež prostovoljske organizacije ter datumu vzpostavitve evidenčnega lista, osebno ime prostovoljca ter naslov stalnega ali začasnega prebivališča, datum rojstva, spol, državljanstvo, status prostovoljca (učenec, dijak, študent, zaposlen, brezposeln, upokojenec, drugo), datum oziroma časovno obdobje, v katerem je prostovoljec delo opravil, ter podatek o kraju opravljanja prostovoljskega dela, podatek o tem, v kateri organizaciji je bilo opravljeno prostovoljsko delo, vrsta prostovoljskega dela, ki je lahko organizacijsko, vsebinsko ali ostalo delo, področje prostovoljskega dela po razvidu, določenim s predpisom iz sedmega odstavka tega člena, kratko navedbo morebitnih spretnosti in znanj, ki jih je prostovoljec pridobil z usposabljanjem za prostovoljsko delo ali s prostovoljskim delom, število opravljenih prostovoljskih ur po vrsti in področju prostovoljskega dela in podpis odgovorne osebe. Predlagatelj predpisa namenoma, zaradi posebnosti prostovoljskih organizacij, ni prepisal oblike in prav tako obveznega vodenja evidence v elektronski obliki. Prostovoljske organizacije so namreč slabše tehnično opremljene, zato jim je bilo potrebno prepustiti svobodo izbora za način vodenja evidence. Glede na to, da se prostovoljsko delo lahko opravlja v prostovoljski organizaciji, katere član je prostovoljec ali v drugi prostovoljski organizaciji, javnem zavodu ali pri koncesionarju, je bilo potrebno v petem odstavku tega člena razmejiti pristojnost za vodenje evidence in dolžnost poročanja. Tako je za vodenje evidence o prostovoljcu in delu, ki ga je opravil, vezana na prostovoljsko organizacijo, ki ga je na opravljanje dela napotila, obveznost poročanja pa na prostovoljsko organizacijo, v okviru katere je bilo delo opravljeno prostovoljsko organizacijo, javni zavod ali koncesionar pa je vezana obveznost poročanja. Navedeno zagotavlja, da so podatki o prostovoljcu in opravljenem delu zajeti samo enkrat – se ne podvajajo. Prav tako je bilo nujno določiti rok za posredovanje navedenih podatkov, ker so ti potrebni za pripravo poročil iz 43. člena tega zakona.

Za potrebe tega zakona in ovrednotenje prostovoljskega dela in prispevka prostovoljcev in prostovoljskih organizacij k družbeni blaginji Republike Slovenije je bilo potrebno prostovoljsko delo vsebinsko razvrstiti in oceniti njegovo vrednost. Prostovoljske organizacije vsebinsko delijo delo na tri vrste del, in sicer organizacijsko, vsebinsko in ostalo delo. Organizacijsko delo pomeni opravljanje aktivnosti vodenja projektov, programov, organizacije ali njenega dela in opravljanje mentorstva prostovoljcem. Vsebinsko delo pomeni opravljanje prostovoljskih del, za katera izvajanje potrebujejo posebna znanja in veščine ali je osnovno prostovoljsko delo posameznega programa ali projekta. Posebna znanja in veščina lahko prostovoljec pridobi v šolsko-izobraževalnem sistemu ali na

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

usposabljanju prostovoljske organizacije. Ostalo delo pomeni opravljanje prostovoljskih aktivnosti, ki imajo ali naravno pomožnih del za podporo prostovoljskemu programu ali projektu ali za opravljanje katerih ni potrebno posebno usposabljanje.

Primer 1: Učna pomoč učencem

Organizacijsko delo: dogovori mentorja ali vodje programa (če je to prostovoljec) z prostovoljcem, starši, učencem, koordinacija ur, mentorstvo ...

Vsebinsko delo: konkretna učna pomoč učencu

Ostalo prostovoljsko delo: Urejanje učilnice, urejanje knjižnice

Primer 2: Čistilna akcija

Organizacijsko delo: Oblikovanje ideje, pridobivanje drugih prostovoljcev, priprava načrta, vodenje akcije...

Vsebinsko delo: izvedba čiščenja

Ostalo delo: Podpora prostovoljcem v obliki priprave hladne pijače, logistika..

Primer 3.: Izdajanje humanitarne pomoči v obliki paketov

Organizacijsko delo: Organizacija dela, pridobivanje sredstev in paketov. logistika...

Vsebinsko delo: pregled vlog in odobritev, izdaja paketa

Ostalo delo: urejanje skladišča, priprava paketa

Ker evidenca prostovoljcev in prostovoljskega dela pomeni osnovno bazo podatkov, si je v sedmem odstavku predlagatelj pridržal pristojnost za podrobnejšo določitev vsebin evidenčnega lista in razvida področij prostovoljskega dela s podzakonskim predpisom. Navedeno bo omogočilo pripravo strukturiranega poročila o prostovoljskem delu iz 43. člena tega zakona na način, da bo zagotavljalo primerno podlago za pripravo razvojnih strategij in ukrepov za spodbujanje prostovoljstva iz 37. člena tega zakona.

K 25. členu

Besedilo člena določa, da mora prostovoljska organizacija prostovoljcu izdati potrdilo na podlagi podatkov iz evidenčnega lista o opravljenem prostovoljskem delu, le to mora vsebovati podatke o nazivu in sedežu prostovoljske organizacije, osebno ime, rojstne podatke in naslov stalnega ali začasnega prebivališča prostovoljca, podatke o trajanju in količini opravljanega prostovoljskega dela, kratek opis prostovoljskega dela ter, če prostovoljec to želi, navedbo morebitnih spretnosti in znanj, ki jih je prostovoljec pridobil z usposabljanjem za prostovoljsko delo ali mentorstvo ali s prostovoljskim delom. Potrdilo mora vsebovati podpis pooblaščenice osebe za zastopanje prostovoljske organizacije. Potrdilo tako tudi dokazuje sklenitev ustnega dogovora o prostovoljskem delu. Državljanom Republike Slovenije, ki opravljajo prostovoljsko delo v tujini, je dolžna izdati potrdilo o opravljenem prostovoljskem delu prostovoljska organizacija s sedežem v Republiki Sloveniji, ki je prostovoljsko delo v tujini organizirala ali soorganizirala. S tem se prostovoljce, ki so napoteni na opravljanje prostovoljskega dela v tujino ne prepušča morebitnim drugačnim praksam tujih prostovoljskih organizacijah in se jim zagotavlja enake pravice, kot da bi opravljal prostovoljsko delo doma. Prostovoljska organizacija vodi evidenco izdanih potrdil.

K V. poglavju: PRAVICE IN OBVEZNOSTI PROSTOVOLJCEV IN PROSTOVOLJSKIH ORGANIZACIJ (26. – 35. člen)

K 26. členu

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

Navedena določba taksativno navaja pravice, ki jih ima prostovoljec na podlagi tega zakona. Pravice prostovoljca, ki je sklenil dogovor o prostovoljskem delu s prostovoljsko organizacijo, ima pravice, ki se urejajo z določili iz tega člena.

Prostovoljec s tem zakonom dobi pravico do:

- predhodne seznanitve z organizacijo, vsebino in pogoji prostovoljskega dela ter s pravicami in obveznostmi, ki mu kot prostovoljcu pripadajo po tem ali posebnem zakonu, oziroma na podlagi splošnih aktov prostovoljske organizacije
- seznanitve z morebitnimi nevarnostmi opravljanja prostovoljskega dela,
- sklenitve pisnega dogovora o prostovoljskem delu, če to zahteva,
- potrdila o opravljenem prostovoljskem delu, če to zahteva,
- seznanitve z etičnim kodeksom organizacije in drugimi etičnimi normami, ki so pomembne za posamezne oblike prostovoljskega dela,
- ustreznega usposabljanja za prostovoljsko delo in drugega usposabljanja v zvezi s prostovoljskim delom,
- mentorja, ki mu med trajanjem prostovoljskega dela nudi strokovno pomoč in podporo,,
- zagotovitve varnosti in zdravja pri delu,
- dnevnega in tedenskega počitka v dogovorjenem obsegu,
- aktivnega sodelovanja pri odločanju v zadevah, ki vplivajo na prostovoljsko delo,
- odklonitve dela, ki se mu zdi moralno nesprejemljivo ali je v nasprotju z določili tega ali drugih zakonov,
- povrnitve dogovorjenih stroškov, ki jih je imel v zvezi z opravljanjem prostovoljskega dela,
- vložitve zahteve za izpolnitev obveznosti ali prenehanja kršitve pravic na pristojni organ upravljanja, in do varstva osebnih podatkov v skladu z zakonom o varstvu osebnih podatkov.

Na pravice prostovoljca oblika sklenjenega dogovora nima nikakršnega vpliva.

V primeru sklenitve ustnega dogovora o prostovoljskem delu mora prostovoljec prostovoljski organizaciji podati pisno izjavo, da je bil z njimi seznanjen.

K 27. členu

Zakona o prostovoljstvu v tem členu ureja status prostovoljca, če je le ta brezposelna oseba, ki ima že pridobljene pravice iz naslova zavarovanja za primer brezposelnosti na način, da prostovoljcu s statusom brezposelne osebe zaradi opravljanja prostovoljskega dela ne prenehajo pravice iz zavarovanja za primer brezposelnosti, ki so mu bile priznane v skladu z zakonom, ki ureja zaposlovanje in zavarovanje za primer brezposelnosti. Navedeno določbo je zaradi systemske obravnave prostovoljstva potrebno umestiti v ta zakon. Tako je prostovoljec dolžan o opravljanju prostovoljskega dela v skladu s tem zakonom pisno obvestiti pristojno službo Zavoda RS za zaposlovanje, ki to okoliščino ustrezno upošteva pri izpolnjevanju obveznosti prostovoljca po zakonu, ki ureja zaposlovanje in zavarovanje za primer brezposelnosti.

K 28. členu

Poleg pravic, ki jih je prostovoljec pridobil s tem zakonom, mu določba tega člena nalaga obveznosti izpolnjevanja prevzetih obveznosti s sklenjenim dogovorom o prostovoljskem

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

delu, skrbnega opravljanja dela v skladu s strokovnimi standardi in etičnimi pravili, ter prejetimi navodili prostovoljske organizacije, ki prostovoljsko delo organizira, spoštovanja pravil o delovanju prostovoljske organizacije in varovanja zaupnih poslovnih podatkov, ki jih kot take določi prostovoljska organizacija ter osebnih in drugih podatkov, s katerimi se je seznanil ob opravljanju prostovoljskega dela ter vodenju evidence in poročanja o opravljenem prostovoljskem delu. Določba zasleduje več ciljev in sicer seznanitev prostovoljca z obveznostmi, ki izhajajo iz prostovoljskega dela, organizaciji pa pravico pričakovanja dobro opravljenega dela. Oboje pa uporabnikom prostovoljskega dela zagotavlja kontinuirano in strokovno zagotavljanje storitev.

Prostovoljec ima pravico odkloniti izvajanje navodil prostovoljske organizacije, če bi bilo opravljanje prostovoljskega dela v skladu z navodili nevarno za življenje ali zdravje prostovoljca ali drugih oseb ali v neskladju z veljavnimi predpisi. Opravljanje prostovoljskega dela lahko odkloni tudi v primeru, če meni, da bi bilo izvajanje za njega moralno ali etično nesprejemljivo ali v nasprotju s sklenjenim dogovorom o prostovoljskem delu. Če bi izvajanje navodil prostovoljske organizacije, ki prostovoljsko delo organizira, lahko povzročilo škodo prostovoljcu, uporabnikom prostovoljskega dela ali tretjim osebam, je obveznost prostovoljca prostovoljsko organizacijo na to pisno opozoriti. V nujnih primerih je izjemoma opozorilo lahko tudi ustno.

K 29. členu

S to določbo se glede na določbo 28. člena določajo obveznosti prostovoljske organizacije s katero ima prostovoljec sklenjen dogovor o prostovoljskem delu. Obveznosti se nanašajo na spoštovanje in zagotavljanje pravic prostovoljca iz 26. člena zakona, na izvrševanje obveznosti do prostovoljca prevzetih s sklenjenim dogovorom o prostovoljskem delu, na zagotavljanje pogojev za spoštovanje pravic prostovoljca, na izdajanje pisnih potrdil o prostovoljskem delu z vsebino, do zagotavljanja materialnih pogojev in sredstev za izvajanje prostovoljskega dela, do zagotavljanje povračil, ki so dogovorjeni, do zagotavljanja spoštovanja varstva osebnih podatkov in pravice do zasebnosti prostovoljca, do zagotavljanja drugih pogojev in pravic določenih s tem zakonom in do vodenje evidence prostovoljcev in opravljenega prostovoljskega dela. Prav tako je obveznost organizacije, da mora nezgodno zavarovati prostovoljca za čas opravljanja prostovoljskega dela za primer opravljanja prostovoljskega dela v pogojih, ki pomenijo nevarnost za zdravje ali življenje prostovoljca in če je tako dogovorjeno z dogovorom o prostovoljskem delu. Navedena določba na jasn način določa obveznosti prostovoljske organizacije in s tem daje prostovoljcu podlago za učinkovito varstvo pravic, pridobljenih s sklenjenim dogovorom.

K 30. členu

Določba ureja odgovornost prostovoljca za morebitno nastalo škodo pri opravljanju prostovoljskega dela. V tem primeru je za škodo, ki jo povzroči prostovoljec uporabniku prostovoljskega dela ali tretjim osebam, odgovarja po načelu objektivne odgovornosti prostovoljska organizacija, v skladu s predpisi, ki urejajo obligacijska razmerja. Takšna ureditev je nujno potrebna zaradi varstva pravic uporabnikov storitev prostovoljca in prostovoljske organizacije. Razmerja med prostovoljcem in prostovoljsko organizacijo ne smejo posegati v pravice uporabnika. Če se prostovoljcu dokaže, da je bila škoda povzročena namerno ali zaradi hude malomarnosti prostovoljca, ima prostovoljska organizacija, ki je škodo poravnala, pravico do regresnega zahtevka za poplačilo celotne izplačane odškodnine.

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

Prostovoljska organizacija lahko zavaruje svojo odgovornost za ravnanje prostovoljcev do tretjih oseb.

K 31. členu

Z opravljanjem prostovoljskega dela ima prostovoljec določene stroške. V prostovoljsko delo prostovoljec vlaga lastni prosti čas in znanje; ni pa mogoče pričakovati, da bi prostovoljsko delo opravljal v lastno škodo, saj to ni primarni namen opravljanja prostovoljskega dela. Tako mora prostovoljcu povrniti naslednje stroške, ki so nastali v zvezi z izvajanjem prostovoljskega dela:

- potne stroške, stroške prehrane in nastanitve,
- stroške prevoza in druge stroške povezane s potjo in bivanjem v tujini, če gre za prostovoljsko delo v tujini,
- nadomestilo za uporabo lastnih sredstev, ko gre za sredstva, ki so značilna, nujna in običajna za opravljanje določenega prostovoljskega dela in so kot taka določena v predpisih, ki urejajo delovna razmerja ali v posebnih predpisi in internih aktih prostovoljske organizacije

Potne stroške, stroške prehrane in nastanitve, stroške prevoza in druge stroške povezane s potjo ter stroške povezane z bivanjem v tujini, organizacija prostovoljcu povrne v skladu s predpisi, ki urejajo povračila teh stroškov v delovno pravnih razmerjih.

Nadomestilo za upravičeno uporabo lastnih sredstev se obračuna po dejanskih stroških, če so ti izkazani z dokazili ali v pavšalnem znesku. Pavšalni znesek nadomestila se določi na podlagi izračuna realnih stroškov, vendar na letni ravni ne sme presegati 15 % višine povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji za januar preteklega koledarskega leta.

Tudi tujcu, ki je bil v Republiko Slovenijo napoten na opravljanje organiziranega prostovoljskega dela, mora prostovoljska organizacija izplačati tudi nadomestilo za osebne stroške, če je bilo s tujo prostovoljsko organizacijo, ki je tujca v Republiko Slovenijo napotila, tako dogovorjeno in če je slednja za tako izplačilo zagotovila potrebna sredstva. Nadomestilo za osebne stroške lahko organizacija prostovoljcu izplača mesečno ali v enkratnem znesku.

Nadomestilo za uporabo lastnih sredstev – pri opredelitvi omenjenega stroška in možnosti povračila le-tega, Predlagatelj izhaja iz načela, da pri opravljanju prostovoljskega dela, ki je brezplačno, prihaja do uporabe lastnih sredstev kot npr. računalnik, tiskalnik, pisarniški material. V delu, ko tovrstnih stroškov ni mogoče izkazati z računi, se uvaja nadomestilo za uporabo lastnih sredstev. V predlogu je opredeljena maksimalna letna višina nadomestila.

Nadomestilo za osebne (druge) stroške tujcu, ki je bil v Republiko Slovenijo napoten na opravljanje organiziranega prostovoljskega dela – pri opredelitvi omenjenega stroške in možnosti povračila le-tega je predlagatelj izhajal iz načela, da je potrebno tujcem, ki so napoteni na organizirano prostovoljsko delo v Slovenijo omogočiti povračila za t.i. življenjske stroške. S tem namenom je višina nadomestila določena v višini dnevnice.

K 32. členu

Razen po pravnem temelju in namenu prostovoljskega dela, se prostovoljstvo ne razlikuje od drugega dela. Zaradi tega je potrebno tudi prostovoljcem zagotoviti ustrezno

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

usposabljanje pred začetkom izvajanja prostovoljskega dela in s tem zagotoviti njegovo potrebno strokovno usposobljenost. Glede na navedeno, določba zavezuje prostovoljsko organizacijo, da prostovoljca usposobi za delo. Pred napotitvijo za opravljanje prostovoljskega dela ima prostovoljec pravico do usposabljanja, prostovoljska organizacija pa obvezo, da ga usposobi za delo. Usposabljanje je brezplačno za prostovoljca in mora vsebovati naslednje vsebine: teoretično in praktično seznanitev prostovoljca z vsebino in načinom opravljanja prostovoljskega dela, seznanitev prostovoljca s prostovoljsko organizacijo, ki prostovoljsko delo organizira in organizacijo v okviru katere bo prostovoljsko delo opravljal, njenim delovanjem in njenimi splošnimi akti ter z etičnim kodeksom organizacije in seznanitev prostovoljca z njegovimi pravicami in obveznostmi v zvezi z opravljanjem prostovoljskega dela.

K 33. členu

Določba opredeljuje mentorja in njegove obveznosti. Prostovoljci, ki se vključujejo v prostovoljsko delo, običajno nimajo potrebnih delovnih izkušenj, znanj ali spretnosti za izvajanje nalog prostovoljskega dela. Ker je naloga prostovoljskih organizacij tudi skrb za kvaliteto opravljenega dela, je organizacija s to določbo zavezana, da skozi inštitut mentorja prostovoljske organizacije poskrbi za ustrezno usposobljenost prostovoljcev in s tem na eni strani omogoči kakovost prostovoljskega dela in na drugi strani prepreči nastajanje morebitne nepotrebne škode ali poškodb pri opravljanju tega dela. Glede na določbo 14. člena tega zakona in pričakovana znanja in sposobnosti, ki presegajo znanja in sposobnosti oseb, ki se želijo vključiti v prostovoljsko delo, je s tem členom določeno, da je mentor lahko samo opravilno sposobna polnoletna oseba, ki po prostovoljskih izkušnjah presega izkušnje oseb, ki se želijo vključiti v prostovoljsko delo.

K 34. členu

Ta člen določa pravico prostovoljca do učinkovitega pravnega varstva njegovih pravic. V primeru kršitve pravic ali obveznosti lahko prostovoljec vloži zahtevo za izpolnitev obveznosti ali prenehanje kršitve obveznosti. Rok za vložitev zahteve je 30 dni od dneva nastopa okoliščin, ki pomenijo kršitev obveznosti. Prostovoljec ima tudi pravico, da organu tudi osebno predstavi okoliščine, zaradi katerih meni, da so bile kršene njegove pravice. V primeru, da obveznost iz drugega odstavka tega člena v danem roku ni izpolnjena oziroma kršitev ni odpravljena, lahko prostovoljec uveljavi sodno varstvo pred pristojnim okrajnim sodiščem.

K 35. členu

Navedena ureditev zavezuje prostovoljske organizacije k transparentnem delovanju in vpliva na realna pričakovanja prostovoljca. Pravica prostovoljske organizacije, da nagradi prostovoljca za izjemne dosežke, je dana z besedilom člena, ki določa, da je nagrada lahko podeljena, če ima prostovoljska organizacija v svojih notranjih aktih vnaprej določena merila za določitev izjemnosti in opisan postopek in kriterije za podelitev take nagrade.

K VI. poglavju: SPODBUJANJE RAZVOJA IN SPREMLJANJE ORGANIZIRANEGA PROSTOVOLJSTVA (36. – 49. člen)

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

K 36. členu

Republika Slovenija v tem delu zakona o prostovoljstvu želi poudariti prostovoljstvo kot posebno družbeno vrednoto, za katero smatra, da jo je potrebno predstaviti šolajoči mladini kot del vzgojno izobraževalnih programov v predmetnikih, ki se ukvarjajo z družbenimi in moralnimi vsebinami, za kar naj bi programe pripravili pristojni organi za področje šolstva. Šolajoča mladina pa je okolje, s katerim je potrebno računati, ko razmišljamo o trajnostnem razvoju prostovoljstva. Navedena določba zavezuje in daje možnost pristojnim organom za področje šolstva, da se v šolskem sistemu omogoča priznavanje opravljanja prostovoljskega dela kot dela šolskih obveznosti.

K 37. členu

Za sistematsko in dolgoročno spodbujanje razvoja prostovoljstva v Republiki Sloveniji, predlagatelj s tem členom pristopa z razvojnim dokumentom, Strategijo razvoja prostovoljskega dela, ki bo določala temeljne politike in ukrepe spodbujanja prostovoljskega dela. Glede na obveznosti prostovoljskih organizacij za vodenje evidence o prostovoljcih in prostovoljskem delu iz 24. člena tega zakona, ter obveznost o pripravi poročil o prostovoljskem delu iz 43. člena tega zakona, bodo resorna ministrstva in Vlada Republike Slovenije imeli zadostne in natančne podatke o prostovoljstvu v RS, na podlagi katerih bo sprejem učinkovite razvojne strategije mogoč. Strategija se sprejme za obdobje petih let, pripravi pa jo ministrstvo pristojno za javno upravo, v sodelovanju z ministrstvi, v pristojnosti katerih sodijo naloge s področja prostovoljskega dela. Za izvedbo teh nalog in za spremljanje izvajanja Strategije razvoja prostovoljskega dela Vlada Republike Slovenije, na predlog ministrstva pristojnega za javno upravo, imenuje delovno telo sestavljeno iz predstavnikov ministrstev in prostovoljskih organizacij. Predlagatelj ocenjuje, da je zaradi občutljivosti področja prostovoljstva tako telo nujno potrebno, zato s to določbo zavezuje Vlado k njenemu oblikovanju.

K 38. členu

V tem členu so navedeni ukrepi za spodbujanje prostovoljstva samega, od načrtovanja in izvajanja ukrepov do dodeljevanja javnih sredstev za izvajanje projektov in programov za prostovoljske organizacije. Tako na podlagi Strategije razvoja prostovoljskega dela ministrstva in drugi organi državne uprave načrtujejo in izvajajo ukrepe za spodbujanje in razvoj prostovoljstva.

Pri dodeljevanju sredstev iz državnega proračuna na delovnih področjih, na katerih delujejo tudi prostovoljske organizacije, je izvajanju projektov in programov prostovoljskih organizacij, ki vključujejo prostovoljsko delo ali pa so namenjeni razvoju prostovoljstva, namenjenih najmanj 10% razpisanih sredstev javnega razpisa. Sredstva pa organi lahko dodelijo subjektom, ki niso prostovoljske organizacije, če na javni razpis ni bilo predloženo zadostno število vlog prostovoljskih organizacij in bi zato sredstva ostala neporabljena.

Tudi organi lokalne skupnosti lahko na način, kot je predviden za državni nivo, določijo projekte in programe ter zagotovijo sredstva za njihovo izvajanje.

V primerih, če se za pridobitev sredstev na javnih razpisih zahteva zagotovitev lastnega deleža sofinanciranja, organi, ki dodeljujejo sredstva državnega proračuna in lokalnih proračunov, razen v primerih, ko je z drugim zakonom ali mednarodno pogodbo določeno drugače, prostovoljsko delo upoštevajo kot lastni materialni vložek prostovoljskih

organizacij. Višina lastnega materialnega vložka se določi na podlagi evidentiranega dela in ocenjene vrednosti ure prostovoljskega dela, določene s predpisom iz sedmega odstavka 43. člena. Pri dodeljevanju sredstev iz državnega proračuna se pri izvajanju projektov in programov prostovoljskih organizacij, ki vključujejo prostovoljsko delo, stroški vodenja, usklajevanja in mentorstva prostovoljcev priznavajo kot upravičeni stroški sofinanciranja projektov in programov.

Z drugim odstavkom se tista ministrstva in druge državne organe, ki dodeljuje sredstva za sofinanciranje programov in projektov v okviru javnih razpisov zavezuje, da 10 odstotkov sredstev posameznega javnega razpisa namenijo prostovoljskim organizacijam. Pri tem gre za tiste javne razpise, ki dodeljujejo sredstva na področjih, na katerih delujejo prostovoljske organizacije in vključujejo prostovoljsko delo.

Omenjeno določilo od resorjev ne zahteva novih finančnih obveznosti, prav tako ne opredeljevanje novih ali dodatnih prioritet oziroma ukrepov, temveč da se v okviru obstoječih javnih razpisov na določenih področjih, posebna pozornost posveti prostovoljskim organizacijam ter se za izvajanje programov nameni določen odstotek sredstev. Praktično to pomeni, da se v okviru javnega razpisa opredelita dva sklopa tj. npr sklop A – na katerega so prijavitelji vsi subjekti, ki jih kot take določi pristojni resor ter sklop B – na katerega so upravičeni prijavitelji t.i. prostovoljske organizacije, ki vključujejo prostovoljno delo, ki za pridobitev sredstev konkurirajo med sabo. Še vedno je med organizacijami, projekti in programi predvidena konkurenca in je torej pridobitev sredstev odvisna predvsem od kakovosti predvidenega programa oziroma projekta.

Določilo je posledica izkušenj nevladnih organizacij, ko imajo te zaradi slabše administrativne usposobljenosti ter drugih meril postavljenih v okviru javnih razpisov, realno nižje možnosti pridobitve sredstev na javnih razpisih, kadar le-te prijavljajo projekte skupaj s podjetji ali javnimi zavodi.

Takšno obravnavanje prostovoljskih organizacij bi dolgoročno prispevalo k spodbujanju tako prostovoljskega dela kot h krepitvi prostovoljskih organizacij ter posledično k pluralizaciji zagotavljanja javnih storitev.

Državni organi projekte in programe prostovoljskih organizacij le izjemoma financirajo v 100%, temveč zahtevajo za zaključitev finančnih konstrukcij projektov zagotovitev lastnega deleža. Lastni delež se lahko zagotavlja v obliki vloženi finančnih sredstev ali v obliki t.i. lastnega materialnega vložka oziroma prispevka v naravi, ki je ponavadi opredeljen kot uporaba opreme in prostorov, le izjemoma pa se vanj vštevata tudi prostovoljsko delo oziroma število opravljenih prostovoljskih ur.

Ker gre za vložek v projekt, ki je merljiv in dokazljiv, predlagatelj, predlaga, da se omenjeno določilo opredeli kot obvezno, kadar se od organizacij zahteva zagotovitev lastnega deleža sofinanciranja, razen v primerih, ko ni z drugimi predpisi določeno drugače. Nekateri resorji, predvsem pa tuji donatorji npr. Norveški sklad tovrstno prakso že izvajajo; posebne težave pri izvajanju niso bile izpostavljene.

Opredeljeno določilo zavezuje resorje, da v okviru razpisanih sredstev kot upravičene stroške projektov opredeljujejo tudi stroške vodenja, usklajevanja in mentorstva. Pri tem predlagatelj izhaja iz načela, da je prostovoljsko delo sicer brezplačno delo, vendar so z

opravljanjem le-ta povezani stroški osebja zaposlenega na projektu oziroma zunanjih izvajalcev/projektnih partnerjev, ki usklajujejo, vodijo ali zagotavljajo mentorstvo prostovoljcem. Vključitev prostovoljcev v projekte/programme pomeni dejansko nižjo ceno storitve oziroma projektov in višjo dodano vrednost le teh. Takšen ukrep je kot ukrep, s katerim bi bilo mogoče spodbuditi in promovirati prostovoljsko delo opredelila že Resolucija o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2006-2010, ki v CILJU 1 - Prispevati k večji socialni vključenosti posameznikov in povezanosti slovenske družbe, strategija B, ukrep 3. predvideva: *»Priznavanje stroška za izobraževanje v ceno storitev, vodenje in usklajevanje prostovoljnih sodelavcev z namenom, da prevzamejo izvajanje storitev in programov, ki vsebujejo elemente samopomoči, družabništva in spodbujanja socialnih veščin ter vključevanja v različne dejavnosti vsakdanjega življenja«*. Omenjeno določilo bi bilo z namenom spodbujanja in krepitev prostovoljskega dela smiselno zagotavljati širše.

K 39. členu

Peti odstavek 37. člena in peti odstavek 38. člena napotujeta k sodelovanju prostovoljskih organizacij pri delu delovnega telesa Vlade pri pripravi in spremljanju izvajanja Strategije razvoja prostovoljstva in pri načrtovanju ukrepov za spodbujanje in razvoj prostovoljstva. Navedeni člen povzema obstoječe stanje neformalnega povezovanja prostovoljskih organizacij v mreže, ki ob pomanjkanju razpoložljivega kadra in znanja v manjših prostovoljskih organizacijah in s tem omogoča lažje udeležanje svojih in skupnih interesov. Mreže niso pravne osebe, vendar na podlagi pooblastilnega razmerja lahko prihajajo do potrebnega kadra in znanja, ki tudi državi omogoča kreativno sodelovanje s prostovoljskimi organizacijami. Navedeno je tudi razlog, da so mreže kljub neformalni obliki vključene v predlog zakona.

K 40. členu

Ker so prostovoljske organizacije v skladu z določbo prvega odstavka 10. člena tega zakona pravne osebe zasebnega prava, in so kot take že statusno opredeljene (društva, zasebni zavodi, humanitarne organizacije...) in vpisane v uradne evidence na podlagi drugih predpisov, se z vzpostavitvijo razvida ne posega v njihov že pridobljeni status, temveč se le evidentira njihova prostovoljska dejavnost. Zato je tudi sama prijava prostovoljske organizacije za vpis v razvid poenostavljena do najnižje še sprejemljive meje, ki zagotavlja pridobivanje enoznačnih podatkov. Zaradi lažjega evidentiranja je predlagatelj kot osnovne identifikatorje določil iste identifikatorje kot jih imajo te organizacije določene v poslovnem registru, ki ga vodi AJPES.

K 41. členu

Glede na določbo 40. člena, tudi prigrasitev v razvid zajema podatke, ki bodo sestavni del razvida prostovoljskih organizacij. Prigrasitev v razvid je enostavna, saj neprofitnim pravnim osebam zasebnega prava omogoča, da se zgolj z izpolnitvijo obrazca in posredovanjem na ministrstvo, pristojno za javno upravo, prigrasijo v razvid. Zaradi lažjega poslovanja bo ministrstvo pristojno za javno upravo, enoznačno določilo in ga objavilo na spletni strani ministrstva.

K 42. členu

Namen vzpostavitve razvida je zagotavljanje ažurnega pregleda prostovoljskih organizacij. Zato so v tem členu določeni tudi pogoji za izbris iz registra kakor tudi možnost ponovne

priglasitve v razvid. Tako se izbris iz razvida izvrši, če:

- prostovoljska organizacija to pisno zahteva,
- pravna oseba preneha obstajati,
- prostovoljska organizacija iz prvega odstavka 24. člena tega zakona ne predloži poročila o prostovoljstvu iz prvega odstavka 43. člena, tega zakona,
- prostovoljska organizacija iz petega odstavka 24. člena ne sporoči podatkov o opravljenem prostovoljskem delu prostovoljski organizaciji iz prvega odstavka 24. člena tega zakona ter če
- ne izpolnjuje več pogojev za vpis v razvid.

Drugim odstavkom tega člena predlagatelj omejuje pravico do ponovnega vpisa v razvid pred potekom dveh let od izbrisa iz razvida prostovoljskim organizacijam, ki so bile iz razvida izbrisane ker so prenehale obstajati, ker dve leti zapored niso predložile poročila o prostovoljstvu ali ker niso sporočile podatkov o prostovoljskem delu.

Navedeno preprečuje stanja, ko bi prostovoljske organizacije bile v razvid vpisane, podatkov, ki bi jih za spremljanje stanja o prostovoljstvu v Republiki Sloveniji, pa ne bi sporočale.

K 43. členu

Za sistematično spremljanje prostovoljstva v Republiki Sloveniji določba predvideva pripravo poročil o prostovoljstvu prostovoljskih organizacij, zbir podatkov o prostovoljskem delu in skupno poročilo o prostovoljstvu v Republiki Sloveniji za preteklo koledarsko leto.

Poročilo o prostovoljskem delu pripravijo prostovoljske organizacije enkrat letno z naslednjimi podatki:

- o številu, državljanstvu, spolu, starosti in delovno - pravnem statusu prostovoljcev,
- o kraju izvajanja prostovoljskega dela ter o prostovoljskih organizacijah in drugih pravnih osebah zasebnega ali javnega prava v okviru katerih je bilo prostovoljsko delo opravljeno, ter
- o skupnem številu opravljenih prostovoljskih ur ter številu opravljenih prostovoljskih ur glede na vrsto prostovoljskega dela, glede na starost, spol in delovno – pravni status prostovoljcev.

Poročilo o prostovoljstvu se priloži kot priponka letnega poročila, ki ga organizacije pripravijo v skladu s predpisi, ki določajo vodenje poslovnih knjig in izdelavo računovodskih poročil, in se predloži hkrati z letnim poročilom preko spletnega portala organa za javno pravne evidence in storitve, to je AJPES.

Na podlagi tako zbranih poročil o prostovoljstvu AJPES pripravi zbir podatkov o prostovoljskem delu v Republiki Sloveniji za preteklo koledarsko leto in ga, skupaj s seznamom prostovoljskih organizacij, ki so v skladu z osnutkom zakona zavezane za poročanje, posreduje ministrstvu, pristojnemu za javno upravo.

Ministrstvo, pristojno za javno upravo, na podlagi zbira podatkov potem pripravi skupno poročilo o prostovoljstvu v Republiki Sloveniji za preteklo koledarsko leto in ga predloži Vladi Republike Slovenije v seznanitev. Poročilo vsebuje zbir podatkov o prostovoljskih organizacijah in drugih pravnih osebah v okviru katerih je bilo prostovoljsko delo opravljeno, podatke o številu prostovoljcev in opravljenem prostovoljskem delu ter ocenjeno vrednost

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

prispevka prostovoljstva k družbeni blaginji. Skupno poročilo o prostovoljstvu se objavi na spletni strani ministrstva, pristojnega za javno upravo.

Sedmi odstavek tega člena daje pravno podlago ministru, pristojnemu za javno upravo, da s prepisom določi način izkazovanja in sporočanja podatkov, ocenjeno vrednost, vsebino in roke ter rok za predložitev skupnega poročila. Ureditev tega področja s podzakonskim predpisom je nujna, ker je vezana tako na sprejem ustreznih tehničnih rešitev, kakor tudi na določitev natančnega postopka posredovanja podatkov med vsemi, ki so v tem procesu udeleženi. Navedena določba daje tudi pravno podlago za določitev ocenjene vrednosti opravljenega prostovoljskega dela, glede na vrsto prostovoljskega dela iz devete alineje 24. člena. Določitev ocenjene vrednosti prostovoljskega dela je nujna za pripravo skupnega poročila o prostovoljstvu in transparenten prikaza ocenjenega prostovoljskega dela za obdobje preteklega leta.

K 44. členu

Navedena določba na novo uvaja nagrado Republike Slovenije za prostovoljstvo in priznanje Republike Slovenije za prostovoljstvo kot najvišji državni priznanji. Do sedaj so bili prostovoljci sicer deležni nagrad prostovoljskih organizacij in tudi nagrade pod okrilji ZDOSD, ki se podeljuje pod okriljem Državnega Sveta, vendar systemske ureditve na ravni države do sedaj ni bilo. Glede na naravo prostovoljskega dela in dela prostovoljskih organizacij, predlagatelj ocenjuje, da se z uvedbo teh najvišjih državnih priznanj daje ustrezno priznanje prostovoljcem in prostovoljskim organizacijam za nesebično opravljeno delo v korist drugih ali v splošno družbeno korist. Skladno s tem lahko nagrado ali priznanje prejmeta tako prostovoljec kakor tudi prostovoljska organizacija.

Nagrada se podeli zaslužnemu prostovoljcu ali zaslužni prostovoljski organizaciji za življenjsko delo prostovoljca, ki se je s svojim prostovoljskim delom izjemno uveljavil in z njim trajno prispeval k razvoju prostovoljstva in družbeni blaginji Republike Slovenije, ali pa za izjemne in trajne dosežke na področju prostovoljstva na območju Republike Slovenije v časovnem obdobju daljšem od dvajset let.

Nagrade in priznanje se podelijo na podlagi naslednjih kriterijev:

- evidentirana leta prostovoljskega dela oziroma dela na področju prostovoljstva,
- število opravljenih prostovoljskih ur,
- pomen dejansko dosežene spremembe zaradi opravljanja prostovoljstva ali dela na področju prostovoljstva,
- število vključenih deležnikov,
- obseg vpliva opravljenega prostovoljskega dela prostovoljca ali opravljenega dela na področju prostovoljstva na vključevanje drugih posameznikov v prostovoljstvo in širitev ideje ter načel prostovoljstva ter
- izkazan vpliv na širjenje potenciala prostovoljskega dela - vzpostavljeni novi programi prostovoljskega dela.

Kandidate za Nagrado in Priznanje lahko predlagajo posamezniki in pravne osebe.

K 45. členu

Vsako leto se lahko zaslužnim prostovoljcem ali prostovoljskim organizacijam podeli največ

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

ena Nagrada ter največ šest Priznanj. Podeljujejo se za vsa področja prostovoljstva. O podelitvi odloča Odbor z najmanj dvo-tretjinsko večino. Prostovoljcu se lahko podeli največ ena Nagrada in največ eno Priznanje. Nagrada in Priznanje se izkazujeta s finančno nagrado in posebno listino.

Določilo daje pravno podlago za sprejem podzakonskega predpisa, s katerim Vlada Republike Slovenije določa podrobnejšo ureditev nagrade in priznanj. Podrobnejšo ureditev Nagrade in Priznanj, podrobnejši način predlaganja kandidatov, obliko in vsebino javnega poziva iz drugega odstavka 47. člena, podrobnejše kriterije in merila za podelitev Nagrade in Priznanja, način podelitve Nagrade in Priznanja, način oblikovanja strokovnih komisij iz petega odstavka 46. člena ter pristojnosti in področja njihovega dela in vsebino ter roke za objavo poročila o delu iz drugega odstavka 47. člena ter višino nagrade in priznanja tako, da upošteva razmerje iz sedmega odstavka tega člena.

K 46. in 47. členu

Besedili obeh členov določata način imenovanja in delo Odbora RS za podelitev državnih priznanj na področju prostovoljstva. Ob prvem imenovanju odbora se za štiri člane določi mandat dveh let, za ostale pa štiri leta zato, da se zagotovi kontinuiteta dela odbora. Odbor imenuje na predlog ministra za javno upravo Vlada Republike Slovenije, tako, da od devetih članov za štiri člane predlagajo prostovoljske organizacije. Delo odbora je častno in brezplačno.

K 48. členu

Sredstva za delovanje Odbora in strokovnih komisij ter sredstva za Nagrado in Priznanje se zagotavljajo v proračunu Republike Slovenija, v finančnem načrtu ministrstva, pristojnega za javno upravo.

K 49. členu

Določba daje pravno podlago, na podlagi katere lahko tudi lokalne skupnosti v okviru svojih pristojnosti za izjemne dosežke na področju prostovoljstva uredijo nagrajevanje zaslužnih prostovoljcev in prostovoljskih organizacij.

K VII. poglavju: PRISTOJNOST ZA IZVAJANJE IN NADZOR NAD IZVAJANJEM ZAKONA (50. in 51. člen)

K VIII. poglavju: KAZENSKE DOLOČBE (52. člen)

Višina globe za posamezne kršitve je bila določena skladno s težo kršitve in pričakovanim učinkom za preprečevanja nastajanja kršitev določil tega zakona. Sama višina ni visoka, vendar predlagatelj ocenjuje, da bo glede na neprofitnost delovanja prostovoljskih organizacij tudi ta dosegla svoj namen. Pri določitvi globe je predlagatelj upošteval tudi težo posameznih kršitev in odgovornost odgovorne osebe prostovoljske organizacije za njihov nastanek. Ko gre za kršitve, ki so bile storjene v razmerju do pravic prostovoljcev, ki so mladoletne osebe ali osebe, ki ji je bila delno ali v celoti odvzeta poslovna sposobnost, se znesek globe podvoji.

K IX. poglavju POSEBNE IN KONČNE DOLOČBE (53. – 58. člen)

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

/

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

/

VI. PRILOGE

Na odločitev za predlog Zakona o prostovoljstvu je neposredno vplival Memorandum slovenskih nevladnih organizacij, odgovor Vlade RS na Memorandum, v katerem je bilo navedeno, da je Zakon o prostovoljstvu v pripravi ter pobuda Evropske unije o razglasitvi leta 2011 za evropsko leto prostovoljstva.

Raziskava Indeks civilne družbe (2009): »Ali prostovoljstvo v Sloveniji prispeva k družbeni blaginji«, PIC in MJU, Ljubljana, oktober 2009.

OSNUTEK

Na podlagi sedmega odstavka 24. člena, drugega odstavka 41. člena in sedmega odstavka 43. člena Zakona o prostovoljstvu (Uradni list RS, št.....) izdaja ministrica za javno upravo

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: *prostovoljstvo@gov.si*

PRAVILNIK o izvajanju Zakona o prostovoljstvu

Pravilnik bo vseboval naslednje določbe:

- splošna določba (predmet pravilnika),
- evidenca prostovoljcev in prostovoljskega dela,
- prigrasitev v razvid prostovoljskih organizacij,
- poročanje,
- končna določba (veljavnost pravilnika).

OBRAZLOŽITEV

I. UVOD

1. Pravna podlaga (besedilo, vsebina zakonske določbe, ki je podlaga za izdajo predpisa)

Sedmi odstavek 24. člena Zakona o prostovoljstvu: »Razvid področij prostovoljskega dela in podrobnejšo vsebino evidenčnega lista iz drugega odstavka tega člena določi minister, pristojen za javno upravo.«

Drugi odstavek 41. člena Zakona o prostovoljstvu: »Minister, pristojen za javno upravo določi obrazec za prigrasitev in ga objavi na spletni strani ministrstva.«

Sedmi odstavek 43. člena Zakona o prostovoljstvu: »Način izkazovanja in sporočanja podatkov iz prvega, drugega, tretjega in četrtega odstavka tega člena, ocenjeno vrednosti opravljenega prostovoljskega dela, glede na vrsto prostovoljskega dela iz devete alineje drugega odstavka 24. člena, vsebino in roke za predložitev zbira podatkov iz četrtega odstavka tega člena ter rok za predložitev skupnega poročila o prostovoljstvu v Republiki Sloveniji, predpiše minister, pristojen za javno upravo.«

2. Rok za izdajo predpisa, ki ga je določil zakon.

Štiri mesece od uveljavitve Zakon o prostovoljstvu.

3. Splošna obrazložitev v zvezi s predlogom predpisa, če je potrebna.

/

4. Predstavitev presoje posledic na posamezna področja, če te niso mogle biti celovito predstavljene v predlogu zakona.

/

5. Izjava o skladnosti predloga predpisa s pravnimi akti Evropske unije in korelacijska tabela, če gre za prenos direktive.

(Izjava o skladnosti (pdf. format) – izvoz iz baze RPS

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

Korelacijska tabela (pdf. format) – izvoz iz baze RPS)

/

II. VSEBINSKA OBRAZLOŽITEV PREDLAGANIH REŠITEV

Obrazložitev k evidenci prostovoljcev in prostovoljskega dela:

Prvi odstavek 24. člena Zakona o prostovoljstvu (v nadaljevanju: zakon) določa obveznost prostovoljske organizacije, da vodi evidenco prostovoljcev in opravljenega prostovoljskega dela tako, da za vsakega prostovoljca vzpostavi in vodi evidenčni list prostovoljca in opravljenega prostovoljskega dela. Zakon nadalje v drugem odstavku 24. člena določa obvezne sestavine evidenčnega lista. Pravilnik bo določil način vodenja podatkov, ki so predpisani z zakonom, saj je le z enotnim načinom vodenja podatkov možna obdelava zbranih podatkov za namene spremljanja stanja na določenem področju.

Deseta alineja drugega odstavka 24. člena zakona določa kot sestavino evidenčnega lista prostovoljca in opravljenega prostovoljskega dela podatek na katerem področju je bilo prostovoljsko delo opravljeno. Enotnost poročanja in posledično spremljanje stanja na področju prostovoljstva se lahko zagotovi le tako, da se vnaprej določi in definira področja prostovoljskega dela.

Obrazložitev k priglasitvi v razvid prostovoljskih organizacij:

Drugi odstavek 41. člena zakona določa obveznost ministrstva, pristojnega za javno upravo, da vzpostavi elektronski razvid prostovoljskih organizacij in ga objavi na spletni strani ministrstva. Ministrstvo vzpostavi razvid prostovoljskih organizacij na podlagi pisne priglasitve pravne osebe zasebnega prava, katere delovanje je z zakonom opredeljeno kot nepridobitno.

Drugi odstavek 40. člena zakona nadalje določa podatke, ki jih vsebuje pisna priglasitev v razvid prostovoljskih organizacij, drugi odstavek 40. člena pa obveznost ministrstva, da določi enotni obrazec za priglasitev ter ga objavi na svoji spletni strani. Pravilnik bo določal tudi način posredovanja obrazca za priglasitev.

Obrazložitev k poročanju:

Prvi odstavek 43. člena zakona določa, katere podatke vsebuje poročilo o prostovoljstvu. S pravilnikom se bo določil enotni obrazec za poročanje organu za javnopravne evidence in storitve.

Vsebina skupnega poročila je med drugim tudi ocenjena/evidenčna vrednost prispevka prostovoljstva k družbeni blaginji. Zaradi zagotavljanja enakih pravic za vse prostovoljce in

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

www.mju.gov.si, e: gp.mju@gov.si
Tržaška cesta 21, 1000 Ljubljana
t: 01 478 83 30, f: 01 478 87 26

prostovoljske organizacije minister, pristojen za javno upravo, vnaprej določi evidenčno/ocenjeno vrednost prostovoljskega dela, glede na vrsto prostovoljskega dela.

Četrti odstavek 43. člena zakona določa obveznost pristojnega organa za javnopravne evidence in storitve, da na podlagi poročil o prostovoljstvu pripravi zbir podatkov o prostovoljskem delu v Republiki Sloveniji za preteklo koledarsko leto in ga, skupaj s seznamom prostovoljskih organizacij, ki so v skladu s tem zakonom zavezane za poročanje, posreduje ministrstvu, pristojnemu za javno upravo. Minister, pristojen za javno upravo predpiše vsebino zbira podatkov in rok za posredovanje zbira podatkov ministrstvu, pristojnem za javno upravo.

Peti odstavek 43. člena zakona določa obveznost ministrstva, pristojnega za javno upravo, da na podlagi zbira podatkov iz četrtega odstavka 43. člena, pripravi skupno poročilo o prostovoljstvu v Republiki Sloveniji za preteklo koledarsko leto (v nadaljevanju: skupno poročilo) in ga predloži Vladi Republike Slovenije v sprejem. Vsebina skupnega poročila je določena z zakonom, minister, pristojen za javno upravo, pa predpiše rok za predložitev skupnega poročila Vladi Republike Slovenije.

OSNUTEK

Na podlagi osmega odstavka 45. člena Zakona o prostovoljstvu (Uradni list RS, št.....) izdaja Vlada Republike Slovenije

UREDBO **o podrobnejši ureditvi podelitve nagrade in priznanj Republike Slovenije za prostovoljstvo**

Uredba bo vsebovala naslednje določbe:

- splošna določba (predmet uredbe),
- podrobnejša ureditev nagrade in priznanj,
- način predlaganja kandidatov,
- javni poziv za predlaganje kandidatov za nagrado in priznanje,
- podrobnejši kriteriji in merila za podelitev nagrade in priznanja,
- končna določba (veljavnost pravilnika).

OBRAZLOŽITEV

1. UVOD

2. Pravna podlaga (besedilo, vsebina zakonske določbe, ki je podlaga za izdajo predpisa)

Osmi odstavek 45. člena Zakona o prostovoljstvu: »Podrobnejšo ureditev nagrade in priznanj, način predlaganja kandidatov, obliko in vsebino javnega poziva, podrobnejše kriterije in merila za podelitev nagrade in priznanja, način podelitve nagrade in priznanja, določi vlada z uredbo.«

3. Rok za izdajo predpisa, ki ga je določil zakon.

Štiri mesece od uveljavitve Zakon o prostovoljstvu.

4. Splošna obrazložitev v zvezi s predlogom predpisa, če je potrebna.

/

5. Predstavitev presoje posledic na posamezna področja, če te niso mogle biti celovito predstavljene v predlogu zakona.

/

6. Izjava o skladnosti predloga predpisa s pravnimi akti Evropske unije in korelacijska tabela, če gre za prenos direktive.

(Izjava o skladnosti (pdf. format) – izvoz iz baze RPS

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si

Korelacijska tabela (pdf. format) – izvoz iz baze RPS)

/

II. VSEBINSKA OBRAZLOŽITEV PREDLAGANIH REŠITEV

Obrazložitev k podrobnejša ureditev nagrade in priznanj:

Uredba bo določila obliko, grafično podobo ter višino nagrade in priznanja. Glede na to, da prvi odstavek 45. člena zakona določa možnost, da posameznik pridobi le eno nagrado in priznanje, je potrebno vzpostaviti in voditi evidenco o podeljenih nagradah in priznanjih. Uredba bo določila obliko, vsebino ter način vodenja evidence.

Obrazložitev k načinu predlaganja kandidatov:

Šesti odstavek 44. člena zakona določa, da lahko kandidate predlagajo posamezniki in pravne osebe, Vlada Republike Slovenije pa z uredbo določi način predlaganja kandidatov (rok, oblika prijave, komu – komisiji/odboru).

Obrazložitev k javnemu pozivu za predlaganje kandidatov za nagrado in priznanje:

Osmi odstavek 45. člena zakona določa obveznost Odbora Republike Slovenije za podelitev državnih priznanj na področju prostovoljstva (v nadaljevanju: odbor), da zagotavlja javnost delovanja. Pri podelitvi nagrade in priznanj se zagotovi javnost delovanja z objavo javnega poziva za predlaganje kandidatov za nagrado in priznanje. Uredba bo določila obliko in vsebino javnega poziva, način javne objave (kje se objavi, rok objave), postopek izbire (način sestave komisije, postopek odločanja, sklep o izboru) ter način oblikovanja strokovnih komisij iz petega odstavka 46. člena ter pristojnosti in področja njihovega dela in vsebino ter roke za objavo poročila o delu iz drugega odstavka 47. člena.

Obrazložitev k podrobnejšim kriterijem in merilom za podelitev nagrade in priznanja:

Peti odstavek 45. člena določa osnovne kriterije in merila za podelitev nagrade in priznanja, Vlada Republike Slovenije pa z uredbo določi podrobnejše kriterije in merila, s katerimi bodo zagotovljeni enaki pogoji ter enaka obravnava vseh kandidatov za pridobitev nagrade ali priznanja v postopku izbora.

Obrazložitev k načinu podelitve nagrade in priznanja:

Z uredbo se bo določila obličnost podelitve nagrade in priznanja (slovesnost, priprava programa).

Javna razprava o predlogu Zakona o prostovoljstvu poteka od 8. 7. 2010 do vključno 6. 9. 2010

Predloge in pripombe lahko pošljete na elektronski naslov: prostovoljstvo@gov.si